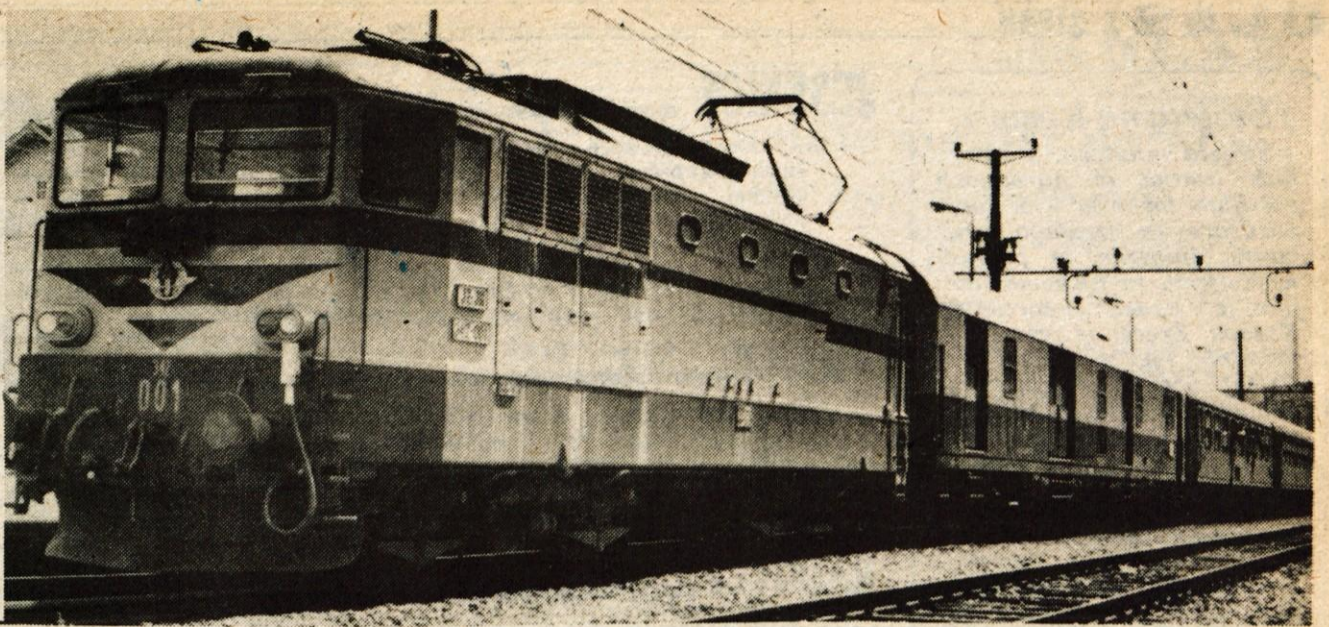

Železničarji, vedno bolj pomembna veja našega prometa, danes praznujejo v spomin na 60. obletnico velike železničarske stavke. V vseh organizacijah Železniškega gospodarstva iz Ljubljane pripravljajo proslave, prav tako pa bo naša železnica bogatejša za številne pridobitve. Osrednja proslava bo danes ob 16. uri na Zaloški cesti, sicer pa so železničarji že organizirali množičen planinski pohod ter izdali znanstvene publikacije o revolucionarnem gibanju ter razvoju železnice. (jk) — Foto: F. Perdan

Kranj, torek, 15. 4. 1980
Cena: 5 din

GLAS

List izhaja od oktobra 1947 kot tednik, od januarja 1958 kot poltednik, od januarja 1960 trikrat tedensko, od januarja 1964 kot poltednik ob sredah in sobotah, od julija 1974 pa ob torkih in petkih.

Leto XXXIII. Številka 29

Uredništvo: občinska konferenca SZDL Kranj, Radovljica, Škofja Loka
Tisk - Izdaja: Casopisno podjetje Kranj - Glavni urednik Igor Slavec
Odgovorni urednik Andrej Zalar

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Kranjska mlekarne že letos modernejša

Združeni dinar za mlekarne

Proizvodnja in predelava mleka kaže na Gorenjskem tudi zaradi modernejših kranjskih mlekarne in sirarne ter njihovih velikih zmogljivosti vključiti med skupne gorenjske naloge prihodnjega srednjeročnega obdobja - Z interesno skupnostjo za kmetijstvo ne kaže predolgo odlašati

Kranj - Dvema pomembnima dogodkoma smo bili priča v kranjski mlekarne zadnjih štirinajst dni. Predstavniki trgovskih organizacij z Gorenjske so podpisali samoupravni sporazum o dodatnem združevanju sredstev za izgradnjo nove sirarne pri kranjski mlekarne in za modernizacijo sedanjih mlekarneških prostorov (med podpisniki so tudi Ljubljanske mlekarne, s katerimi Kranjčani uspešno sodelujejo), trgovcem pa so sledili še proizvajalci in organizatorji proizvodnje mleka z Gorenjske. Proizvajalci mleka so podpisali samoupravni sporazum v petek, podpisa pa se je udeležil tudi sekretar medobčinskega sveta ZKS za Gorenjsko Zdravko Krvina.

Ko so se v kranjski mlekarne na osnovi uspešnega združevanja sredstev, ki ima že znake dohodkovnega povezovanja, odločili za modernizacijo sedanjih mlekarneških zmogljivosti in za gradnjo sirarne, so predvidevali, da bo 11 starih milijard dinarjev dovolj. Ker pa so bila zaradi bližnje nove ceste potrebna dodatna dela (podkletitev vsega novega objekta, zgraditev veznega hodnika, skladišče in drugih del v novem ter starem objektu), so stroški gradnje narasli na 17 starih milijard dinarjev. 6 starih milijard milijard je bilo prvi trenutek nedosegljivih, vendar sta samoupravna sporazuma o združevanju sredstev med mlekarne, proizvajalci mleka in trgovci rešila položaj. Trgovci prispevajo 720 starih milijonov, proizvajalci mleka 550 starih milijonov, nekaj Ljubljanske mlekarne, svoj del pa tudi mlekarne in tako je zbrana 1,6 milijarde dodatnega denarja, ki zagotavlja najetje posojil. Pomoči prav tako ne odrekata občinska skupščina in zavarovalni-

ca. Tako bo večina modernizacije kranjske mlekarne in gradnje nove sirarne nared že letos, drugo pa prihodnje leto. Sodobna oprema s Finske je že v Kranju. Kranjska mlekarne lahko sedaj pod nenormalnimi pogoji dela sprejme 24 milijonov litrov mleka, potlej pa jih bo lahko 37, izjemne pa bodo tudi možnosti predelave mleka v najrazličnejši siri in druge izdelke.

Ni treba posebej poudarjati, da je to za Gorenjsko še predelek primer sodelovanja agroživlilstva in trgovine. Takšno sodelovanje bo še potrebno ob razreševanju problematike mlekarstva in predelave v škofjeloški občini ter v Bohinju. Zato ne bo odveč proizvodnjo in predelavo mleka zapisati v skupne gorenjske naloge prihodnjega srednjeročnega obdobja in oblikovati enotno intereso skupnost za kmetijstvo, ki bo tudi pomagala kmetijstvu do boljše gnotne osnove. Gorenjsko kmetijstvo in agroživlilstvo, posebno tisti deli, ki več vlagajo, sta obremenjena s posojili oziroma anuitetami. Po drugi strani pa modernejša kranjska mlekarne terja več mleka, katerega proizvodnja zaradi vzpodbudnejše cene že narašča in se je zadnje mesece že povečala za okrog 15 odstotkov. Proizvajalcem je treba še bolj približati odkup in jih vzpodbujati ne le s ceno, ampak tudi s pospeševanjem, servisiranjem in vzdrževanjem molznih strojev (za to področje se pripravljajo družbeni dogovori) in drugimi stimulacijami. Gorenjska pri proizvodnji mleka s 1900 oddanimi litri v zasebnem sektorju in 5000 litri v družbenem še ni rekla zadnje besede. S skupnim povprečjem med 4000 in 5000 litri oddanega mleka na kravo bi bili že bolj zadovoljni!

J. Košnjek

Žičnica pa škriplje

Smučamo, kjerkoli in kadarkoli le moremo, zimska rekreacija je na Gorenjskem na nezadržnem pohodu. Smučali bomo tudi jutri, vedno številnejši bomo, dušili se bomo v naših središčih ali odhajali drugam, kajti vsaj z zdaj ne kaže, da bi bila naša smučišča čez pet let kaj bolj prostrana. Smučarska ponudba bo - po sedanjem polžjem tempu izgradnje smučišč - zmožna leta 1985 zadovoljiti le 10 odstotkov smučarjev.

Smučarski »boom« zahteva na leto vsaj eno novo Kranjsko goro; smučarje vabi zanesljivejša snežna odeja, a nam so vršiške, triglavske in druge visokogorske smučarske strmine nedosegljive, saj še današnja središča boleajo za deset in več boleznimi. Na cestah in parkiriščih so stalni zamaški; smučišča kličejo po zatratitvi in tako daljši sezoni, a ne spomladanski, temveč jesenski. Smučišča naj bi polnila blagajne zgodaj jeseni, pozimi in ne spomladi, ko je sneg že »gnil«, smučarski narod pa več ali manj že vrtilčka ali se greje na obmorskem soncu. »Snowmakerji« ali snežni topovi so res denarni požeruhi, a nujni; zimski avtokampi zaželeni tako kot tekaške proge, kot čete smučarskih učiteljev, kot vrtci, da niti ne govorimo o gostinstvu in infrastrukturi nasploh. Kaj bi se čudili, da se mimo Kranjske gore odpelje 25 milijonov dolarjev na tuja smučišča, kaj bi vzdihovali, da se k nam vrača le 5 odstotkov tujih smučarjev, ko pa smo »après ski« popolnoma zanemarili, razvita Kranjska gora pa je svetovni rekord v tem, da ima vsak centimeter smučišča malodane svojega smučarja.

Žičnica nam poleti ni mar, pozimi pa postane tarča gneva in srda, ko betežna in stara, počasi in škripajoče tovori neskončno smučarsko vrsto spet in spet proti vrhu. Naši žičničarji morajo prenašati na tisoče obtožb, mi pa nočemo in nočemo slišati njihovih upravičenih klicev: smučarsko središče bremene visoke obresti, krediti, dajatve, kajti žičničarji so si morali sami napeljati ceste, elektriko in komunalno; teptalce že lahko uvozi, dvosedelnice pa ne, naša industrija pa jih še ni zmožna izdelati; ko se središče nekako postavi na noge, se ostanek dohodka odmeri za dajatve, za nove naprave in vzdrževanje ni ostalo nič. V spremljajočem gostinstvu ni nič bolje, kader odhaja, saj je najslabše plačan, pobere ga industrija; pri priči bi LIP Bled lahko odprl hotel, saj ima dovolj zaposlenih natakarkarjev, v Elanu pa je več gostinskega kadra, kot ga premore blejska Jelovica. Zamisliti se bo treba ob podatku, da velja ekonomska cena za dnevno karto na Krvavcu kar 380 dinarjev, zamisliti se bo treba, zakaj Gorenjci turizmu očitno obračamo hrbet...

A ne le zamisliti, ne le obupno vzdihovati ob škripajoči žičnici in zanikrnem hotelu, treba bo vendarle pametno ukrepati, zdajci in takoj, saj se nam že jutri turizem lahko povsem izmuzne iz rok.

S. Sedej

SEJE ZBOROV RADOVLJIŠKE OBČINSKE SKUPŠČINE

Na 8. in na 9. strani objavljamo gradivo za seje vseh treh zborov občinske skupščine Radovljica in za skupno sejo vseh zborov. Delegati bodo na sejah največ pozornosti posvetili analizi gospodarjenja v lanskem letu, družbenim svetom, poročilom o delu državnih organov, družbenega pravobranilca samoupravljanja, sodišča združenega dela in javnega pravobranilca za lani. Razen tega bodo obravnavali še nekaj odlokov, samoupravni sporazum o financiranju radijske postaje Triglav ter se pogovorili o nekaterih drugih vprašanjih.

8.-9. STRAN

DOGOVORIMO SE

NASLOV:

Predstavniki proizvajalcev mleka so v petek podpisali samoupravni sporazum o združevanju sredstev za modernizacijo kranjske mlekarne in gradnjo sirarne - Foto: F. Perdan

DOGOVORIMO SE

SEJA KRANJSKE OBČINSKE SKUPŠČINE

V današnji številki objavljamo gradivo za sejo kranjske občinske skupščine, ki se bo sestala v sredo, 23. aprila ob 15. uri. Delegati bodo med drugim obravnavali osnutek zakona o družbeni kontroli cen, ocenjevali lansko kranjsko gospodarjenje, razprave o zaključnih računih ter usklajenost letošnjih planov z resolucijami, prav tako pa se bodo seznanili s poročilom slovenskih delegatov v zveznem zboru skupščine, z lansko gradnjo družbenih objektov v kranjski občini, s problematiko kriterijev za dodeljevanje socialnih pomoči in z analizo razvoja delovnih skupnosti samoupravnih interesnih skupnosti. Govora bo o novi šolski mreži na Planini, o likvidaciji tovarne v Britofu ter o nekaterih zemljiških zadevah.

6.-7. STRAN:

SEJE VSEH TREH ZBOROV OBČINSKE SKUPŠČINE ŠKOFJA LOKA

Na 6. in 7. strani objavljamo povzetke gradiva za seje vseh treh zborov občinske skupščine Škofja Loka. Med drugim opozarjamo na poročilo o uresničevanju lanske resolucije o razvoju občine, poročilo o izkoristku delovnega časa in reprodukcijski sposobnosti gospodarstva.

Sporočilo zdravniškega konzilija

LJUBLJANA - Svet zdravnikov, ki v ljubljanskem Kliničnem centru skrbi za zdravje predsednika republike in Zveze komunistov Jugoslavije Josipa Broz-Tita, sporoča, da se prednostnikovo zdravje ni bistveno spremenilo. Zdravniki nadaljujejo z intenzivnim zdravljenjem. V preteklih dneh je bilo prednostnikovo zdravje zelo resno. Žičnica se kljub uporabi ustreznih antibiotikov ni umirila, visok krvni tlak je bila tudi temperatura. Zdravniki uporabljajo hemodializo in druge ukrepe intenzivnega zdravljenja. Klinični center se naprej prizadeva za pozdravi za predsednika, ki je v bolnišnici že 14. dni. Med drugim izrekajo prednostnikovo željo po zdravju brigadirja, ki so se že zbrali na letnem mladinskih delovnih akcijah, mladina, delovni ljudje in občani, ki nosijo in sprejemajo štafeto mladosti in se bodo na najrazličnejših družbenopolitičnih manifestacijah.

-jk

Tečaj za vodenje motornih čolnov

KRANJ - Brodarsko društvo Kranj bo tudi letos organiziralo tečaj za vodenje motornih čolnov. Tečaj, ki se bo pričel 21. aprila ob 17. uri v Gimnaziji Kranj, učilnica bodo vodili priznani strokovnjaki Brodarske zveze Ljubljana. Tečajniki bodo takoj po končanem predavanju delali še praktični del na Reki. Prijave za tečaj sprejema Brodarsko društvo Kranj ob sredah in petkih od 17. do 19. ure v pisarni na Koroški 25.

Štafeta na Kosovu

Štafeta mladosti, s katero naši narodi in narodnosti pošiljajo tovarišu Titu tople pozdrave in izražajo neizmerno ljubezen in pripadnost njemu in njegovim idejam, je v nedeljo potovala po Kosovu. Zvečer je prispela v Prištino, kjer ji je več kot 50.000 občanov pripravilo veličasten sprejem. Z velikega zborovanja so poslali predsedniku Titu pozdravno brzojavko.

Svojevrsna štafeta mladosti, ki jo sestavlja 35 fotografij o življenju in delu tovariša Tita, pa je krenila iz Helsingborga na jugu Švedske. Obiskala bo številna združenja jugoslovanskih državljanov, ki delajo v tej državi. Razstavo pod naslovom »Tito - Jugoslavija, Jugoslavija - Tito« so pripravili člani na novo ustanovljenega mladinskega aktiva Jugo-Beko, ki združuje okrog 500 pripadnikov vseh naših narodov in narodnosti.

Spomin na Djura Pucarja

S položitvijo vencev na grob Djura Pucarja-Starega so v Sarajevu obeležili prvo obletnico smrti tega velikega revolucionarja, državnika in partijskega voditelja. Spomin nanj so s komemorativno sejo počastili tudi na banjaluški univerzi, ki nosi njegovo ime, medtem ko so medicinsko šolo v Bihaću, delavsko univerzo v Foči in v Gorazdu ter mestni trg v Rogatici poimenovali po njem.

Obletnica zmagovitega prodora

V spominskem parku med Sidom in Tovarnikom je bila v nedeljo osrednja slovesnost ob proslavljanju 35. obletnice preboja sremske fronte. Na velikem ljudskem zborovanju so bili preživeli borci, taborniki in planinci iz več krajev države ter več tisoč delovnih ljudi iz Srema, Slavonije in Semberije.

Proslavili dan mladinskih delovnih brigad

Z mimohodom brigadirjev iz Timoške regije ter veterani, ki so se udeležili črnovrške delovne akcije 1945. leta, so v Boru in na Črnem vrhu proslavili dan mladinskih delovnih akcij in 35. obletnico prve mladinske delovne akcije v Srbiji. Mladinci so namreč januarja, februarja in marca 1945. leta, torej še pred osvoboditvijo, pri temperaturi minus dvajset stopinj nasekali okrog 20.000 kubičnih metrov lesa in zgradili progo od Bora do Črnega vrha.

Novi Beograd star 32 let

Pred 32 leti smo začeli graditi Novi Beograd z mladinskimi delovnimi akcijami. Zdaj je to mesto na 4096 hektarih nekdanjega močvirja že dobilo čez 200.000 prebivalcev. V njem je 125 temeljnih organizacij z 42.000 delavci. Vsako leto zgradijo tu okrog 4000 stanovanj, kar pomeni štiri nove krajevne skupnosti.

Delovna zmaga istrskih železničarjev

Istrski železničarji so priredili ob 15. aprilu, dnevu jugoslovanskih železničarjev, veliko proslavo v Lupoglavu. Na njej so se spomnili 35. obletnice osvoboditve in 60. obletnice splošne stavke jugoslovanskih železničarjev. Obenem so proslavili veliko delovno zmago; prometu so izročili obnovljeno progo med Lupoglavom in Vodnjanom.

JESENICE

Danes, 15. aprila, bo ob 10. uri seja izvršnega sveta jeseniške občinske skupščine. Na njej bodo med drugim obravnavali osnutek odloka o obratovalnem času v organizacijah združenega dela s področja trgovine na drobno, gostinstva, turizma, obrti in drugih storitvenih dejavnosti ter poslovalnicah samostojnih obrtnikov v občini Jesenice pa letošnjo kadrovsko bilanco. Razpravljali bodo tudi o osnutku zakona o družbeni kontroli cen in sklepali o novelaciji zazidalnega načrta stanovanjskega območja v Mostah. (S)

KRANJ

V petek je bila v Kranju seja odbora za gostinsko in turistično gospodarstvo medobčinske Gospodarske zbornice za Gorenjsko. Na seji odbora so razpravljali o problematiki zimskega turizma na Gorenjskem, obravnavali oblikovanje cen izvenpenzijskih storitev in ocenjevali dosednji turistični promet na Gorenjskem ter priprave na letno turistično sezono.

RADOVLJICA

V petek, 18. aprila, bo seja sveta za pridobivanje in razporejanje dohodka in delitev po delu občinskem svetu Zveze sindikatov Slovenije v Radovljici. Na seji bodo obravnavali dogovor o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka v letu 1980 ter se pogovorili o drugih nalogah.

V sredo, 16. aprila, bo seja sveta za planiranje in ekonomsko politiko pri občinskem svetu Zveze sindikatov. Na seji bodo pregledali planske dokumente in pomembnejše naloge ter se pogovorili o aktivnosti v prihodnjih mesecih.

V petek, 18. aprila, bo seja predsedstva občinske konference SZDL Radovljica, na kateri bodo razpravljali o problematiki preskrbe, o sprejemu samoupravnega sporazuma o svobodni menjavi dela lokalne radijske postaje Triglav Jesenice ter o osnutku dogovora o izročanju odlikovanj SFRJ v občini Radovljica.

V Radovljici bo v sredo, 16. aprila, druga seja sveta za ohranjanje in razvijanje revolucionarnih tradicij in spomeniško varstvo pri predsedstvu občinske konference SZDL Radovljica. Na seji bodo potrdili spremembe in dopolnitve sveta, delegati pa poročali o aktivnosti organizacij, ustanov in društev ter o problemih s področja ohranjanja in razvijanja revolucionarnih tradicij in spomeniškega varstva. Na seji bodo sprejeli še program dela sveta za leto 1980.

Za ponedeljek, 14. aprila, so sklicali redno sejo izvršnega sveta skupščine občine Radovljica, na kateri so obravnavali poročila o delu državnih organov, družbenega pravobranilca samoupravljanja, sodišča združenega dela in javnega pravobranilca za leto 1979. Razpravljali so tudi o delu delegatov Slovenije v skupščini SFRJ, o družbenih svetih, o prispevkih za financiranje krajevnih skupnosti in o nekaterih drugih vprašanjih.

ŠK. LOKA

Na današnji seji izvršnega sveta, začela se je ob 7. uri, obravnavajo osnove dogovora o temeljih družbenega plana občine Škofja Loka 1981-1985, predlog za ustanovitev odbora za revitalizacijo starih mestnih jeder oziroma vaških jeder v občini Škofja Loka.

Naslednja seja izvršnega sveta bo v četrtek, 17. aprila, ob 7. uri. Na dnevnem redu bo obravnavala predloga za znižanje davka od osebnega dohodka inštruktorjev, poročilo o kršiteljih resolucije 1980 in 1979, študija energetskega kompleksa in plinifikacije, predlog sklepa o javni razgrnitvi zazidalnega načrta Termika in LTH Poljane in nekatere značilnosti pri gradnji in rekonstrukciji lokalnih cest s predlogom za dopolnitev obstoječega upravnega postopka ter še nekatere druge zadeve.

V sredo, 16. aprila, ob 16. uri bo v sejni sobi občinske skupščine volilna seja občinskega sveta Zveze sindikatov Škofja Loka. Na dnevnem redu bo obravnavala in sprejem statutarne sklepa in poslovnika o notranji organizaciji in načinu delovanja Ob ZSS Škofja Loka, naloge zveze sindikatov pri uresničevanju politike gospodarske stabilizacije, poročilo o delovanju občinskega sveta in njegovih organov, ocena občinskih zborov ter volitve predsednika, podpredsednika in sekretarja.

Priloge na usmerjeno izobraževanje - V Škofjeloškem Transtru je bil v petek posvet o vlogi in nalogah organizacij združenega dela v usmerjenem izobraževanju. Pripravila sta ga republiški zavod za šolstvo in gospodarska zbornica Slovenije, udeležili pa so se ga vodje kadrovske in izobraževalne službe iz gorenjskih delovnih organizacij. (H. J.) - Foto: F. Perdan

Usklajevanje ni črtanje

Kranj - Za organizacijami združenega dela, krajevnimi in samoupravnimi skupnostmi, bankami in drugimi organizacijami družbenopolitične skupnosti je pomembna etapa družbenega planiranja prihodnjega srednjeročnega obdobja: oblikovanje smernic in elementov za sporazumevanje. Večina organizacij in skupnosti v kranjski občini jih ima, kar je posledica družbenopolitične odločitve, da planiranje ni le strokovna naloga za to usposabljenih služb in posameznikov, ampak celovita družbenopolitična akcija.

Pri oblikovanju planov za prihodnjih pet let smo sedaj komaj na pol poti. Leto 1980, ko mora biti planiranje končano, se že približuje polletju. Čas nas priganja, da se čim prej lotimo najpomembnejših in od-

ločilnih etap v procesu družbenega planiranja - usklajevanja elementov in oblikovanja temeljev plana ter priprav samoupravnih sporazumov o temeljih planov nosilcev planiranja. Komisija za planiranje kranjskega izvršnega sveta in skupščinski oddelek za plan in analize sta zato pripravila posvetovanje ljudi, ki v organizacijah združenega dela in samoupravnih skupnostih odgovarjajo za planiranje. Na posvetovanju je bilo ocenjeno dosedanje delo, več besed pa je bilo namenjenih prihodnjemu delu. Usklajevanje elementov za sporazumevanje o planih ni namreč enostavno črtanje doslej dogovorjenih in napisanih nalog, temveč predvsem realen in trezen dogovor, kaj je družbeni skupnosti potrebno in kaj bomo lahko uresničili.

Detajl s spomenika na Zaloški cesti.

Praznični dan jugoslovanskih železničarjev

Na tirih zažarel upor...

Ponoči med 15. in 16. aprilom leta 1920 se je na južni državni železnici začela splošna stavka železničarjev. Hipoma je zajela vso Jugoslavijo. Tiri so upusteli, vlaki obstali, ognji v lokomotivah in kurilnicah pa so ugasnili. Železničarji so začeli eno najslavnejših in množičnejših stavk po prvi svetovni vojni v Jugoslaviji. Le štiri dni kasneje so železničarjem ob bok stopili kočevski rudarji in radeški papirničarji, dan za njimi pa so odložili orodje revirski rudarji in steklarji, knapi iz Senovega, lesni delavci iz Kočevja... Delavska solidarnost je zmagovala. Na dan je prihajala zavest, da so delavci v slogi močni. Stavkovni val in val solidarnosti je zajel Slovenijo in Jugoslavijo. Na solidarnostnih zborovanjih so se zbirali kamniški, kranjski, tržiški in kočevski delavci. Pri Trojanah so stavkujoči in njihovi sodelavci onesposobili telefonsko in brzojavno omrežje, v Trbovljah zasedli pošto, odstavili občinski svet in izvolili novega ter oblikovali sovjetsko republiko. Železničarji so vztrajali in se kljub prepovedi zbirali na zborovanjih. Pomemben shod je bil 23. aprila v Ljubljani, kjer so sklenili, da se naslednji dan zjutraj zbero pred tramvajsko remizo na Zaloški cesti. Povorka je krenila proti mestu. Počili so strelji in kosili med odraslimi, ženskami in otroki. 13 stavkujočih, 12 moških in petletna deklica, je obležalo na Zaloški cesti, več deset pa jih je bilo ranjenih.

Upor železničarjev je bil tedanji največji revolucionarni dogodek in razredni spopad v stari Jugoslaviji. S krvjo in nedolžnimi žrtvami zadušeni upor tlačnih je dokazal, da so bili železničarji takrat skupaj z rudarji najbolj organizirana sila slovenskega delavstva in del jedra nastajajoče slovenske komunistične organizacije ter naprednega sindikalnega gibanja. Železničarji so ostali zvesti tem izročilom tudi kasneje do začetka naše revolucije, med njo in v graditvi socialistične samoupravne neuvrščene Jugoslavije.

Petnajsti april smo 20. januarja leta 1950 z odlokom tovariša Tita izbrali za praznik jugoslovanskih železničarjev. To je naš skupni praznik, saj smo doslej uresničili veliko tega, po čemer so hrepeneli in za kar so umirali naši železničarji!

J. Košnjek

Konferenca rezervnih starešin

Jesenice - Pred nedavnim je bila na Jesenicah redna letna konferenca občinske Zveze rezervnih vojaških starešin, ki so se je poleg članov predsedstva in delegatov udeležili vodstveni in družbenopolitični delavci ter predstavniki drugih obrambnih struktur v občini. Kot je v poročilu poudaril predsednik jeseniške organizacije rezervnih starešin Branko Iskra, so se pri uresničevanju svojega delovnega programa vključevali v skupna prizadevanja ter se povezovali z družbenopolitičnimi organizacijami in nosilci obrambnih priprav na vseh področjih. Tako široko zasnovana dejavnost dokazuje, da organizacija ni skrbela samo za splošno vojaško usposabljanje, pač pa je intenzivno poglobljala idejnopolitično izobraževanje; ob tem si je prizadevala, da bi vsak rezervni starešina postal aktivni družbenopolitični delavec in uresničevalec podružbljanja zamisli splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite.

Članstvo je doseglo vidne rezultate tudi na drugih področjih delovanja. Aktivno je sodelovalo pri organizaciji obrambnih dni v vseh šolah po občini, za uspešno izvedbo dopolnilnega programa pa je zlasti

pomembno sodelovanje v aktivnosti nas ne sme presenetiti, organizacija strelskega tekmovanja ob občinskih praznikih in priprava proslave ob dnevu armade. Razen tega je članstvo sodelovalo na vseh pomembnejših prireditvah v občini in izvenje.

Na konferenci so spregovorili tudi o bodočem delu starešin. Med drugim so naglasili potrebo, da začne v vseh organih uresničevati usmeritve o kolektivnem delu, vodenju, odločanju in odgovornosti ter nadaljujejo z utrjevanjem delegatskega sistema. Tako idejnopolitično izobraževanje kot strokovno usposabljanje članstva bodo morali usklajevati z vsemi nosilci obrambnih priprav; ob tem bodo dali več poudarka družbeni samozaščiti. Prav tako s bodo zavzemali za nadaljnje utrjevanje moralnopolitičnega lika rezervnega vojaškega starešine.

Za novega predsednika občinske organizacije RVS so izvolili Janeza Jamarja. Krajevni organizaciji Plavž so podelili priznanje za doseganje uspešno delo, predsednik jeseniške občinske skupščine Slavko Osredkarja pa so imenovali za častnega člana Zveze rezervnih vojaških starešin.

J. Urb

Med letno konferenco Zveze rezervnih vojaških starešin z Jesenic - Foto: J. U.

Mleko za krmo teletom

Na Nemškem rovtu nad Bohinjsko Bistrico kmetijska zadruga ne odkupuje mleka že več kot dve leti — Za krmila nobenih regresov — Predragi pitanci

Nemški rovt v Bohinju — V Nemškem rovtu, nekdanjem izrazitem visokogorskem kmetijskem naselju, imajo danes kmetje sto glav živine v hlevih, gozd in nekaj rodovitne zemlje. Zemlja pač tod ni rododarna, močvirnata in mokra je, samo za travo primerna, tako, da se ukvarjajo z živinorejo, krompirja je le za krmo živini in za domač lonec. Prav vsi se vozijo v dolino v službe, doma zjutraj ostane le Kobalov Nande, ki se je povsem navezal na hlev, na domačijo in na svojo zemljo. Čisto sam živi, brez pomoči celo v kuhinji in sam pravi, da moraš imeti veselje do kmetije, potem lahko ostaneš. Današnje punce pa ga izgubijo pri

priči tedaj, ko okusijo osemurni delavnik v tovarni.

Kobalov Nande kmetuje na 24 hektarih, od tega je polovico gozda, v hlevu, ki ga je lani predelal in vgradil 60 kubičnih metrov gnojniščne jame, pa ima 13 glav goveje živine in dve prekrasni kobilici. Kaj najbolj jezi tako Nandeta kot vse kmete v Nemškem rovtu?

»Mleko. Odkup mleka. Pred leti smo ga v Nemškem rovtu oddali zadrugi okoli 40.000 letno. Saj ni veliko, nakaj pa je vendarle. Tedaj so ga prišli iskat in ga odpeljali, danes jim za naše mleko ni mar. Zadruga ga ne odkupuje ne od kmetov Nemške-

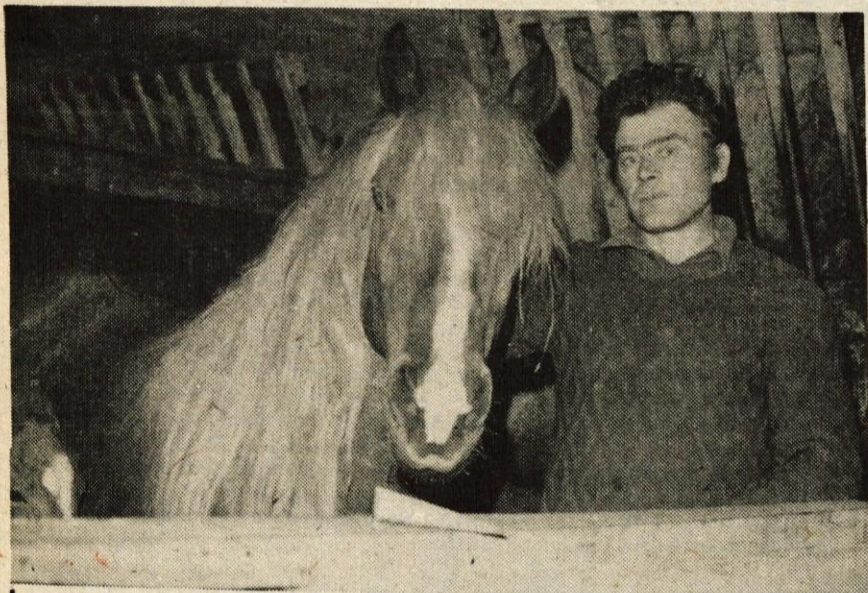
ga rovta in ne na Ravnah nad Bohinjsko Bistrico, zato kmetje danes nimajo več toliko krav. Kar pa mleka še vedno ostane, ga pokrmimo teletom. Na kmetiji ga imam dnevno okoli 50 litrov in domala vse mleko odhaja nazaj v hlev. Da bi ga sami vozili v Bohinjsko Bistrico, se nam, verjemite, ne splača. Vemo, da je zadruga v težavah, vendarle bi lahko pomislili tudi na nas, če ga že odkupujejo po vseh drugih bohinjkih vaseh. Če se bo spet nekoč obrnilo tako, da mleka ne bomo imeli v izobilju, potem ga bo na Nemškem rovtu prav malo za odkup, saj mine nekaj časa, preden se proizvodnja mleka spet zadovoljivo poveča. Mislimo: če zadrugo že imamo, potem je mleko tudi dolžna odkupiti.

Pa krmila. Slišimo, da jih povsod drugje, tudi na primorski strani, regresirajo. Mi nimamo nobenih ugodnosti, pohvalimo lahko le Gozdno gospodarstvo Bled, ki posluje tako, kot je treba. Nudi nam ugodna posojila, pošteni so tedaj, ko se les podraži in že dvakrat smo prejeli doplačilo. Zdaj naj bi na Nemškem rovtu redili tudi pitance, pa se nam prav gotovo ne splača, če jih sami ne moremo vzrediti.

Na Nemškem rovtu skrbijo tudi za pašnike, pred leti so dobili vodo, ki jo je dolgo tako primanjkovalo. Vsi, tudi Kobalov Nande, imajo sodobne kmetijske stroje, kupi sena po poljih izginjajo, vse delo gre hitreje od rok. In položaj našega kmeta?

»Saj razumem, da se mora v dolini vsak peteršilj kupiti,« pravi Nande, »ampak denarja ne »pokasira« kmet, preveč posrednikov ure, ki dobro služijo. Kmetove ure so izredno slabo plačane, če jih z delavčevimi primerjaš, kmečke žene zdaleč niso enakopravne, vzroki pa so nesporno v tem, da ob enem s hitrimi koraki industrije nismo poskrbeli tudi za hitrejši in enakopravnejši razvoj kmetijstva.«

D. Sedej

Kobalov Nande iz Nemškega rovta

Razveseljiva zavzetost

Kranj — Oddelek za plan in analize kranjske občinske skupščine je pripravil oceno usklajenosti letošnjih planskih dokumentov organizacij združenega dela in skupnosti z zvezno, republiško in občinsko resolucijo. Velja povedati, da je skupščinski oddelek posvečal še posebno pozornost tistim delom planov, ki obravnavajo razporejanje dohodka, zaposlovanje, uvoz in izvoz ter investicije. Splošna ugotovitev je pozitivna. Po organizacijah združenega dela in skupnostih so pri tem delu pokazali razveseljivo zavzetost in odgovornost, saj so večinoma delali planske dokumente po dvakrat ali celo trikrat. Kljub temu srečamo še posamezne primere neodgovornosti in pomanjkljivosti, nasploh pa je v planskih dokumentih kranjskega združenega dela in samoupravnih skupnosti premalo govora o varčevanju. Ukrepanja vredni so podatki, da

kar 24 od 52 delovnih skupnosti skupnih služb krši resolucijska določila o delitvi dohodka, da 36 organizacij združenega dela krši posamezna določila resolucij in da je devet kršiteljev pri skupni porabi. Za interesne skupnosti je to za zdaj težje ugotavljati, saj vse skupnosti še nimajo planov.

Izvršni svet bo nadziral uresničevanje resolucij in planskih dokumentov v združenem delu. Ker že sedaj prihajajo na izvršni svet prošnje za prekoračitve nekaterih resolucijskih določil in bodo zanesljivo še, bo svet ocenjeval upravičenost prošnji od primera do primera. Splošno določilo, da je pač vsaka prošnja že avtomatsko utemeljena, bi postavilo resolucijska določila na glavo, tega pa nihče ne želi. Takšnega načela bi se kazalo držati tudi pri sprejemanju planov za prihodnje srednjeročno obdobje.

-jk

Preuredili bodo pašnik

Poljšica pri Gorjah — Poljšica ima še vedno zelo lep in obširen pašnik, ki si ga naši predniki niso razdelili med seboj kot so to napravili v večini vasi na območju Gorji.

Minuli teden so se kmetje na Poljšici sestali in se pogovorili o ureditvi pašnika. Te dni se bo napolnila posebna komisija, ki si bo ogledala pašnik ter se odločila, kako ga bodo očistili in pozneje ogradili. Največji problem je voda, ki jo bodo morali napeljati iz bolj oddaljenih predelov. Za ograditev pašnika so že poskrbeli. Vsak kmet, ki bo dal govedo na pašo v črednik, bo opravil po pet ur prostovoljnega dela, nekaj denarja pa je za ureditev pašnika namenil sklad za pospeševanje kmetijstva.

J. Ambrožič

NA DELOVNEM MESTU

Vlado Drepasko — natak

Na malem vozičku je pravkar pripeljal iz kuhinje velik jušnik, poln kadečce se juhe. Brunarica je polna od zadnjega kottička; predvsem so to tečajniki, ki so zdajle prišli na kosilo. Za zunanje goste skoraj ni stola. Mimogrede razdele prvi jušnik in že je tu z drugim, tretjim. Potem se spet pojavi vozičkom, polnim malih krožnikov s solato. In za njimi glavna jed. Še sladica in že je spet za točilnim pultom, kjer ga nestrpno čakajo zunanji gosti, pa tudi

domači so še žejni. Hiter, spreten je. Nak, takšnega natakarka pa krvavška brunarica že dolgo ni imela. Malce dolge lase ima, pa mu jih pri tej njegovi pridnosti in prizadevnosti brž odpustiš.

Prvič je tu na Krvavcu. Vsa leta do zdaj je delal na morju. V Portorožu. 1975. se je izučil za natakarka v Palace hotelu. Večina tujih gostje prihajajo tja: predvsem družine, bolj zaprti ljudje. Vendar do natakarkov spoštljivi.

Veliko natakarkov iz Portoroža je odšlo v tujino. Zaradi jezika, novih navad. Sploh se natakarkji radi selijo. Imaš jih, ki so vsako sezono drugje. Pa so dobri delavci. Le želja, da bi spoznali čim več sveta, vse več novih ljudi, novih navad, pa seveda tudi malo želje po pustolovščini v njih, jih žene vedno naprej. Pa Vlado pravi, da ni te baže. Po osmih letih je zapustil morje, ker so ga že vse življenje privlačili hribi. In ko je zdaj okusil Krvavec, smučišča in vesele smučarje in planince, pravi, da bo ostal. Dela je veliko, to je res in njegov delovni dan je od osmih zjutraj do osmih zvečer. Skoraj se mu ne pretrga. Zajtrki, kave, šank, pa spet čaji, sendviči, šilca žganja... Vrste pred njegovim šankom ne zmanjka. In že so tu kosila, pa spet bife, pa večerja, pa bife... Včasih je pomagal tudi spodaj v baru. Pa pri vsem tem zvečer se prav nič utrujen ni videti. Ko se bo iztekla sezona, bodo počeli dneve in ure in določili proste dni. V gostinstvu ne gre drugače.

»Na dopust boste verjetno šli na morje.«

»Ne, v hribe bom šel. Vsako leto grem. Junija. Poleti se bo pa spet tu odprla sezona. Tako živo sicer ne bo, kot je zdajle pozimi, toda prepričan sem, da bo vseeno veselo.«

Res je, da poleti Gorenjci kar pozabimo na naš Krvavec. Pozimi ga obletavamo kot muhe, poleti, ko pa je ves zelen in se na njegovih pašnikih pasejo krave in se v brunarici vedno dobi domače kislo mleko, nas pa ni blizu.

»Bi se pri vašem delu dalo kaj izboljšati? Doslej ste bili javni velikih, svetlečih se hotelskih šankov, dolgih omizij...«

»Moram reči, da je brunarica funkcionalno kar dobro urejena. Skoraj bi ne mogla biti bolj. Le premajhna je. In če jo bodo širili in spreminjali, bo treba veliko spremeniti. Res je majhna. Le za goste, ki so tu nastanjeni, je prostora v jedilnici, zunanji morajo pa vedno čakati. Vsak, ki pride na smučišče, bi pa tudi rad kaj pojedel, popil in se malce spočil ob mizi.«

»In kakšno mnenje imate o krvavških gostih?«

»Rad imam vesele družbe, ki prihajajo v brunarico. Sproščeni, veseli ljudje so na snegu. Bolj kot poleti na morju. Se pa najde še vedno kakšen tak, ki misli, da je natakark zanj sluga. Ljudje bi se morali zavedati, da natakark opravlja enakovredno delo kot oni.«

D. Dolenc

Najslabše kmetijstvo

RADOVLJICA — Lani so v občini v osnovna sredstva vložili za 5 odstotkov več sredstev kot leto prej, največ v kovinsko, raznovrstno in lesno industrijo. Med ostalimi dejavnostmi zavzema pomembnejši delež investicij gostinstvo, medtem ko so deleži ostalih dejavnosti manjši, posebno skromen je delež v kmetijstvu, stanovanjsko-komunalni dejavnosti in v gradbeništvo.

Po podatkih temeljnih organizacij združenega dela in organizacij združenega dela radovljiške občine je bilo lani okoli 218 naložb v osnovna sredstva, ob koncu leta 1979 pa so dokončali 37 odstotkov investicijskih del, 24 odstotkov naložb niso uspeli dokončati, pripravljajo pa še 18 odstotkov investicij. Vzroki zaostajanja so v nepopolni investicijski tehnični dokumentaciji, v administrativnih podatkih pri raznih soglasjih, v zamudah gradbenih del in pri

dobaviteljnih opreme, v spremembi tehnološkega postopka ter v nezagotovljenih finančnih sredstvih.

Pri naložbah kasnjajo predvsem v elektro industriji, kjer planirajo večje zneske za gradnjo in nabavo opreme. Pri živilski industriji znižuje odstotek predvsem Gorenjka, ki je načrtovala gradnjo novotarne, vendar pa niso sklenili samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev. Le polovico planiranih investicij je uresničila tekstilna industrija, pri ostalih dejavnostih pa je odstotek naložb manj večji, ker so planirale manjšo vrednost, predvsem promet gozdarstvo in kmetijstvo. Večje naložbe je uspelo uresničiti gostinstvu in turizmu, trgovina pa je za zdaj na najslabšem, saj v radovljiški občini načrtujejo več denarja za nakupovalni center pri trgovskem podjetju Murka Lesce.

D. S.

Devize se vračajo

Večina varčevalcev ni nasedla govoricam — Ob koncu prvega tromesečja so devizni prihranki občanov za 4,3 odstotka manjši kot ob koncu preteklega leta — V zadnjih dneh se devize ponovno vračajo v banke

Konec prvega tromesečja so se sredstva občanov v združeni Ljubljanski banki zmanjšala za 0,4 odstotka v primerjavi s koncem preteklega leta. Dinarski prihranki so se v tem času povečali za 3,2 odstotka, devizni prihranki pa so se za 4,3 odstotka zmanjšali, kar v denarju pomeni 1,4 milijarde dinarjev.

Razlogi, ki so pripeljali do obsežnejšega dviganja tujih valut v poslovalnicah Ljubljanske in drugih bank v Jugoslaviji, so znani. Predvsem je na takšno ravnanje določenega kroga občanov vplival neugoden mednarodni položaj, nerazumevanje novih ukrepov v zvezi z deviznim varčevanjem in pa tudi dezinformacije v tujem tisku. Vendar pa ob tem velja poudariti, da je večina varčevalcev ohranila zaupanje in je devize pustila na varnem v banki.

Govorice so se spet pokazale za neutemeljene, saj ni prišlo do nobenih omejitev pri pravicah razpolaganja z devizami. Celo nasprotno. Sprejeti so ukrepi, ki spodbujajo varčevanje z devizami, še nove ugodnosti pa te dni

pripravljajo v Ljubljanski banki. Tako so v prisotnosti novinarjev podpisali sporazum predstavnik LHB Internationalne Handelsbank Frankfurt in odobravanju posojil jugoslovanskim delavcem na začasnem obdobju v tujini oziroma v ZR Nemčiji. Tem sporazumom je predvideno, da vsak varčevalec Ljubljanske banke v ZR Nemčiji lahko tudi tem posojilo pri banki LHB Internationalne Handelsbank v višini med 5.000 in 25.000 zahodnoslovanskih mark z najdaljšim obdobjem obdobjem 45 mesecev.

Pogoj za pridobitev posojila da varčevalec devize pošlje svoj devizni račun v državi in nepreklicno veže, oziroma Ljubljanski banki veže lastno devizna sredstva. Tako je jugoslovanskim delavcem omogočeno, da po najenostavnejši stopki dobijo kredit v obnem varčujejo v Ljubljanski banki.

Podobne sporazume Ljubljanska banka pripravlja tudi v drugih tujih bankami na Dunaju, v Münchnu, Stuttgartu, Zürichu, nem Berlinu, Stockholm in v nekaterih drugih mestih.

Uvoz je trmast

Zunanjetrgovinska menjava je ena od glavnih slabosti lanskega gospodarjenja v kranjski občini — Izvoz se je v primerjavi z letom 1978 povečal za dobrih 13 odstotkov, uvoz pa za 44,4 odstotka, kar je za skoraj 15 odstotkov več od republiškega povprečja — Znižan odstotek pokrivanja uvoza izvozom

Kranj — Kazalci, po katerih sodimo uspešnost gospodarjenja, lani za kranjsko občino niso bili ugodni, še posebej, če jih primerjamo z republiškimi. Le pri bruto osebnih dohodkih in sredstvih za skupno porabo je kranjski odstotek višji, s čimer se ne kaže posebno hvaliti, povsod drugje, še posebno pa pri sredstvih za reprodukcijo gospodarstva in akumulacijo, pa je kranjski odstotek veliko nižji od republiškega.

Področje, ki kazi sliko lanskega gospodarjenja v kranjski občini, je tudi zunanjetrgovinska menjava. Izvoz se je v primerjavi z letom 1978 sicer povečal za dobrih 13 odstotkov, pa je vseeno za republiško rastjo zaostal za 10 odstotkov, uvoz pa je dobesedno strgal vajeti, saj je porastel za 44,4 odstotka ali za 15 odstotkov več kot povprečno v republikli. Kranjčani so pri izvozu presegli plan za leto 1979, vendar tega ne kaže šteti za prevelik uspeh. Udeležba izvoza v celotnem prihodu se je zmanjšala, prav tako pa je predvsem skokovit porast uvoza povzročil, da so v kranjski občini lani le z dobrih 60 odstotki pokrivali uvoz z izvozom (Slovenija 60,7 odstotka) in da se je cilj 90-odstotno pokriti uvoz z izvozom spet odmaknil. Eden od vzrokov je zanesljivo predelovalni značaj kranjske industrije in velika odvisnost od uvoženih surovin (domače so pogosto dražje in slabše kvalitete), prav tako pa je tudi pre-

cej resnice v ugotovitvi, da je veliko domače povpraševanje, težje prodajati doma, kjer le ni zahtevnosti in konkurence, in da marsikdo izvažal le s ciljem zagotoviti devize za surovine in opremo, pa v smislu dolgoročne poslovne vozne usmeritve.

Kranjsko gospodarstvo je lani 88 odstotkov reprodukcijskega terijala uvozilo s konvertibilnega področja. Sava in Iskra sta bili večji uvoznici in sta v celotnem uvozu občine zastopani z 80 odstotkom uvoza pa sta v primerjavi z letom 1978 povečali za 32 odstotkov. Čal se je uvoz opreme in tudi prednjačita Iskra in Sava. To je razumljivo. Manj razumljivo pa da se je za 234 odstotkov (!) povečal uvoz blaga široke potrošnje. ISK edina izjema pri uvozu. Uvozila 45 odstotkov manj kot pa leta 1978, vsi ostali pa so uvoz povečali.

K 13-odstotnemu povečanju uvoza so največ prispevali Planika, Tekstilindus, Export IBI in Zvezda. Iskra je imela precejšen delež, vendar se je izvoz v primerjavi z letom zmanjšal. Manj je izvozil tudi Lanskogost. Lanskogost neugodnega razmerja med izvozom in uvozom letos nismo mogoče popolnoma odpraviti, težave nadaljujejo, čeprav se znaki povečanja izvozne aktivnosti zmanjševanja uvoza. Vendar pa sta tudi letos izvoz in še uvoz trmasta.

J. Kobal

KRANJ

DOGOVORIMO SE

Kako smo planirali?

Ugotovitev skupščinskega oddelka za planiranje in analize, ki je pregledal letošnje plane organizacij združenega dela s področja gospodarstva in negospodarstva

Oddelek za planiranje in analize kranjske občinske skupščine je pregledal in ocenil letošnje plane organizacij združenega dela s področja gospodarstva in negospodarstva.

ženega dela, ki v planih le ugotavljajo, da izvoz ne bo omogočal uvoza, ni pa govora o načinu odstranitve tega problema.

Vseeno kaže opozoriti na nekatere, predvsem negativne ugotovitve. Vsi plani niso primerljivi z letom 1979 in nimajo oblikovanih načinov pridobivanja dohodka.

Pomembno področje je razporejanje dohodka. Poraba se mora v kranjski občini zaustaviti, vendar kljub izrednim naporom izvršnega sveta 36 gospodarskih organizacij združenega dela in 5 s področja družbenih dejavnosti presega dovoljena določila pri osebnih dohodkih.

Predlogi in osnutki

PREDLOG ODLOKA O NAČINU OPLOJEVANJA ŽIVALI V KRANJSKI OBČINI - Predlagani odlok bo urejal način oplojevanja govedu, prašičem, konj, perutnine, ovac, rib in čebel v kranjski občini.

visno od lege, namembnosti, ugodnosti in komunalne opremljenosti zemljišča. Sedanji odlok odreja le dve coni, ki sta razvrščeni v tri kategorije.

OSNUTEK ODLOKA O UPRAVLJANJU IN RAZPOLAGANJU S STAVBNIM ZEMLJIŠČEM - To področje se na osnovi predlaganega osnutka v marsičem spreminja. Stavbno-zemljiška skupnost bo upravljalec in tudi prodajalec stavnih zemljišč.

Likvidacija izhod Kmetijskoživilski kombinat Kranj in Kolinska iz Ljubljane, ustanoviteljici Tovarne za proizvodno vegetabilnih masčob v ustanavljanju, predlagata občinski skupščini, da začne postopek na osnovi zakona o združenem delu za redno likvidacijo tovarne v ustanavljanju.

OSNUTEK ODLOKA O NADOMESTILU ZA UPORABO STAVBNIH ZEMLJIŠČ - Tako kot pri upravljanju in razpolaganju s stavnimi zemljišči prihaja do sprememb tudi pri nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča.

Ocena lanskega gospodarjenja v kranjski občini Občutljivi za ukrepe

Analiza gospodarskih rezultatov kranjske občine v letu 1979 kaže, da je bilo poslovanje organizacij združenega dela manj uspešno kot leta 1978.

Celotni prihodek se je lani v primerjavi z letom 1978 povečal za 22,5 odstotka, vendar so tudi porabljena sredstva naraščala hitro in so za rastjo družbenega proizvoda zaostala le za odstotek.

Ocena lanskega gospodarjenja združuje tudi analizo razprav o zaključnih računih, ki jo je pripravil občinski svet Zveze sindikatov Kranj skupaj s Službo družbenega knjigovodstva in družbenopolitičnimi organizacijami.

Že lani delili za letos

Lani so v kranjski občini na račun letošnjega leta krajevnim skupnostim že razdelili 5.170.000 dinarjev, tako da letos ostaja za investicije še 5,5 milijona dinarjev

Kriterije za delitev združenih sredstev krajevnim skupnostim za leto 1979 je kranjska občinska skupščina sprejela marca lani in so bili že objavljeni v Uradnem vestniku.

Odbor za delitev združenih sredstev predlaga zboru združenega dela sprejem posebnih kriterijev za dodelitev denarja za vzdrževanje komunalnih objektov in naprav.

Delegati bodo odločili in ocenili

O dveh zanimivih predlogih oziroma poročilih bodo razpravljali delegati kranjske občinske skupščine na zasedanju v sredo, 23. aprila.

rajo delegati še naprej sodelovati z republiško skupščino in njenimi organi, družbenopolitičnimi organizacijami ter Gospodarsko zbornico SRS in seveda delegatsko osnovo v združenem delu ter krajevnih skupnostih.

Prvo je POROČILO O DELU DELEGATOV IZ SLOVENIJE V ZVEZEM ZBORU ZVEZNE SKUPŠČINE V LETU 1979. Poročilo navaja, koliko zakonskih dokumentov je sprejel zbor lani.

SPREMEMBA MREŽE OSNOVNIH ŠOL V KRANJSKI OBČINI, SPREMEMBA ŠOLSKEGA OKOLIŠA NA PLANINI TER SPREJEM SKLEPA O USTANOVITVI NOVE ŠOLE je prav tako pomembna točka dnevnega reda.

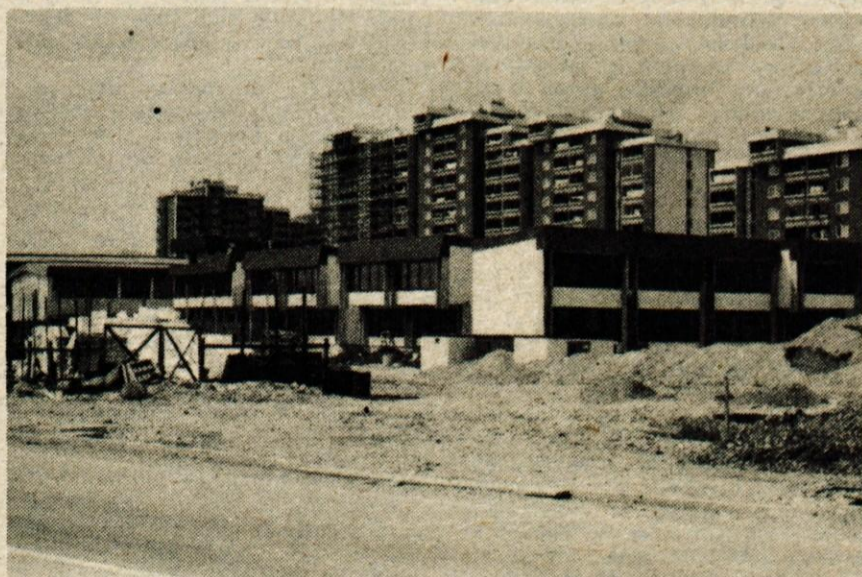
Stran za delegatsko odločanje na osnovi gradiva Indok službe in gradiva za skupščino pripravil Jože KOŠNJEK

Dnevni red

- Zbori kranjske občinske skupščine se bodo sestali v sredo, 23. aprila ob 15. uri v prostorih poslopija občinske skupščine. Po konstituiranju komisij za verifikacijo pooblastil, ugotovitvi sklepčnosti zborov in sprejemu sklepov zadnjih zasedanj bodo obravnavali: - osnutek zakona o družbeni kontroli - poročilo o delu delegatov iz Slovenije v zveznem zboru skupščine SFRJ v letu 1979 - poročilo o izvajanju programa graditvenih objektov v krajevnih skupnostih v letu 1979 - analizo lanskih gospodarskih rezultatov v kranjski občini in oceno razprav o zaključnih računih - oceno planskih dokumentov organizacij združenega dela s področja gospodarstva in negospodarstva za leto 1980 - analizo letošnje planirane investicijske dejavnosti - analizo razvoja delovnih skupnosti in interesnih skupnosti - problematiko kriterijev in meril za dodeljevanje socialnih pomoči - predlog spremembe mreže osnovnih objektov v kranjski občini, predlog spremembe stanja okolisa na Planini in predlog o ustanovitvi nove šole - predlog za začetek likvidacije Tovarne za proizvodno vegetabilnih masčob v ustanavljanju v Britofu - predlog odloka o občinskih upravnih službah in strokovnih službah - predlog odloka o načinu oplojevanja živali v kranjski občini - osnutek odloka o upravljanju in razpolaganju s stavnimi zemljišči - predlog odloka o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča - predlog kriterijev za delitev združenih sredstev krajevnim skupnostim - predloge in vprašanja delegatov in članov skupščine

Občinska uprava po novem

Osnutek odloka o občinskih upravnih organih in strokovnih službah skupščina sprejela decembra lani. Osnutek je bil deležen prejšnje razprave po delegacijah, na kateri so bili predstavniki občinske konference ZKS, predstavniki SZZL in v komisijah drugih organov izvršnega sveta. Osnutek je bil dopolnjen in tako je skupščini predlagan predlog o občinskih upravnih organih in strokovnih službah. Upoštevan je bil republiški zakon s tega področja.

Nova celodnevna osnovna šola na Planini bo že v jesenskem začetku novega šolskega leta sprejela prve učence. Začetek pouka v novi šoli terja tudi spremembo šolskega okolisa na Planini - Foto: F. Perdan

Nadzor nad cenami

Osnutek zakona o družbeni kontroli cen med drugim predvideva ustanovitev skupnosti za cene in občinskih ter medobčinskih skupnosti

Zveza skupščina je konec lanskega decembra sprejela zakon o temeljnih sistema cen in družbeni kontroli cen. Novi zakon ureja vsa vprašanja sistema in družbene kontrole cen in določa pravice in dolžnosti delavcev v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela ter delovnih ljudi in občanov v samoupravnih interesnih skupnostih, krajevnih skupnostih in v družbenopolitičnih skupnostih pri oblikovanju cen za proizvode in storitve ter usklajevanju in nadzoru na enotnem jugoslovanskem trgu. Zvezni zakon določa nadrobno temelje sistema cen, oblikovanje cen in družbeno kontrolo, ki jo opravljajo samoupravne organizacije in skupnosti ter organizirani potrošniki, skupnosti za cene in družbenopolitične skupnosti. Opredeljene so tudi sankcije in možnosti prehoda na nov sistem cen. Republiškimi ter pokrajinskimi zakonom ter odlokom občinskih skupščin je prepuščeno urejanje in določanje pristojnosti organov na področju kontrole cen ter oblikovanje skupnosti za cene.

Osnutek zakona o družbeni kontroli cen - pooblašča izvršni svet slovenske skupščine kot ogran, da opravlja zadeve družbene kontrole cen, seveda za proizvode in storitve, pomembne za vso republiko. Razne teh in seveda proizvodov in storitev, ki so domena federacije, pa bodo vse ostale v pristojnosti občine. Kateri proizvodi in katere storitve so republiškega pomena, bo določal dogovor republike in občin. Izvršni svet slovenske skupščine naj bi, kot določa osnutek zakona o družbeni kontroli cen, sklepal z organi občin dogovore o izvajanju politike cen, odločal o pritožbah, predpisoval obveznosti, vzpodbujal in začel postopke

družbenega dogovarjanja in spoznavanja, odločal o kompenzacijah, ščutil cene kmetijskih izdelkov itd.

Osnutek zakona o družbeni kontroli cen prinaša še nekatere druge novosti. Oblikovana naj bi bila republiška skupnost za cene, in tudi občinske oziroma medobčinske skupnosti za cene, ki naj bi delovale

Družbeni objekti ne rastejo sami

Koordinacijski odbor za izvedbo programa gradnje družbenih objektov v krajevnih skupnostih kranjske občine poroča o lanskem delu in poziva kolektive, ki ne izpolnjujejo obveznosti, naj jih izpolnijo.

Program in finančni načrt sklada za gradnjo družbenih objektov sta krojila delo v letu 1979. Sredi lanskega decembra bi morala biti zgrajena nova osnovna šola na Planini, junija letos pa še zunanja ureditev. Ker so obrtniška dela kasnila, je izvedbeni rok konec letošnjega maja, zunanja ureditev pa naj bi bila gotova konec julija. Slovenijales že dobavila in nameščena oprema. Za šolo na Planini je bilo lani namenjenih 55.663.209 dinarjev. Za osnovno šolo na Primskovem in vrtca na Planini in v Preddvoru je bila kupljena oprema, posebna skrb koordinacijskega odbora pa je veljala družbenim prizadevanjem za zgraditev večnamenske hale v Savskem logu, v kateri bi bilo tudi drsališče. Investitorju Gorenjskemu sejmu je odobril 2,9 milijona dinarjev

DOGOVORIMO SE KRANJ

na osnovi določb republiške skupnosti za cene. Republiško skupnost ustanovijo z dogovorom izvršni svet skupščine SRS, Gospodarska zbornica SRS in splošna združenja. Zveza sindikatov, Socialistična zveza delovnega ljudstva in organizacije potrošnikov na ravni republike. Najvišji organ skupnosti naj bi bil svet skupnosti. Hkrati z zakonom o družbeni kontroli cen bo nujno sprejeti še nekatere spremljajoče predpise, da bo potem to področje celovito urejeno.

posojila, za gradnjo pa je namenil tudi sredstva, ki so se v okviru sklada za gradnjo družbenih objektov posebej zbirala za drsališče. Lani se je odločilo tudi pri gradnji osrednjega strelišča. Ker v Kranju ni bilo mogoče najti primerne lokacije, je Strelska zveza predlagala gradnjo v okviru osrednjega strelišča v Struzevem. Nadaljevala se je gradnja rekreativnih objektov po krajevnih skupnostih na osnovi vrstnega reda in razpoložljivih sredstev. Za gradnjo igrišč so prejele denar krajevnih skupnosti Trboje, Orehek, Kokrica in Jezersko. Koordinacijski odbor za gradnjo družbenih objektov je lani prav tako pomagal pri gradnji komunalnih naprav za novi Dijaški dom, šest krajevnih skupnosti pa je prejele sredstva za asfaltiranje krajevnih cest, adaptacije kulturnih domov in graditev kanalizacije.

Od leta 1975 dalje, ko so v kranjski občini začeli v združenem delu in na osnovi dohodka zaposlenih zbirati sredstva za gradnjo družbenih objektov po krajevnih skupnostih, so zbrali kar 179.923.543 dinarjev. Doslej so za gradnjo šol, vrtcev, drsališča, objektov po krajevnih skupnostih in komunalnih naprav potrošili 173.911.105 dinarjev.

Koordinacijski odbor, ki poroča, in izvršni svet, ki se je s poročilom že seznanil, ugotavljata, da je bil lanski program uresničen. Plačevanje prispevkov občanov od neto osebnih dohodkov se konec letošnjega junija zaključilo, zato je treba najti način zbiranja do konca leta. Še posebno pozornost pa bo morala veljati organizacijam, ki prispevka od bruto osebnih dohodkov ne plačujejo in imajo že več let neporavnane račune. Dolžnike je treba sproti spremljati in ocenjevati, ali so zaostanki upravičeni ali ne.

Premalo enotnosti pri dodeljevanju socialne pomoči

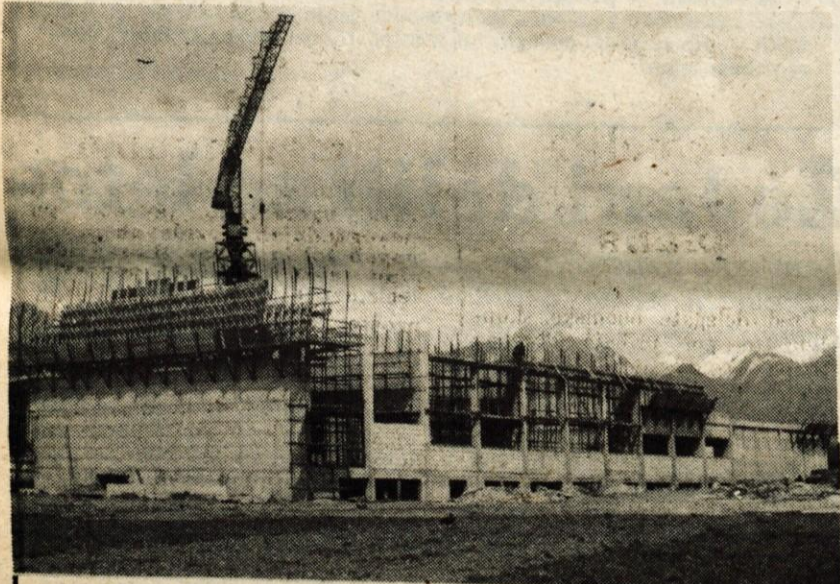
V kranjski občini bi kazalo organizirati skupno strokovno službo, kjer bi občani lahko uveljavili vse oblike socialnih pomoči, pa tudi evidenca bi bila zaradi tega točnejša

Osnova uveljavljanju socialnih pomoči so merila, sprejeta v posameznih samoupravnih interesnih skupnostih. Občinske interesne skupnosti so pri tem vezane tudi na republiška merila, katerih cilj je preprečevati prevelike razlike. Merila za uveljavljanje socialnih pomoči se praviloma usklajujejo v skupnosti socialnega varstva, vendar je usklajevanje na ravni občine pogosto težje, saj je precej meril določenih v republiki. Neusklajenosti so najizrazitejše pri raznih dohodkovnih cenazah, na katerih temeljijo socialne pomoči. Neenotno je tudi ugotavljanje dohodka. Marsikje upoštevajo samo dohodek iz delovnega razmerja, druge pa tudi najrazličnejše dodatne zasluzke, regrese, nagrade in podobno. Ker vseh dohodkov občanov ni mogoče evidentirati, jih tudi ni mogoče upoštevati pri dodeljevanju socialnih pomoči. Zato se dogaja, da štejejo med socialno ogrožene tudi ljudi, ki sicer prejemajo zadostne dohodke. Prav tako po občinah tudi ne vedo, koliko in kolikšne socialne pomoči posameznik prejema. Marsikdo si tudi na račun socialnih pomoči ustvari ugoden finančni položaj in celo na osnovi dohodka preseže tistega, ki dohodek ustvarja na osnovi rednega dela, vendar je le-ta za malenkost previsok za pridobitev socialne pomoči. Pojavlja se vprašanje, ali takšne razmere vplivajo, da nekdo dela manj zaradi tega, da potem lahko dobi najrazličnejše pomoči in s tem višji dohodek, kot bi ga sicer prejemal iz delovnega razmerja. Sistem socialnih pomoči je tudi tog in ne dopušča potrebne prilagajanja razmeram. Manjka izhodišč za usklajevanje.

V kranjski občini so analizirali to področje družbenega življenja in med drugim ugotovili, da ne ustreza povsem vrstveni dodatek za zagotovitev najnižjih pokojnin, da se upravičenost dodatka za strežbo in nego ne preverja, da je neurejeno pokojninsko in invalidsko zavarovanje osebe na usposabljanju, da pri subvencioniranju oskrbnin v vrtcih ne upoštevamo številca otrok, vključenih v vrte, da lestvice subvencioniranja bivanja v celodnevni šoli in v podaljšanem bivanju nista usklajeni, da so preizkuse stalne denarne pomoči za preživljanje ljudi, ki so brez dohodka, kar velja tudi za otroke z najrazličnejšimi motnjami, da so nepravilnosti pri reševanju stanovanjskih vprašanj s stališča socialne itd.

Kranjčani menijo, da bi zato kazalo najprej spremeniti in uskladiti nekatere republiške zakone: zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, zakon o usposabljanju in zaposlovanju invalidnih oseb, zakon o izobraževanju in usposabljanju otrok ter mladostnikov z motnjami v telesnem in duševnem razvoju, zakon o zakonski zvezi in družinskih razmerjih ter samoupravni sporazum o rejništvu. Življenjske stroške posameznih kategorij kaže analitičneje ugotavljati. V občini bi morali uvesti enotno izkazovanje dohodka, uskladiti lestvice za subvencije, zvišati stalne denarne pomoči, edini vir za preživljanje, ter invalidnine za duševno in telesno manj razvite ljudi, maksimalni dohodkovni cenzus usklajati z življenjskimi stroški in zagotoviti večjo povezavo in sodelovanje med službami s tega področja.

Zanimiv je predlog za oblikovanje enotne službe, kjer bi lahko občani na enem mestu uveljavljali pravice do socialnih pomoči. Tako bi bila zagotovljena tudi enotnejša evidenca. Predlagane so inačice, da bi o socialni pomoči odločali organi ustrezne interesne skupnosti ali koordinacijski odbor vseh skupnosti. Socialne pomoči pa naj bi izplačevali pri interesni skupnosti ali pri skupni strokovni službi. Skupna strokovna služba naj bi delovala pri skupnosti socialnega varstva ali pri Centru za socialno delo, ki naj bi bil še bolj izvajalska organizacija na področju celotnega socialnega varstva. Predvsem pa socialnih pravic v prihodnje ne bi kazalo širiti, ampak le izostriti merila.

Gradnja nove sirarne pri kranjski mlekarini in modernizacija sedanjih prostorov in naprav je ena največjih investicij v gorenjsko kmetijstvo in agroživilstvo - Foto: F. Perdan

24 ŠK. LOKA

14. seja družbenopolitičnega zbora Skupščine občine Škofja Loka, ki bo v ponedeljek, 21. aprila, ob 13.30 v mali dvorani občinske skupščine, Poljanska c. 2.

4. seja zbornega združenega dela Skupščine občine Škofja Loka, ki bo v sredo, 23. aprila, ob 16. uri v sejni dvorani občinske skupščine v Škofji Loki, Poljanska c. 2.

3. seja zbora krajevnih skupnosti skupščine občine Škofja Loka, ki bo v sredo 23. aprila, ob 16. uri v mali sejni sobi občinske skupščine, Poljanska c. 2.

Za gradnjo v Žireh

V skladu s programom stanovanjske graditve v občini Škofja Loka pripravljajo zazidalni načrt družbeno usmerjene gradnje v Žireh. Gradnja je načrtovana v coni S7 in S3, ki je bila določena že leta 1971 z urbanistično dokumentacijo za Žiri in ponovno opredeljena z novelacijo urbanističnega programa občine Škofja Loka v letu 1978. Z namenom, da bi zemljišče v velikosti 15 ha, zavarovali pred nenačrtanim parceliranjem, je potrebno sprejeti odlok, ki to prepoveduje.

DOGOVORIMO SE

Vloženi dinar daje premalo

Oddelek za družbeno planiranje in razvoj pri občinski skupščini je pripravil analizo družbene produkcije, sredstev za reprodukcijo in akumulativne sposobnosti v škofjelški občini, da bi se z njo seznanili načrtovalci pri sestavljanju planskih dokumentov in njene izsledke tudi upoštevali.

V letih 1975 do 1978 je učinkovitost dela (družbeni produkt na zaposlenega) porasla za 81 odstotkov, učinkovitost vložnih sredstev (dosežen družbeni produkt na 100 din vložnih sredstev) pa le za 20 odstotkov. Delež čistega dohodka v dohodku se je v tem obdobju zmanjšal za 4 odstotke, ker so sredstva za druge obveznosti iz dohodka rasla hitreje kot čisti dohodek. Iz podatkov je razvidno, da je le manjši del čistega dohodka namenjen za razširitev materialne osnove dela, več pa za osebne dohodke in skupno porabo v TOZD.

Ob sorazmerno hitri rasti investicijske porabe vse bolj narašča tudi zadolženost TOZD in s tem odvisnost od tujih virov sredstev. S pokritjem obveznosti (posojila za manj razvite, združevanje za gospodarsko infrastrukturo in odplačila posojil) je od oblikovanih 69 odstotkov sredstev za reprodukcijo na ravni TOZD ostalo komaj 31 odstotkov sredstev. Zaradi naraščajoče mase kreditov, ki jih najemajo TOZD, so sredstva za obresti močno narasla, ker pa je stopnja inflacije večja od obrestne mere, je gospodarstvo še vedno bolj

zainteresirano za najemanje kreditov kot za oblikovanje lastnih skladov.

V virih tujih sredstev prevladujejo bančni krediti, saj TOZD za lastnimi skladi in združenimi sredstvi TOZD pokrivajo komaj tretjino sredstev. Vse to pa kaže na neusklajenost posameznih sistemskih področij. Zlasti: prevelik del stroškov enostavne reprodukcije se namesto s cenami pokriva s kompenzacijami (železnica, energetika, kmetijstvo, prevelik delež sredstev za nove naložbe se oblikuje izven TOZD (kredit, varčevanje) in se vrača kot kredit nazaj v TOZD in tako bremeni stroške ter veča inflacijo.

Sprememba odloka o občinskih blagovnih rezervah

Republiški komite za zakonodajo je obvestil, da odlok o občinskih blagovnih rezervah ni v skladu z zakonodajo in sicer v členu, ki govori o kazenskih sankcijah. Občinski odlok predpisuje, da se lahko z odlokom občinske skupščine predpiše za odgovorno osebno pravne osebe denarna kazen največ v znesku 3.000 din. Pravilno pa je od 1.000 do 3.000 din.

Poročilo o uresničevanju sklepov

13. seja družbenopolitičnega zbora in 17. skupnega zasedanja zbora združenega dela in zbora krajevnih skupnosti z dne 10. in 12/3-1980

1. Sklepi in stališča na poročila pravosodnih organov in organov pregona ter družbenega pravobranilca samoupravljanja so bila posredovana tem organom in Medobčinskemu svetu SZDL. Sklepi in priporočila bodo objavljeni tudi v Biltenu INDOK centra, da bi se z njimi seznanile tudi delovne organizacije in se v skladu z njimi tudi ravnale.

2. Osnutek družbenega dogovora o uresničevanju kadrovske politike v občini Škofja Loka je v javni razpravi, ki naj bi tekla do 30. tega meseca.

3. Spremembe resolucije o izvajanju družbenega plana občine Škofja Loka za obdobje 1975-1980 v letu 1980 so objavljene v Uradnem vestniku Gorenjske, št. 7/80 z dne 1/4-1980.

4. O sprejemu družbenega dogovora o skupnih obveznostih pri načrtovanju, organiziranju in sofinanciranju prireditve širšega družbenega pomena na Gorenjskem, je bil obveščen predlagatelj - skupščina gorenjskih občin.

5. Osnutek odloka o spremembah in dopolnitvah urbanističnega načrta mesta Škofja Loka - načrt cestno prometnega omrežja je v javni razpravi. Razprava teče po programu.

6. O sprejemu poročila o delu komisije za odnose z verskimi skupnostmi za leto 1979 je bil obveščen

predlagatelj - komisija za odnose z verskimi skupnostmi.

7. Delegatsko vprašanje delegacije DO »LOKA« Škofja Loka v zvezi s produktivnostjo oziroma storilnostjo Železniško transportnega gospodarstva je bilo posredovano delegatu interesne skupnosti in ZG ZTP Ljubljana za odgovor.

Delegatsko vprašanje delegacije delovnih ljudi v obrtni in podobni dejavnosti glede izdaje lokacijskih in gradbenih dovoljenj na območju Gorenje vasi - Reteče je bilo posredovano izvršnemu svetu za pomen odgovor.

8. Osnutek odloka o pomožnih objektih in merilih za določitev zemljišča namenjenega za normalno uporabo že zgrajenega objekta v občini Škofja Loka je v javni razpravi.

9. Sklep zbora združenega dela na poročilo o izvajanju načel resolucije v letu 1980 izvaja oddelek za družbeno planiranje in razvoj. O izvajanju sklepa in o izvajanju načel resolucije bodo še sledila poročila.

Nov sekretar zbora krajevnih skupnosti

Ker se je sekretar zbora krajevnih skupnosti Alojz Rajgel upokojil, predlagajo, da se za novega izvoli Vladimira Vidmarja, načelnika geodetske uprave.

Visoka rast izvoza

Gospodarjenje lani

Gospodarstvo škofjeloške občine je lani povečalo proizvodnjo in rast družbenega proizvoda po planu, močno preseglu planirano rast izvoznosti pa se je zaradi rasti cen surovin in repromateriala znižala

Gospodarstvo škofjeloške občine lani sicer ni doseglo planiranih rezultatov, kljub temu pa je bilo sicer nekoliko slabše, ker so bili storjeni kvantitativni premiki v izvozu. Večji delež je tudi vzrok za nekatere finančne pokazatelje, ki kažejo na rast. Realna stopnja rasti industrijske proizvodnje je bila planirana med 7 in 8 odstotkov, industrijske organizacije pa so dosegle 25 odstotno rast, kar bi bilo pomenilo med 8,5 in 9,5 odstotka in je več kot znaša realno poprečje.

V strukturi dogodka je imela največji delež industrija in sicer je ustvarila 71,22 odstotka dohodka v občini, kmetijstvo 0,23, gozdarstvo 1,78; gradbeništvo 6,68; promet 3,19; trgovina 11,33; gostinstvo 0,77; obrt 2,91; stanovanjsko-komunalna dejavnost 1,06 in finančno-tehnično poslovanje 0,85 odstotka. V celotnem dohodku in dohodku so svojo udeležbo povečali gradbeništvo, obrt ter finančne, tehnične in poslovne storitve, zmanjšal pa se je delež industrije. Spremenjene razmere v kmetijstvu pa so povzročile, da je delež te dejavnosti v celotnem prihodu upadel, v dohodku pa porastel.

Rast družbenega proizvoda je bila lani načrtovana realno za okoli 8 odstotkov. Če upoštevamo rast cen in inflacijo, naj bi realna rast družbenega proizvoda znašala 8,2 odstotka, vendar ta podatek velja zgolj informativno.

Delež produktivnosti v prirastu družbenega proizvoda je bil načrtovan na 60 odstotkov. Ker se je zaposlenost povečala le za 3 odstotke in če je družbeni proizvod porastel za 8,2 odstotka, je delež produktivnosti narasel za 64 odstotkov.

Število zaposlenih se je v gospodarstvu povečalo za 2,1 odstotek v negospodarstvu pa za 10 odstotkov, kar je bilo nujno zaradi nujnega pospešenega razvoja družbenih dejavnosti.

Dosežki v zunanjetrgovinski menjavi so ugodni. Delovne organizacije so izvoz povečale za skoraj petino in ustvarile 44,5 milijona dolarjev iztrika. S tem je bila načrtovana 10 odstotna rast izvoza še enkrat presežena. V tem izvozu pa ni upoštevan indirektni izvoz škofjeloških delovnih organizacij. Rast uvoza je bila v lanskim letu omejena na 3 odstotke, vendar pa je gospodarstvo povečalo uvoz za skoraj 17 odstotkov. Tako se je obseg zunanjetrgovinske menjave v primerjavi z letom 1978 povečal za 18 odstotkov, kar je za

trikrat več kot so planirali. Zaradi previsokega uvoza se je razmerje med uvozom in izvozom poslabšalo, vendar je še vedno pozitivno, saj je vrednostno višje kot v preteklem letu.

Ob tem velja poudariti, da se je močno povečal izvoz na konvertibilno področje in v deželo v razvoju, upadel pa je izvoz na klirinško področje. Manj kot leta 1978 so izvozili v Alpešu, Jelovici, Kroju in Alpinu. Manj kot leta 1978 pa so uvozili v Alpešu, Iskri Reteče, več pa v Termiki, LTH in Alpinu.

Če pa upoštevamo dvig cen, je izvoz realno porastel za 4 do 5 odstotkov, uvoz pa se je realno zmanjšal za odstotek ali dva. Doseženi rezultati v zunanjetrgovinski menjavi so plod večletnih prizadevanj OZD na področju plasiranja proizvodov v izvoz. Navedeni rezultati v pozitivnem smislu odstopajo od dosežkov v gorenjski regiji in republikli.

Investiranje v osnovna sredstva je lani raslo hitreje kot družbeni proizvod. Lani je bilo v osnovna sredstva vloženi 1.033 milijona dinarjev, vendar pa je bilo lastnih sredstev le 233 milijonov dinarjev, kar je nominalno za 10 odstotkov manj kot leta 1978. Zmanjšala se je tudi učinkovitost uporabljenih sredstev. Porabljena sredstva so rasla hitreje od celotnega prihodka in sicer zaradi hitre rasti cen surovin, energije in pa tudi slabe kakovosti repromateriala.

V negospodarstvu pa je bil celotni prihodek večji za 38 odstotkov, dohodek za 36, porabljena sredstva za 44, osebni dohodki in skupna poraba za 33, poslovni in drugi skladi za 78, število zaposlenih za 10 odstotkov, vlaganja v investicije pa so porasla od 28 milijonov dinarjev na 127 milijonov dinarjev. Naloge SIS so se uresničevale po sprejetih programih. Presežek sredstev 7.807.000 din pa so SIS poravnale z znižanjem prispevnih stopenj.

Vendar ob tem velja dodati, da pri osebnih dohodkih lani negospodarstvo še bolj zaostaja za gospodarstvom. Lani so se OD v gospodarstvu dvignili za 22, v negospodarstvu pa za 18 odstotkov. Tako so glede na leto 1978 v realni vrednosti celo celo padli. Poprečje za leto 1979 znaša v gospodarstvu 7.000 din. v negospodarstvu pa 8.199 din.

Dnevni red

1. seja družbenopolitičnega zbora

1. seja družbenopolitičnega zbora

1. seja družbenopolitičnega zbora

1. seja družbenopolitičnega zbora

1. seja družbenopolitičnega zbora

1. seja družbenopolitičnega zbora

1. seja družbenopolitičnega zbora

1. seja družbenopolitičnega zbora

1. seja družbenopolitičnega zbora

1. seja družbenopolitičnega zbora

1. seja družbenopolitičnega zbora

1. seja družbenopolitičnega zbora

1. seja družbenopolitičnega zbora

1. seja družbenopolitičnega zbora

1. seja družbenopolitičnega zbora

1. seja družbenopolitičnega zbora

1. seja družbenopolitičnega zbora

1. seja družbenopolitičnega zbora

1. seja družbenopolitičnega zbora

1. seja družbenopolitičnega zbora

1. seja družbenopolitičnega zbora

1. seja družbenopolitičnega zbora

1. seja družbenopolitičnega zbora

1. seja družbenopolitičnega zbora

1. seja družbenopolitičnega zbora

1. seja družbenopolitičnega zbora

1. seja družbenopolitičnega zbora

1. seja družbenopolitičnega zbora

1. seja družbenopolitičnega zbora

1. seja družbenopolitičnega zbora

1. seja družbenopolitičnega zbora

1. seja družbenopolitičnega zbora

1. seja družbenopolitičnega zbora

1. seja družbenopolitičnega zbora

1. seja družbenopolitičnega zbora

Poročilo kulturne skupnosti

Slabo organizirani izvajalci

Pozdraviti velja pobudo škofjeloške kulturne skupnosti, da tudi delegate občinske skupščine seznanijo s svojim delom. Vsekakor je njen namen opozoriti na probleme, ki postajajo vse bolj pereči. Sestavila je delovno poročilo, opremljeno s podrobnim opisom, kaj vse so politične kulturne organizacije ter društva, povezana v zvezo občinsko kulturnih organizacij, naredile lani.

Delo je bilo pestro po vsebini in obsegu in pri kulturni skupnosti menijo, da bi ga bilo še več, če bi imeli izvajalci več denarja, boljše pogoje dela in več strokovnjakov. Nove strokovne moči potrebuje Loški muzej, zveza kulturnih organizacij, knjižnica Ivana Tavčarja, zgodovinski arhiv, spomeniško varstvo pa tudi muzejska društva. Potrebo po novih strokovnih delavcih bo sprožil tudi novi družbeno kulturni center v Škofji Loki, ki naj bi v bodoče oblikovali kulturno politiko škofjeloškega mesta. Kadrovska problematika je prisotna tudi v društvi, ki potrebujejo strokovno vodstvo, posebej to velja za Loško gledališče.

Ze dalj časa je v škofjeloški občini prisotna problematika obnove kulturnih domov, ki so razen v Železnikih v izredno slabem stanju. To posebej občutijo prebivalci škofjeloškega mesta, kjer je zaradi neprimerne kulturne dvorane povsem zamrla gledališka dejavnost, ki je bila nekdanji osnovni nosilec kulturnega življenja Škofje Loke in okolice.

Kulturnim domovom, ki kličejo po obnovi, se je letos pridružil še pereč problem dvorca na Visokem, bivše Tavčarjeve domačije, ki je zimo preživela v ruševinah. Vendar problem Visokega ni v nedorečenem lastništvu, temveč v nerazčiščenem programu sanacije. Poslopje torej počasi propada in čaka na celovit program, kako naj bi mu vdahnili življenje.

Skoraj leto dni so že prisotne denarne težave v knjižnici Ivana

Tavčarja kot centralni občinski knjižnici. S preselitvijo v nove prostore so se znatno povečali stroški poslovanja in finančne zadrege knjižnice je kulturna skupnost reševala med letom. Osebnih dohodkov zaposlenih v knjižnici so zelo nizki, sicer pa z njimi izvajalci kulturne skupnosti že več let zaostajajo za ravni osebni dohodkov v izobraževanju in seveda tudi v gospodarstvu.

Vrsto let se že postavlja vprašanje lastništva grajskega vrta in upravljanja z loškim gradom. Problem so že večkrat obravnavali, v zadnjem času nakazali rešitve, vendar je seveda osnovna ovira za dokončno ureditev in obnovo grajskega vrta, obzidja in loškega gradu seveda pomankanje denarja. Le kdo bi prevzel poslopje, če ve, da nima denarja za njegovo vzdrževanje. Če rešitve ne bo hitra in odločna, lahko grad zadene podobna usoda kot dvorec na Visokem.

Denar bi potrebovali tudi za obnovo puštalske kapele, ki so jo v preteklem letu oživili glasbeni koncerti.

Med poročili je objavljeno tudi obsežno poročilo Regionalnega zavoda za spomeniško varstvo Ljubljana, ki razgrinja vso pestro dejavnost pri ohranjanju in varovanju kulturne dediščine. Po njegovi evidenci je na območju škofjeloške občine 542 zavarovanih kulturnih spomenikov in območij. Novo je tudi poročilo lani ustanovljenega Zdrženja umetnikov Škofja Loka, ki bo odslej skrbelo za likovno in razstavno dejavnost.

Kulturna skupnost je lani izvedla anketo, da bi od uporabnikov izvedla, kaj si želijo za popestritev kulturnega življenja. Pogrešajo predvsem gledališke predstave, gostovanja in druge kulturne prireditve. Najbolj pa pogrešajo sodobne kulturne centre, kar je seveda povezano z obnovo kulturnih domov in strokovno pomočjo kulturnim društvom.

Odstotek izostankov, 140 delavcev

Ker je racionalno planiranje delovnega časa velikega pomena za OZD in za širšo družbeno skupnost imajo občinske skupščine nalogo, da spremljajo planiranje izkoristka in razporeditve delovnega časa. Lani je bil v škofjeloški občini poprečen izkoristek delovnega časa 77 odstoten, in sicer v gospodarstvu za odstotek boljši in v negospodarstvu za odstotek slabši.

Za letos pa planira gospodarstvo 82 poprečen izkoristek delovnega časa, negospodarstvo pa 81 odstoten. Vendar pa je, če pogledamo za lani, izkoristek delovnega časa po posameznih OZD zelo različna, zelo različna pa je tudi spremljanje zastojev in izostankov z dela, kar kaže na neenotno metodologijo.

Razen nekaj OZD (Alpetour - TOZD Gostinstvo - skupne službe, TOZD Hoteli, DO ERC, Inštalacije, Klavivar Ziri, DO Poliks, LTH - Zavod za hlajenje in klimatizacijo), ki so predvidele v letu 1980 nižjo izkoristčenost delovnega časa, so vse ostale planirale boljše izkoristčenost delovnega časa.

Vzroki za izostanke z dela so: redni dopusti predstavljajo 10 odstotkov, izredni dopusti 2,9 odstotka, odmor 5 odstotkov, vojaške vaje 0,2 odstotka in drugi izostanki z dela 0,3 odstotka. Pri analizi izostankov je pri nekaterih OZD opaziti značilnosti: nadporečno veliko bolezenskih izostankov do 30 dni, predvsem pri delavcih širokega profila v neposredni proizvodnji, nadporečen odstotek nesreč na poti na delo in veliko izostankov, ki so neupravičeni.

Če bi izkoristek povečali za odstotek, bi bilo treba na novo zaposliti 140 delavcev manj.

Izvršni svet občinske skupščine je obravnaval analizo izkoristka delovnega časa in predlaga zboru združenega dela in zboru krajevnih skupnosti, da sprejmeta sklep, da je potrebno rezerve pri izkoristku delovnega časa aktivirati. Za izboljšanje stanja pri izostankih z dela zaradi zdravstvenih razlogov pa naj delovne organizacije, sindikati in zdravniki resno in odgovorno uresničujejo ukrepe za zmanjšanje bolniških izostankov. O tem naj ob polletju poročajo občinski skupščini. Predvideti je treba možnosti za zaposlitev obratnega zdravnika v vseh večjih OZD ali pa za več OZD skupaj, predvidi naj se možnost zaposlitve socialnega delavca povsod, kjer je več kot 500 zaposlenih, nujno je potrebno analizirati vzroke za porast nesreč ob delu in ustrezno ukrepati ter razmisliti o možnosti časovnega premika delovnika, kjer so zato pogoji, da bi zmanjšali prometne konice in s tem nesreče na poti na delo ali z dela.

Osnove dogovora o temeljih družbenega plana

Pred delegate občinske skupščine to pot prihaja obsežno gradivo Osnove dogovora o temeljih družbenega plana občine Škofja Loka za obdobje 1981 do 1985. Z omenjenim dogovorom bodo udeleženci opredelili materialne in druge obveznosti ter ukrepe za realizacijo nalog skupnega pomena, zlasti na področju infrastrukture, razvoja kadrov, komunalnih dejavnosti, stanovanjskega gospodarstva in drugih področjih. V skladu s sistemom družbenega planiranja morajo biti vse naloge, ki so vključene v dogovor, predhodno opredeljene v samoupravnih sporazumih o temeljih planov samoupravnih organizacij in skupnosti. Pristop do nalog, ki bodo vključene v občinski dogovor mora biti selektiven. To pomeni, da se z dogovorom opredelijo le tiste naloge iz samoupravnih sporazumov o temeljih planov, ki so ključnega pomena za uresničitev predvidenega razvoja občine.

Dispozicija za izdelavo dogovora je podana v obliki točk, pri čemer se vsaka točka nanaša na določeno področje oziroma skupino nalog. Dogovor vsebuje materialne, kadrovske, finančne, normativne in druge pravice in obveznosti udeležencev glede izvajanja dogovorjenih nalog skupnega pomena. Dispozicija je oblikovana tako, da vsaka posamezna točka oziroma področje vključuje tudi naloge, ki so opredeljene v dodgovorih o skupnih temeljih planov občin ter v dogovoru o temeljih družbenega plana SR Slovenije. Na koncu posamezne točke so navedeni možni udeleženci, vendar je to zgolj zaradi lažjega ugotavljanja nosilcev posameznih nalog.

Osnove dogovora so rezultati analiz globalnih problemov ter usmeritev analiz smernic in elementov nosilcev planiranja v občini Škofja Loka. V gradivu so nakazana vprašanja in razhajanja, ki izhajajo iz tega in jih je potrebno v nadaljnjem oblikovanju dopolnjevati.

Odbor za pripravo in izvedbo referenduma

V škofjeloški občini že nekaj časa ugotavljajo potrebo po novogradnjah, dozidavah in obnovah šol in vrtcev. S predvidenimi investicijami bi odpravili večimenski pouk, normalizirali prostorsko - materialni standard za sodobno vzgojno-izobraževalno delo in postopoma začeli uvajati celodnevni pouk v osnovnih šolah.

Kot eden od virov financiranja je predviden samoprispevek, ki naj bi bil uveden za celotno območje občine s 1. 1. 1981. Zaradi pravočasne priprave na referendum kot tudi zato, da se predvidene investicije vključijo v planske dokumente za naslednje srednjeročno obdobje, je treba oblikovati poseben odbor za pripravo in izvedbo referenduma za uvedbo samoprispevka za območje občine.

V odboru bo sodeloval po en predstavnik občinske skupščine, izvršnega sveta, OK SZDL, OK ZKS, OK ZSMS, občinske izobraževalne skupnosti, občinskega sveta ZSS, občinskega odbora ZZB NOV in krajevnih skupnosti Škofja Loka, Gorenja vas, Ziri in Železniki.

Proračun v skladu z resolucijo

Resolucija o politiki uresničevanja plana leta 1979 določa, da mora osebna, skupna in splošna poraba rasti počasneje od rasti družbenega proizvoda v občini. Na podlagi teh določil je občinska skupščina na skupni seji vseh zborov 28. februarja, 1979 sprejela proračun občine Škofja Loka za leto 1979 v višini 64.580.000 dinarjev. Na osnovi desetmesečne realizacije in nastalih sprememb je občinska skupščina na skupni seji vseh zborov 21. 11. 1979 sprejela rebalans proračuna občine za leto 1979 v višini 68.830.000 dinarjev.

Realiziranih je bilo 75.234.441 dinarjev ali 109,3 odstotka planirane zneska po rebalansu proračuna za leto 1979, oziroma 35 odstotkov več kot v letu 1979. Za splošno porabo je bilo porabljenih 68.820.692 dinarjev ali 100 odstotkov planirane zneska po tebalansu za leto 1979, oziroma 23,7 odstotka več kot leta 1978. Rast družbenega proizvoda je ocenjena na 28 odstotkov, kar pomeni, da se je splošna poraba gibala v mejah, določenih z občinsko in republiško resolucijo.

DOGOVORIMO SE ŠK. LOKA

Pripravila L. Bogataj v sodelovanju z INDOK Centrom Škofja Loka

23 RADOVLJICA

Seja zborna krajevnih skupnosti skupščine občine Radovljica bo v sredo, 23. aprila, po skupni seji v mali sejni dvorani skupščine občine Radovljica, Gorenjska 19

Dnevni red

- potrditev zapisnika zadnje seje
- predlog odloka o spremembi odloka o davkih občanov
- predlog odloka o spremembi in dopolnitvi odloka o proračunu občine Radovljica za leto 1980
- analiza gospodarjenja v letu 1979 v občini Radovljica
- osnutek družbenega dogovora o oblikovanju družbenih svetov v občini Radovljica
- osnutek odloka o ustanovitvi družbenih svetov v občini Radovljica
- poročilo o spremljanju dogovora o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodkov v letu 1980
- imenovanja
- delegatska vprašanja

Skupno zasedanje zbora združenega dela zbora krajevnih skupnosti in družbenopolitičnega zbora skupščine občine Radovljica bo v sredo, 23. aprila ob 16. uri v Radovljici Gorenjska 19 (velika sejna dvorana skupščine občine)

Dnevni red

- poročilo o delu delegatov iz Slovenije v zveznem zboru SFRJ za lansko leto
- poročilo o delu javnega pravobranilstva Gorenjske Kranj za lani
- kratak povzetek poročila družbenega pravobranilca samoupravljanja Radovljica za lani
- poročilo o delu sodišča združenega dela v Kranju za lani
- poročilo o delu temeljnega sodišča v Kranju in enote v Radovljici za lansko leto
- poročilo o delu temeljnega javnega tožilstva v Kranju za lani
- poročilo o delu občinskega sodnika za kaznovanje prekrškov za lani
- poročilo o delu postaje milice Radovljica za lani
- poročilo o problematiki varstva vojaških vojnih invalidov in udeležencev NOV za lani in leto prej
- poročilo o delu poravnalnih svetov v občini Radovljica
- samoupravni sporazum o svobodni menjavi dela z lokalno radijsko postajo Triglav Jesenice

Seja družbenopolitičnega zbora skupščine občine Radovljica bo v sredo, 23. aprila v sejni dvorani - po skupni seji družbenopolitičnih organizacij v Radovljici, Gorenjska cesta 25

Dnevni red

- potrditev zapisnika zadnje seje družbenopolitičnega zbora
- analiza gospodarjenja v občini Radovljica lani
- predlog odloka o spremembi odloka o davkih občanov
- predlog odloka o spremembi in dopolnitvi odloka o proračunu občine Radovljica za leto 1980
- osnutek družbenega dogovora o oblikovanju družbenih svetov pri skupščini občine Radovljica
- osnutek odloka o ustanovitvi družbenih svetov v občini Radovljica
- imenovanja

Seja zborna združenega dela skupščine občine Radovljica bo v sredo, 23. aprila, po skupni seji v veliki sejni dvorani skupščine občine Gorenjska 19

Dnevni red

- potrditev zapisnika zadnje seje
- predlog odloka o spremembi odloka o davkih občanov
- predlog odloka o spremembi in dopolnitvi odloka o proračunu občine Radovljica za leto 1980
- osnutek odloka o potokih in jarkih v občini Radovljica
- osnutek družbenega dogovora o oblikovanju družbenih svetov pri skupščini občine Radovljica
- osnutek odloka o ustanovitvi družbenih svetov v občini Radovljica
- analiza gospodarjenja v občini Radovljica za leto 1979
- imenovanja
- delegatska vprašanja

Načelni samoupravni akti

Družbeni pravobranilec samoupravljanja v Radovljici ugotavlja, da so samoupravni splošni akti v organizacijah združenega dela preveč splošni - Nezavidljiv položaj delavcev pri zasebnih obrtnikih

Radovljica - Družbeni pravobranilec samoupravljanja Radovljice je lani obravnaval 344 vlog in pobud, največkrat so bili pobudniki delavci. Kljub prizadevanju, da bi bili med predlagatelji tudi organi družbene kontrole, organi družbenopolitičnih organizacij ni bilo v zadnjih letih bistvenega premika. Obravnavane zadeve so izhajale iz pravic delavcev do samoupravne organiziranosti, do pridobivanja in delitve dohodka, do delitve osebnega dohodka in drugih vprašanj.

Družbeni pravobranilec ugotavlja, da so pri samoupravni organiziranosti bili premagani odpori in preseženi pomisleki za oblikovanje temeljnih organizacij združenega dela. Kmetijskim zadrugam je bila dana pobuda, da sprejmejo program, da bodo do roka uskladili svojo organiziranost z zakonom o združevanju kmetov. Merila v samoupravnih splošnih aktih so večkrat preveč splošna, zato prihaja do nesoglasij. Pravobranilec je ob devetmesečnem poročilu tudi opozoril 50 temeljnih organizacij združenega dela v radovljiški občini na nepravilnost, obenem pa 22 organizacij v tržiški občini, da se niso ravnale v skladu z resolucijskimi določili.

Na tretjem mestu obravnavanih zahtev je bila delitev osebnih dohodkov. Največkrat gre za nadomestilo osebnih dohodkov zaradi bolovanja, zaradi zmanjšane delovne sposobnosti zaradi bolezni ali invalidnosti, na drugem mestu pa so spori zaradi ocenjevanja na delovnem mestu. Problemi s področja delovnih razmerij zajemajo tako kot prejšnja leta prvo mesto, kjer iščejo varstvo delavci-posamezniki. Prav na tem področju pa bi bila lahko večja aktivnost osnovnih organizacij zveze sindikatov in drugih.

V minulem delu je iskalo pomoč pri družbenem pravobranilcu vedno več delavcev, ki so zaposleni pri zasebnikih. Njihov položaj je večkrat nezavidljiv, saj samostojni obrtnik lahko delavce odpusti, kadar hoče, kajti zakonodaja je tu še nemočna. Zasebni obrtnik pa lahko v relativno kratkem času zaprosi in ponovno dobi obrtno dovoljenje, zaposli pa povsem druge delavce. Poseben problem predstavljajo tudi odnosi med delavci in zasebnimi obrtniki iz drugih socialističnih republik, ki opravljajo razna dela, predvsem v gradbeništvu.

Družbeni pravobranilec je v 145 primerih opozoril na kršitve, predvsem pa se je usmeril v preventivno delovanje.

DOGOVORIMO SE

Varstvo vojaških vojnih invalidov

Radovljica - Naša družba nudi vso pomoč borcem NOV in vojaškim invalidom, tistim borcem, ki so sodelovali v naši revoluciji ter tistim ostarelim borcem, ki so potrebni

družbene skrbi. Tako po zakonu nudi pravico do osebne in družinske invalidnine, dodatek za nego in tujo pomoč, ortopedski dodatek, družinsko invalidnino, zdravstveno varstvo, invalidski dodatek, družinski dodatek. Varstvo se financira iz zveznega in republiškega proračuna.

Družbeni sveti

Radovljica - Družbeni sveti predstavljajo elementarni del vsega delegatskega organizma za uresničevanje oblasti in samoupravljanje delavskega razreda in vseh delovnih ljudi. Tudi v radovljiški občini jih bodo ustanovili tedaj, ko bodo sklenili dogovor o družbenih svetih. Ti sveti naj bi zagotovili demokratično izmenjavo mnenj in koordinacijo pri oblikovanju in uresničevanju politike, dajali pobude za proučitev posameznih pomembnejših vprašanj. Družbeni sveti dajejo mnenja in predloge o posameznih vprašanjih.

Pri skupščini občine bodo ustanovili družbeni svet za družbenopolitični sistem, za vprašanja samoupravnih odnosov, za delovanja delegatskega sistema, družbeni svet za ekonomski razvoj in planiranje in družbeni svet za vprašanje prostorskega razvoja in varstvo okolja. Družbeni svet bodo sestavljali delegati, ki jih delegirajo posamezni udeleženci v delu svetov, v skladu s programom pa v družbenem svetu lahko sodelujejo tudi člani strokovnih in znanstvenih organizacij, ki niso v sestavi sveta.

Izvršni svet o gospodarjenju

Radovljica - Izvršni svet skupščine občine Radovljica je obravnaval analizo gospodarjenja organizacij združenega dela za lani s področja gospodarstva in negospodarstva ter analizo investicijskih vlaganj v občini Radovljica za lani. Sprejel je več sklepov.

Tako so člani izvršnega sveta sklenili, da se mora čimprej obravnavati problematika gospodarjenja v tovarni Verig Lesce, s posebnim poudarkom na pričetku obratovanja nove hale. Izvršni svet bo posebej obravnaval naslednje delovne organizacije: GKZ Srednje vas, Kreda Bled, Čevljarstvo Triglav Bohinj in Elito Bled. Posebno pozornost bodo namenili gostinskim in turističnim organizacijam, vsi samoupravni organi delovnih organizacij, ki so lani kršile resolucijska določila, pa morajo obravnavati kršitve in poslati izvršnemu svetu svoje sklepe. Dohodek Komunalnega gospodarstva bodo morali analizirati, ugotoviti pa tudi, kakšno je dejansko stanje zaposlenih v določenih krajevnih skupnostih.

Zasluzki s prodajo zemljišč

Denar, ki ga dobijo za odškodnino za oduzeto kmetijsko zemljišče, večkrat ne uporabijo za nadaljnjo kmetijsko proizvodnjo - Pogosti mejni spori in slabe pogodbe, ki jih sklepajo krajevne skupnosti

RADOVLJICA - Javno pravobranilstvo Gorenjske opravljajo za vseh pet gorenjskih občin dolžnosti s področja varstva družbenega premoženja in drugih pravnih obveznosti, ki so opredeljene v zakonu o javnem pravobranilstvu in drugih predpisih.

Razen tega, da se ukvarja s premoženjsko pravnimi zadevami, je glavna naloga javnih pravobranilcev varstvo družbenega premoženja. Lani so prejeli v presojo 814 pogodb, katerih skupna vrednost je znašala več kot 226 milijonov dinarjev. Tako gre za zelo odgovorno delo, saj je vrednost premoženja, ki je prešla iz zasebnih v družbene roke in obratno, zelo velika. Pri spremljanju pravnega prometa pa so zasledili nekaj problemov, na katere opozarjajo v svojem poročilu.

Občan, ki namerava prodati nezazidano stavbno zemljišče, ponudi tako zemljišče občini po zelo visoki ceni, znatno višji, kot znaša cena za kmetijsko zemljišče. Pri tem pa ti občani v to zemljišče niso investirali prav ničesar, pobirajo rento. Nujno bi morali to spremeniti tako, da se zemljišče odkupi po realni tržni ceni glede na vrsto in na kvaliteto zemljišča. S tem bi preprečili neupravičeno bogatje nekaterih posameznikov na račun drugih. To bi tudi ugodno vplivalo na znižanje cene stavbnih zemljišč.

Naslednji problem, ki so ga ugotovili pri prometu z nepremičninami, so odškodnine za kmetijska zemljišča. Zaradi potrebe urbanizacije se pridobiva v družbeno lastnino veliko kmetijskih zemljišč. Zakon o kmetijskih zemljiščih pravi, da se morajo kmetijska zemljišča varovati in določa odškodnino. Po členu tega zakona se kmetu za kmetijsko zemljišče poleg odškodnine po predpisih o razlastitvi prizna še nadomestilo za zmanjšano možnost pridobivanja na preostalem kmetijskem zemljišču. Ta nadomestila pa so od primera do primera različna, vendar stranke ne morejo razumeti, da so lahko odškodnine različne. Še huji problem pa je, ker se odškodnine ne uporabijo za nadaljnjo kmetijsko proizvodnjo in se tako ne zaščiti kmetijska zemlja, tako, da to določilo ne doseže dobrega namena in zaželenega učinka.

Predstavniki krajevnih skupnosti večkrat iščejo pomoči na javnem pravobranilstvu. Opazili so, da so nekatere pogodbe, ki so jih sklenile krajevne skupnosti, izredno pomanjkljive, tako, da se zapadlih obveznosti ne da izterjati niti preko sodišča. Nadalje so pogosti mejni spori, problemi zaradi javnih poti, ki so v novih naseljih, problemi zaradi upravljanja z vaškimi vodovodi in druge težave.

Javno pravobranilstvo Gorenjske je lani zastopalo družbeno pravne osebe v 130 pravnih zadevah pred sodišči. Vrednost sporov je znašala milijon 245.000 dinarjev, razen tega pa so se udeležili tudi 169 drugih nepravdnih postopkov pred sodišči.

Naši delegati v zveznem zboru

Radovljica - Delegati vseh treh zborov skupščine občine Radovljica bodo na skupnem zasedanju temeljito spregovorili tudi o delu delegatov iz Slovenije v zveznem zboru skupščine SFRJ v lanskem letu.

Zvezni zbor je v tem letu sprejel 23 zakonov, pri 17 pa je začel zakonodajni postopek. Posebno pozornost je povetil uresničevanju sprejete politike, analizi uresničevanja zveznih zakonov in drugih predpisov ter mednarodnih pogodb.

Delegati Slovenije so v delu zbora in njegovih delovnih telesih aktivno sodelovali in si prizadevali, da uveljavijo stališča, ki so jih dobili v delegatski bazi ali na osnovi razprav v republikah. V veliko pomoč delegatom pri oblikovanju stališč za njihovo delo v zveznem zboru so bile razprave v delovnih telesih in zborih skupščine Slovenije. Prav tako so sodelovali z izvršnim svetom in organi republiške uprave ter republiški družbenopolitičnimi organizacijami.

Delegati iz Slovenije so postavili zveznemu izvršnemu svetu tudi več delegatskih vprašanj. Pri tem so bili predvsem aktivni delegati iz združenega dela, ki so tako opozarjali na probleme. Delegatska vprašanja so opozarjala na probleme v praksi, žal

pa so bili odgovori večkrat formalni in nekonkretni.

Pri povezovanju delegatov z delegatsko bazo so dosegli pomemben napredek, čeprav problematika zveznega zbora še ni dovolj prisotna v temeljnih organizacijah in v občinskih skupščinah. Žal šepa še povratna informacija, sistem informiranja o sprejetih stališčih in ukrepih. Slovenski delegati pa so delali v več odborih in komisijah, o čemer govorimo v poročilu bolj podrobno in za vsak odbor in komisijo posebej.

Pritožujejo se delavci

Radovljica - Lani je prispelo na sodišče združenega dela v Kranju 491 predlogov, med temi je bilo tudi 16 predlogov, ki so jih vložili delavci, ki so delali pri zasebnih obrtnikih. Največ predlogov je bilo iz Kranjske občine, nato iz Skofje Loke, iz Jesenic, Radovljice in iz Trziča. Kar 30 predlogov so vložili delavci, sledijo organizacije združenega dela, družbenopolitične skupnosti in drugi. Največ nesporazumov je bilo namenjenih zahtevkom, delovnega razmerja in stanovanjskih sporov. Ob koncu lanskega leta so imeli nerešenih 173 zadev. Predlogom so največkrat ugodili, s predlogi so predlagatelji uspeli v 362 primerih, celoti ali deloma. Predlogi so bili torej večinoma utemeljeni. Organizacije združenega dela so na sodišču uspeli v 75 primerih, ugotovljajo pa, da nekatere organizacije združenega dela s sodiščem slabo sodelujejo.

Izmed sporov so najbolj pogosti tisti, ko se pojavljajo nepravilnosti pri izbiri kandidatov na prosta delovna mesta in naloge, ko organizacije izberejo kandidate, ki ne izpolnjujejo pogojev. Tudi poskusno delo je le na papirju, odločitve, da se delavci poskusnem delu ne sprejmejo, pa so večkrat zelo pomanjkljivo opisane. Kršitve delovnih obveznosti večkrat v samoupravnih splošnih aktih niso dovolj utemeljene in opisane, zato tako pa so vrzeli pri razvidnih delovnih nalog. Več delovnih organizacij je v Gorenjskem, kjer imajo neveljavne samoupravne splošne akte, šepa pa tudi samoupravni sporazumi, dodeljevanju stanovanj. Delavci dobijo stanovanja, ne sklepajo pogodb o dodelitvi stanovanj, tako, da ni določb, pod kakšnimi pogoji lahko organizacija združenega dela pogodbo odpove.

Delegati vseh treh zborov skupščine občine Radovljica bodo temeljito spregovorili o lanskem poslovnem rezultatu. Radovljiško gospodarstvo je doseglo ugodne izvozne rezultate, med drugim tudi radovljiška Almira.

Na prvem mestu — tatvine

RADOVLJICA — V skladu z rešenim zakonom o javnem tožilstvu je lani začelo v Kranju delati tožilstvo z enotama v Kranju in Radovljici. Reorganizacije niso bile formalno, temveč tudi v skladu z ustavnim prenehanjem javnega tožilstva. Ta vsebinska reorganizacija je izkazala v intenzivnem delu v zvezi z obravnavo in reševanjem družbenih odnosov in kaznivih dejanj, ki se pojavljajo pri delu.

Na prvem mestu so bili na področju javnega tožilstva v Kranju prijavljeni 1.455 kaznivih dejanj in 156 mladoletni zaradi kaznivih dejanj. Na področju Radovljice je bilo prijavih 644 oseb in 33 mladoletni zaradi kaznivih dejanj. Na področju Radovljice je bilo prijavih 644 oseb in 33 mladoletni zaradi kaznivih dejanj. Na področju Radovljice je bilo prijavih 644 oseb in 33 mladoletni zaradi kaznivih dejanj. Na področju Radovljice je bilo prijavih 644 oseb in 33 mladoletni zaradi kaznivih dejanj.

Imenovanja

RADOVLJICA — Komisija za imenovanja ter zadeve predlaga delegatom, da za delegata občine Radovljice imenujejo Ano Pilipovič, predsednik občinskega sveta Gorenjskih občin in Milivoje Čučina, predsednik občinskega sveta v Radovljici. Komisija za imenovanja ter zadeve predlaga delegatom, da za delegata občine Radovljice imenujejo Ano Pilipovič, predsednik občinskega sveta Gorenjskih občin in Milivoje Čučina, predsednik občinskega sveta v Radovljici.

Priznajo krivdo

RADOVLJICA — Lani so pri sodniku v Radovljici vložili 2120 kaznivih dejanj, od tega 70 zadelov več kot leto nazaj. Vendar pa so predlagali priznati krivdo. Povzročitelji kaznivih dejanj so priznali krivdo. Povzročitelji kaznivih dejanj so priznali krivdo.

Število lažjih prometnih nezgod se povečalo v primerjavi z letom 1979. Povzročitelji kaznivih dejanj so priznali krivdo. Povzročitelji kaznivih dejanj so priznali krivdo.

Število kaznivih dejanj v zvezi z delovanjem temeljnega sodišča. Obsežne organizacijske spremembe so povzročile vrsto problemov, ob ustanovitvi so poskrbeli za samoupravno organiziranje in delovanje temeljnega sodišča in delovne skupnosti. Stalne težave pa so se pojavljale ob pomanjkanju kadra in tudi prostora.

Čuvati potoke in jarke

RADOVLJICA — Območna vodna komisija predlaga, da bi sprejeli zakon o potokih in jarkih na področju občine Radovljica. Tako bi se zagotovilo varstvo potoke in jarke. Tako bi se zagotovilo varstvo potoke in jarke.

Na področju občine je iz leta v leto manj kaznivih dejanj. Skupaj so obravnavali lani 373 kaznivih dejanj, od tega 31 s področja gospodarstva in 342 iz drugih področij. Število se je zmanjšalo za 23 kaznivih dejanj. Največ je bilo prenehanj. Dokajšnjo družbeno nevarnost predstavljajo tatvine, več je bilo kaznivih dejanj, predvsem tatvin, odvzemov motornih vozil, goljufij in poškodovanja tujih stvari. Ko je bilo svetovno prvenstvo na Bledu, so vlomili v 20 vikend hiš na Taležu in na Uskovnici, vendar je bila akcija miličnikov uspešna, saj so jih hitro prijeli in dejanja raziskali. Mladoletna delikvenca pa v radovljiški občini ne upada, saj imajo na področju splošne kriminalitete več kot 15 odstotkov mladoletnih storilcev. Lani so obravnavali še več drugih primerov in nezgod ter obenem vso svojo pozornost usmerili v preventivno dejavnost. Na področju varstva javnega reda in miru

Najvišji dohodki v izobraževanju

Absolutno največji so bili povprečno izplačani osebni dohodki na področju izobraževanja s 8.724 dinarjev na zaposlenega, najnižji pa na področju telesne kulture — Rast osebnih dohodkov v gospodarstvu manjša

RADOVLJICA — Delegati vseh treh zborov skupščine občine Radovljica bodo spregovorili tudi o analizi poslovanja organizacij združenega dela iz negospodarstva za lani. V teh organizacijah ugotavljajo po sklenitvi letnega poslovanja ugodne finančne rezultate.

Stroški poslovanja so v družbenih dejavnostih porasli za 29 odstotkov in je njihova rast večja od celotnega prihodka. V strukturi celotnega prihodka zavzemajo porabljena sredstva delež 32 odstotkov. Na področju kulture in telesne kulture zavzemajo porabljena sredstva največji delež. V družbenih dejavnostih so dosegli za 167 milijonov dinarjev dohodka ali za 25 odstotkov več kot leto prej. Le v dveh organizacijah ta dohodek ni zadoščal za pokritje vseh obveznosti.

Povprečni mesečni neto osebni dohodek na zaposlenega je znašal 7.570 dinarjev ter presegel doseženega v preteklem letu za 28 odstotkov. Nasprotno pa je v gospodarstvu povečani povprečni mesečni neto osebni dohodek absolutno manjši, počasnejša je tudi njegova rast. Absolutno največji so bili povprečno izplačani osebni dohodki na področju izobraževanja — 8.724 dinarjev na zaposlenega — najnižji pa na področju telesne kulture, kjer pa je indeks povečanja največji.

Število zaposlenih je poraslo, razen na področju kulture in telesne kulture, kjer se je število zaposlenih zmanjšalo. Izgubo izkazujeta dve organizaciji: V zdravstvenem domu Radovljica je vzrok izgube prenikava cena zdravstvenih storitev, ki je najnižja v regiji. Tudi v Zdravstvenem domu na Bledu so bile cene zdravstvenih storitev višje le za 10 odstotkov, materialni stroški pa so bili lani kar za 36 odstotkov večji od planiranih.

V delovnih skupnostih samoupravnih interesnih skupnosti so se osebni dohodki povečali za odstotek nad načrtovanimi, medtem ko so bili v delovnih skupnostih družbenopolitičnih organizacij pod načrtovanimi. Povprečni mesečni čisti osebni dohodek v delovnih skupnostih je znašal 8.759 dinarjev in je porasel za 28 odstotkov.

Premalo sodnikov

Sodišču v Kranju in v Radovljici primanjkuje sodnikov — Rešili večino družbeno pomembnih in zahtevnih zadev

RADOVLJICA — Delegati vseh treh zborov bodo na skupni seji obravnavali tudi poročilo o delu temeljnega sodišča v Kranju v letu 1979 in poročilo temeljnega sodišča v Kranju — enote v Radovljici v letu 1979.

Namesto prejšnjih občinskih, okrožnih in okrožnih gospodarskih sodišč smo v Sloveniji z zakonom ustanovili osem temeljnih sodišč, med drugim tudi temeljno sodišče v Kranju za gorenjske občine. Vse občine tudi skupno izvršujejo pravice in dolžnosti v zvezi z delovanjem temeljnega sodišča. Obsežne organizacijske spremembe so povzročile vrsto problemov, ob ustanovitvi so poskrbeli za samoupravno organiziranje in delovanje temeljnega sodišča in delovne skupnosti. Stalne težave pa so se pojavljale ob pomanjkanju kadra in tudi prostora.

Sodišče je nekaterih zadev rešilo več, drugih manj, v celoti pa več kot so načrtovali. Številčni podatki ne nudijo prave slike dela, kajti posamezni primeri so bili težki in so jih sodniki obravnavali tudi po več mesecev. Vendar pa se je število rešenih

zadev izredno povečalo, sodišče pa je odstopilo 208 zadev poravnalnim svetom, ki pa se na splošno še vedno premalo prizadevajo za poravnavo v sporih.

Obseg dela v Radovljici se je lani bistveno povečal. Sodišču so odstopili večinoma starejše in težavnejše zadeve, ki so jih morali reševati prednostno. Med lanskim letom pa je sodišče prejelo v delo še 231 kazenskih zadev, 256 pravnih zadev in 453 dedičinskih, nepravdnih in izvršilnih zadev. Visoko je bilo tudi število overitev, zemljiškoknjižnih in nekaterih drugih. Tudi na radovljiškem sodišču so borijo s stalnimi kadrovskimi težavami, saj primanjkuje sodnikov. Ko ocenjujejo delo sodišča, menijo, da je bilo uspešno, ob koncu leta so rešili 196 kazenskih, 188 pravnih, 178 dedičinskih in nepravdnih, 224 izvršilnih ter 6826 drugih zadev. Posebno pomembno pa je, da so rešili vse starejše in pomembnejše kazenske zadeve in da na tem področju nimajo večjih zaostankov.

Več prometnih prekrškov

Postaja milice v Radovljici, z oddelki na Bledu in v Bohinjski Bistrici, je lani posvetila vso pozornost preventivi — Največ nesreč zaradi neprimernih hitrosti in vožnje pod vplivom alkohola

RADOVLJICA — Postaja milice Radovljica ima oddelke na Bledu in v Bohinjski Bistrici. Lani se je vloga miličnikov, vodij varnostnih okolišev, okrepila in izkazala kot primerna oblika za učinkovito delo. Prav tako je Postaja milice aktivno sodelovala pri razvijanju in krepitvi družbene samozastite, pri varovanju družbenega in zasebnega premoženja in objektov.

Na območju občine je iz leta v leto manj kaznivih dejanj. Skupaj so obravnavali lani 373 kaznivih dejanj, od tega 31 s področja gospodarstva in 342 iz drugih področij. Število se je zmanjšalo za 23 kaznivih dejanj. Največ je bilo prenehanj. Dokajšnjo družbeno nevarnost predstavljajo tatvine, več je bilo kaznivih dejanj, predvsem tatvin, odvzemov motornih vozil, goljufij in poškodovanja tujih stvari. Ko je bilo svetovno prvenstvo na Bledu, so vlomili v 20 vikend hiš na Taležu in na Uskovnici, vendar je bila akcija miličnikov uspešna, saj so jih hitro prijeli in dejanja raziskali. Mladoletna delikvenca pa v radovljiški občini ne upada, saj imajo na področju splošne kriminalitete več kot 15 odstotkov mladoletnih storilcev. Lani so obravnavali še več drugih primerov in nezgod ter obenem vso svojo pozornost usmerili v preventivno dejavnost. Na področju varstva javnega reda in miru

so napravili pomembne korake, vendar stanje javnega reda in miru na območju občine kljub temu ni povsem zadovoljivo. Javni red in mir največkrat kršijo v gostinskih lokalih, na javnih prireditvah, v stanovanjskih naseljih in v samskih domovih. V občini je tudi precej nezaposlenih, med njimi pa takšnih, ki večkrat motijo javni red in mir.

Čeprav so si miličniki prizadevali za kar največjo prometno varnost z različnimi ukrepi, je bilo nesreč v primerjavi z letom prej več. Največ jih je bilo na območju Radovljice in Bleda, manj pa na območju Bohinjske Bistrice. Sedem nesreč se je končalo s smrtnim izidom, 41 je bilo s težjimi telesnimi poškodbami, z materialno škodo pa 166. Med vzroki prometnih nesreč je na prvem mestu neprimerna hitrost, vožnja pod vplivom alkohola, izsiljevanje prednosti, nepravilno srečavanje in drugi vzroki. Materialne škode je bilo za okoli 4 milijone dinarjev. Miličniki so lani večkrat ustavljali vozila in zabeležili na območju Radovljice 401 prekršek, na Bledu 427 prekrškov in Bohinjski Bistrici 155 prekrškov. Mandatnih kazni je bilo za 164.000 dinarjev, medtem ko jih je bilo leto prej znatno manj, v znesku 65.000 dinarjev. Odvzeli so skupaj 167 vozniških dovoljenj, največ na Bledu, potem v Radovljici in v Bohinjski Bistrici.

DOGOVORILI SMO SE

Kadri — stalna skrb

Na minulih sejah zborov občinske skupščine Radovljica so temeljito spregovorili tudi o kadrovski politiki in zaposlovanju štipendistov — Presežke nazaj gospodarstvu — Dosledno spoštovanje sporazumov

RADOVLJICA — Na minuli seji DRUŽBENOPOLITIČNEGA ZBORRA skupščine občine Radovljica so delegati najprej spregovorili o zasebni obrti, nato pa o organizaciji in delovnem področju upravnih organov občine Radovljica. Delegati so k osnutku odloka o organizaciji upravnih organov pripomnili, da bo moral odlok vsebovati tudi tiste zadeve, ki so značilne za radovljiško občino, po analizi dejanskih razmer. Izdelati bi morali primerjavo novega in starega zakona, pozdravili pa so ustanovitev dveh novih komitejev in želeli, da bi jih ustanovili še več. Osnutek odloka bo v javni razpravi do 26. aprila.

Sklep o družbenem dogovoru o kadrovski politiki so delegati družbenopolitičnega zbora sprejeli z več priporočili: v vseh organizacijah združenega dela naj bi o kadrovski politiki skrbeli delavci, strokovnjaki. Tudi v občini bi morali zaradi usklajevanja in medsebojnega dogovarjanja ustanoviti kadrovsko službo, podpisniki družbenega dogovora pa naj bi analizirali uresničevanje družbenega dogovora in stanje organiziranosti in zasedbi kadrovskih služb. Med drugim se morajo podpisniki aktivno vključiti v sistem usmerjenega izobraževanja, skrbeti za evidentiranje kadrov v občini in nasploh skrbeti za smotro in učinkovito kadrovsko politiko. Obenem so delegati sprejeli še družbeni dogovor o oblikovanju in uresničevanju kadrovske politike v Radovljici.

Brez pripomb so se strinjali s stališči in sklepi medobčinskega sveta zveze sindikatov pri uresničevanju družbenoekonomskih odnosov na področju zaposlovanja, poročilo o zaposlovanju radovljiških štipendistov iz združenih sredstev pa je doživelo več pripomb in priporočil. Združeno delo mora pri svojem kadrovanju upoštevati listo štipendistov, ki bodo letos sklenili šolanje, strokovna služba za zaposlovanje pa mora vsako leto do aprila pripraviti pregled vseh štipendistov, ki bodo v tekočem letu dokončali študij. Strokovna služba občinske skupnosti za zaposlovanje Kranj naj bi tudi pripravila natančno evidenco vseh občanov, ki dokončujejo šolanje brez obzira ali prejemajo štipendijo ali ne.

Nato so delegati sprejeli še odlok o ustanovitvi bolnice na Bledu ter se pomenili o uporabi presežkov interesnih skupnosti iz leta 1978. Sprejeli so pobudo republiškega pravobranilca samoupravljanja Slovenije o problematiki vračanja presežkov interesnih skupnosti, družbenopolitični zbor pa je ugotovil, da je do uporabe presežkov prišlo zato, ker je bilo treba takoj zbrati denar za gradnjo doma Joža Ažmana v Bohinjski Bistrici. Izvršni svet skupščine občine naj bi v prihodnje posvetil posebno skrb, da ne bi prihajalo do dogovorov in sporazumov, ki bi bili v nasprotju s srednjeročnimi plani oziroma bi dodatno

obremenjevali gospodarstvo. Samoupravni sporazumi pa se morajo vedno dosledno upoštevati.

Dosledno po resoluciji

Na seji ZBORA ZDRUŽENEGA DELA so sprejeli družbeni dogovor o kadrovski politiki ter sklepe medobčinskega sveta zveze sindikatov pri uresničevanju družbenoekonomskih odnosov na področju zaposlovanja. Ko so razpravljali o politiki zaposlovanja štipendistov iz združenih sredstev so se strinjali s priporočili, ki jih je že sprejel družbenopolitični zbor. Pri razpravi o ureditvi določenih vprašanj s področja zasebne obrti so imeli delegati več pripomb, med drugim tudi, da bi poostri nadzor pri oddajanju zasebnih sob. Odlok o določitvi obveznega prispevka za financiranje nujnih nalog interesne skupnosti za varstvo pred požarom so sprejeli, prav tako kot odlok o določitvi obveznega prispevka za financiranje vzdrževanja in obnavljanja komunalnih objektov in naprav skupne rabe v občini Radovljica za leto 1980. Nekaj sprememb je doživel predlog odloka o komunalnih taksah v občini Radovljica, z organizacijo upravnih organov pa naj bi izboljšali tudi kadrovsko službo pri skupščini občine Radovljica. V radovljiški občini so nekatere delovne organizacije kršile dogovor o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka v letu 1980, bilo jih je 48, od teh največ gostinskih delovnih organizacij. Predsednik občinskega sindikalnega sveta je poudaril, da morajo biti delovne organizacije dosledne in se ravnati po resolucijskih določilih, na zborih združenega dela pa naj bi natančno obravnavali gospodarjenje lani ter uskladitev z občinsko resolucijo. Stabilizacijsko obnašanje je nujno na vseh področjih. Delovni organizaciji Ključavničarstvo in Filbo bosta morali po sklepu zbora združenega dela poračunati preveč izplačane osebne dohodke.

Na seji ZBORA KRAJEVNIH SKUPNOSTI so sprejeli pobudo republiškega pravobranilca samoupravljanja o vračanju presežkov v SIS ter se domenili, da mora izvršni svet v prihodnje posvetiti posebno skrb, da ne bo prihajalo do dogovorov in sporazumov, ki bi bili v nasprotju s srednjeročnimi in letnimi programi in bi obremenjevali gospodarstvo. Z nekaj vprašanji so sprejeli osnutek odloka o organizaciji in delovnem področju upravnih organov, predlog odloka o komunalnih taksah, o prispevku za interesno skupnost požarnega varstva, odlok o ureditvi določenih vprašanj s področja zasebne obrti ter o kadrovski problematiki. Pri problematiki zaposlovanja radovljiških štipendistov so zahtevali, da mora strokovna služba poskrbeti za pregled in seznam tistih, ki bodo dokončali študij.

Delegata zanima

Krajevno skupnost Bled zanima, kaj je s presežki iz proračuna interesnih skupnosti družbene dejavnosti iz lanskega leta? Prav tako se krajevna skupnost zavzema, naj bodo komunalne takse v občini prihodek krajevnih skupnosti ter da se plačuje taksa za parkiranje na Bledu. Blejci želijo agencijo za posredovanje gostov v zasebnih prenočiščih, zanima jih, kaj je z novelacijo zazidalnega načrta Bled in kaj je z zazidalnim načrtom centralno turističnega prostora Bled. Delegacija zbora krajevnih skupnosti Bled tudi vztraja, da dežurna služba v Zdravstvenem domu Bled ostane najmanj v takšni obliki, kot je bila do zdaj.

Krajevna skupnost Ljubno želi, da se jasneje opredelijo sredstva po sporazumu za financiranje krajevnih skupnosti, saj imajo delovne organizacije iz občin Kranj in Tržič sporazum, po katerem se zbirajo sredstva v odstotkih od bruto osebnega dohodka. Na sedanji način krajevne skupnosti ne morejo dobiti sredstev za zaposlene v kranjski in drugih občinah ter obratno.

Krajevna skupnost Radovljica bi želela, da bi bile uradne ure pri organih in na oddelkih radovljiške skupščine tudi ob ponedeljskih popoldnevih.

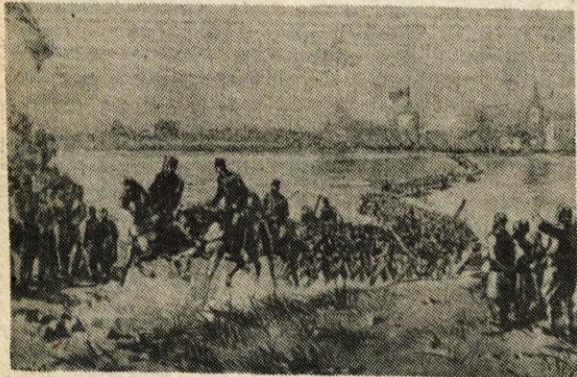
V Podnartu ne vedo, kakšna je usoda predloga za spremembo urbanističnega reda za območje krajevnih skupnosti Podnart; v Ribnem pa niso bili seznanjeni o urbanističnem načrtu njihove krajevne skupnosti. Člani delegacije se tudi sprašujejo, kako je lahko izvršni svet odobril precejšen odmik za gradnjo disco kluba ali nekatere druge spremembe v krajevni skupnosti? Sprašujejo se tudi, zakaj trgovsko podjetje Špecerija ne poveča trgovine v Ribnem, ki ima povrh vsega še slabo ponudbo.

GRABEŽLJIVI OREL NA BALKANU

1

Naravno bogata Bosna in Hercegovina je bila pred sto leti drobiž v kupčijah velesil

Tako se je začela okupacija. Čete sedme pehotne divizije se po zasilnem mostu valijo čez Savo pri Stari Gradski. Ker so fotografski dokumenti o okupaciji izjemno redki, smo si za ilustracije pomagali z risbami iz tistih časov, ki pa upodabljajo v glavnem le avstro-ogrsko plat dogajanja.

Pred sto leti je Avstrija zasedla Bosno in Hercegovino. S tem je bil dokončan zlom turške države v Evropi, ki pa se je začel že dosti prej. Za Bosno in Hercegovino so začeli mešetariti že na začetku šestdesetih let prejšnjega stoletja. Evropska diplomacija jo je hotela kupovati in menjati za Benetke, Avstrija je nenehno gledala na to deželo kot na bogate zaloge rud, Hrvati so jo želeli, da bi uresničili svoje velikohrvatske načrte, Srbi so gledali nanjo kot na del velike Srbije, Petar Karadžević je želel prek Bosne priti nazaj do svoje krone. Ta čas so bile v BiH nenehno vstaje, ki so majale Evropo v temeljih. Domačini so se složno borili tako proti osvajalcem kot proti Turkom. Toda z avstrijsko zasedbo je sanje rodoljubov zasul pepel, pod katerim so tele vse do narodnoosvobodilnega boja, po katerem so narodi v BiH — Srbi, Hrvati in Muslimani — prvič v zgodovini postali enakopravni in zaživel v bratskem sožitju.

Več kot šest tisoč vojakov se je zbralo na trebinjskem polju. V gorah jih je pričakal s svojim spremstvom in vojaško godbo avstrijski general Jovanović. Ob taktih glasbe je popeljal vso hercegovsko vojsko na jaso sredi goric.

Bilo je jutro v začetku oktobra. Hladna nedelja, vendar se je za pozneje obetalo sonce. Vojaki so takoj opazili na obeh straneh avstrijsko vojsko v popolni vojaški opremi. Na zahodu so bili artileristi, na vzhodu mestni topovi. Vojaki so se nemo spogledovali. Kaj je zdaj to? Kam so jih pripeljali poveljniki? Naravnost pred žrela avstrijskih topov z leve in desne. In zakaj jih razvrščajo kot za parado?

Prapor in orožje

Že je stopil na vzpetino pred vojsko vojvoda Vukotić in začel:

»Bratje Hercegovci, kot vidite, je Hercegovina postala last cesarja dunajskega, vi pa kot hrabri sinovi svoje domovine morate priznati njegovo oblast. Pošteno ste se bojevali za svojo svobodo, hvala vam za junaštvo. Vedite, da knez črnogorski in cesar dunajski živita zdaj v ljubezni, kot da sta člana ene družine. Lepo vam bo, predajte puške odzadnjače, tudi vi pa boste lahko nosili običajno orožje, ki so ga nosili že vaši očetje in dedi. Poslušajte me, vojaki, to je ukaz presvetlega gospodarja.«

Ko so hrabri vojaki zaslišali, da morajo predati orožje, so obstali kot poparjeni in zaslišalo se je grozno mrmranje. Tedaj je stopil pred gospodo komisar nevesinjskega bataljona Boško Guzina in velel:

»Gospoda, za boga edinega, toda mi smo se cela tri leta borili s Turki in padali za svojo čast in poštenje, vi pa nam zdaj velite, naj predamo orožje, edino, kar nam je ostalo. Dobro veste, kakšne muke smo prebudo, kaj krvi prelihi! Vsakdo med nami je koga izgubil, ta brata, oni očeta, nekdo sina, a vsi smo uničili svoja posestva in ostali brez doma in brez ognjišča. Edino, kar še imamo, sta čista zavest in poštenje med brati. Ne drezajte zdaj v to, gospoda!«

Zdaj je skočil pokonci serdar Jovičević in dejal: »Orožje polagate po ukazu kot junaki, po ukazu svojega vrhovnega poveljnika, kar ni ponižanje, temveč bomo s tem samo dokazali svojo vdanost cesarju.«

Vojaki so utihnili in vprašujoče gledali svoje poveljnike. Pristopil je veliki vojvoda Petar Vukotić in rekel poveljniku Tomu Tomaševiću, naj ukaže svojo bataljono predajo orožja. Toda Tomašević mu je odvrnil:

»Vojvoda, čast ne dovoljuje vojaku, da bi predajal orožje sredi bitke, še manj, dokler se nad nami vije vojaški prapor. Treba je začeti pri praporu.«

Vukotić je s spremstvom stopil do nevesinjskega bataljona in pozval zastavonošo, naj mu preda prapor, ta pa mu odvrne:

»Vojvoda, dobro veste, da mi je ta prapor izročil svetli gospodar s svojo roko na Črnem vrhu, ko sta se zbrali črnogorska in hercegovska vojska, da bi krenili nad sovraga. Gospodar mi je dejal — tu imaš prapor, junak, nosi ga pošteno in ne daj ga nikomur drugemu, dokler ti junaško srce bije. Do danes sem ga pošteno nosil po vseh bojiščih, mnogi moji bratje so padli okoli njega, potok krvi je stekel, da bi bila očuvana čast tega prapora. Zaradi tega je danes marsikatera mati v črno zavita. Je torej prav, da ga danes izročim v tuje roke? Ne, tega ne smem, kajti preklinjale bi me kosti sokolov, ki so popadali v bitkah okoli tega prapora. Če ga že moram danes predati, ga dam samo v roke, iz katerih sem ga dobil, a to so Petrovičeve.«

Pristopil je Blažo Petrovič in s solzami v očeh sprejel prapor. Gotovo se je domislil tistega, ko ga je izročal temu zastavonošu, na Črnem vrhu, ko je ta prapor razvil v boju za svobodo. Ve se, da je Blažo Petrovič junak, in ve se, da junaki ne točijo solza tjavdan, če pa že jočejo, jih pekli nekaj dosti hujšega kot najhujša rana.

Ko je bil prapor predan, so vojaki pristopali in metali svoje puške odzadnjače na kup. Smeli so obdržati le kratke puške za pasom in sablje, orožje svojih dedov — kubure in handžare.

Ko je vojska predala orožje, se ji je avstrijski general Jovanović zahvalil. »Zdaj greste lahko domov,« jim je govoril, »za vas bo do naslednje žetve skrbela Avstrija, dajala bo plemenskim poglavarjem in pandurjem plače, dajala vam bo žito in vse, kar je še potrebno. Tu je zdaj kruha, mesa in vina, okrepite se, prijatelji, nato pa pot pod noge in naj se vsakdo vrne k družini.«

Gospoda z generalom Jovanovičem se je odpravila v Trebinje na kosilo, razoroženi vojaki so si privoščili ponujeno gostijo. Bili so zadnji, ki so vrgli puško v koruzo pred žreli topov. S tem je bila zdaj sleherna pred Bosne in Hercegovine pod avstrijsko okupacijo.

RADAR

**Pospešujemo
rejo konj**

Katere pasme konj želimo?

Konjereja je doživela v preteklosti številne vzpone in padce. Na Gorenjskem se je uveljavila predvsem reja hladnokrvnega težkega konja, ki je primeren za delo na polju in v gozdu. Noriški konj, ki so mu pravili tudi težki pingavski konj, se je že sredi prejšnjega stoletja načrtno redil, izbirale so se kvalitetne živali in plemenilo se je z izbranimi žrebci. Potomci teh živali še danes prevladujejo na Gorenjskem. Poleg teh pa se, še posebno v zadnjih desetletjih, redijo na Gorenjskem tudi konji drugih pasem. Marsikdo je pripeljal pod Karavanke in Alpe hrvaškega hladnokrvnega konja. S Hrvaške, predvsem iz okolice Djakova, so prišli tudi lipicanski konji, iz Slavonije in Vojvodine pa polkvrni konji pasme nonius. Ljubitelji športnih konj so pripeljali nekaj polkvrnih hanoveranskih konj. Včasih so se pojavljali na Gorenjskem tudi posamezni kasači, ki se sicer pri nas redijo predvsem v ljutomerskem in šentjernejskem območju. V višjih legah pa se rabijo v manjšem številu planinski konji, predvsem bosanski in hafliški.

Hafliški konj pridobiva svoje ljubitelje tudi v podnožju gora. Ima mirno naravo in je zelo skromen v prehrani. Primeren je za delo kot vprežni konj, je eden najboljših tovornih konj sploh, primeren pa je tudi za terensko ježo, še posebno na hribovitem terenu. Plemeniti postaji s hafliškimi žrebci sta v Žirovnici pri Jesenicah in v Krumperku (VTOZD za živalinorejo Biotehniške fakultete). Za zahtevnejše jezdece, še posebno za športnotekmovalne namene, pa so primerni polkvrni konji, ki so seveda občutljivejši v prehrani in negi sploh. Plemenita postaja s hanoveranskimi žrebci je v Krumperku. Za ljubitelje jahanja je primeren tudi lipicanski konj.

Glede na razširjenost in dosedanje rabo pričakujemo tudi v prihodnje, da bo na Gorenjskem prevladoval težji tip konja, ki ga bomo osvežili s krvjo novih plemenskih živali noriške pasme. Plemenita postaja je v Komendski Dobravi.

Omeniti je treba tudi, da letos praznuje Lipica 400-letnica obstoja in reje lipicanskega konja. Pričakovati je, da se bo ob tej priložnosti na strokovnem simpoziju postavilo nove rejske cilje lipicanskega konja ter bo v prihodnosti prišlo do izdvojitve takega tipa lipicanca, ki se bo širše uveljavil v zasebni konjereji pri nas.

Plemenita postaja z lipicanskimi žrebci je na Mlaki pri Ravdbavci.

Ob 10-letnici Gobarske družine Kranj

Vzgoja je prva naloga

V petek zvečer so se na rednem letnem občnem zboru zbrali člani kranjske gobarske družine, ki so obenem praznovali tudi lep jubilej, 10-letnico obstoja družine.

Veliko dela so v teh letih opravili člani Gobarske družine Kranj. Za njimi so številna predavanja in razstave gob, uspešno pridobivanje novih članov in redno tedensko sestajanje članov v gobji sezoni. Kranjske razstave gob na gorenjskem sejmu so poznane širom po Sloveniji, pa tudi v inozemstvu: iz leta v leto se večja število razstavljenih primerkov, pa tudi obiskovalcev je iz leta v leto več. Na razstavi lanske jeseni so jih našli že preko 25.000. Znatno je tudi finančni uspeh razstav, tako da si lahko kupijo najnovejšo literaturo, aparature za predavanja in podobno. Uspešni pa so bili tudi s svojim sodelovanjem v akciji NNNP, ko so v gozdovih v Bitnjem organizirali nabiranje, prepoznavanje in pripravo gob. V svoj program za naprej pa so zapisali, da bodo v bodoče organizirali več pre-

davanj o gobah po krajevnih skupnostih za člane SLO in ostale krajanje. Tudi v bodoče bodo skušali pridobivati nove člane, organizirati razstave gob, izlete na še neraziskane terene, pomagali bodo ostalim gobarskim družinam pri pripravi razstav, v zimski sezoni pa pripravljali predavanja z diapozitivi. Uredili bodo tudi gobarsko knjižnico in dopolnili arhiv barvnih diapozitivov. Za najaktivnejše člane bodo pripravili nizirali izlet v neznano svetovno budoče pa bodo pomagali družini invalidov ob njihovih izletih in prireditvah.

Se naprej pa bo njihova glavna naloga vzgajati občane, obiskovalce gozdov, da ne uničujejo nepoznamih in strupenih gob, gozda in ostale kulture in da ne odmetavajo odpadkov in neuporabnih predmetov v gozdove.

Izdelali bodo tudi posebne opozorilne table o čuvaju narave.

Na zboru so vsi jubilarji prejeli zlato značko Gobarske družine Kranj.

Jože Vidic: Kranjski plavogardisti in črnorokci

(nadalj. iz prejšnje številke)

Na podlagi omenjenih treh izjav, ki se sicer v podrobnostih delno razlikujejo, je pogovor potekal približno takole:

Krek: »Gospod Pörsterer, predstavljam vam podpolkovnika jugoslovanske vojske Mirka Bitencarja.«

Pörsterer se rokuje z Bitencem: »Zagotavljam vam, da boste tako kot ste prišli tudi odšli.«

Bitenc: »Hvala, gospod Pörsterer.«

Pörsterer: »Kakšne cilje ima vaš plavogardistični odred (Rantova je izjavila, da je Pörsterer govoril o plavi gardi in ne o četnikih)? Koliko imate vojakov? Kdaj in po kateri poti ste prišli na Gorenjsko? Kaj in kam sedaj nameravate?«

Bitenc: »Odred je sestavljen iz štankov jugoslovanske vojske in rstovoljcev. Naš cilj je, da se po ojni ustanovi Jugoslavija pod dinastijo Karađorđevićev. Imamo okrog 00 vojakov. Primanjkuje nam orožja in oblek, medtem ko imamo irane dovolj (v nadaljevanju je Bitenc obširno odgovoril na vsa Pörstererjeva vprašanja in razložil četništvo).«

Pörsterer: »Koliko vaših vojakov je padlo v Zalogu?«

Bitenc: »Devet.«

Pörsterer: »Kako gledajo ljudje na ašo vojsko, na plavo gardo?«

Bitenc: »Prijateljsko in s simpatijami. Prostovoljno nam dajejo hrano.«

Pörsterer: »Z orožjem in obleko vas bomo mi oskrbovali.«

Bitenc: »Strinjam se. Samo ljudje tega ne smejo zvedeti. Izgubili bi ugled.«

Pörsterer: »Lahko vas oskrbujemo skrivaj. Določili bomo samotni kraj, kamor vam bomo dostavljali orožje.«

Bitenc: »O tem bom še razmislil.«

Pörsterer: »Kaj še želite oziroma potrebujete od nas?«

Bitenc: »Odnosi med četniki in Nemci morajo ostati nespremenjeni: se pravi, taki kot doslej. Četniki bomo ostali še naprej v ilegali, pri tem pa se moramo obojestransko paziti, da ne pride zaradi nesporazuma do medsebojnega spopada.«

Gospod Pörsterer, ali lahko mobiliziramo fante in može v našo vojsko? To je potrebno ne samo zaradi povečanja števila mož v naših odredih, ampak s tem preprečujemo odhod Gorenjcev v partizane.«

Pörsterer: »Strinjam se. Dobra ideja!«

Bitenc: Proti OF se bomo borili z orožjem in s propagando.«

Pörsterer: »Podrobneje mi razložite cilje vaše propagande.«

Bitenc: »Četništvo se bori za ponovno ustanovitev kraljevine Jugoslavije. Je osnovna parola, ki jo razglašamo ljudem. Hkrati ljudi strašimo s komunizmom, ki bo

narod gmotno in duhovno uničil, če se mu ne bomo uprli.«

Pörsterer: »Spremenite propagando tako, da se vi borite za svobodno Slovenijo v okviru velike Nemčije. K Sloveniji naj bi pripadala Stajerska z Mariborom, naprej bi meja tekla južno od Drave, do reke Sotle, od Karlovca do Sušaka, zajela bi Istro, Trst in slovensko Koroško. To bi užgalo pri ljudeh.«

Bitenc: »Ljudje se s tem ne bi strinjali, ker želijo kraljevino Jugoslavijo (po daljšem prepričevanju je to vprašanje ostalo odprto).«

Pörsterer: »Gospod Krek me je obvestil, da želite svobodno ozemlje, na katerem bi plava garda imela svobodno gibanje. Kje želite, da vam ga določimo?«

Bitenc: »Kjerkoli bo četniški odred na Gorenjskem taboril in se gibal, naj se iz bližine umaknejo vse nemške vojaške in policijske sile. Tako ne bo prihajalo do medsebojnih sporov in lažje bomo agitirali proti OF.«

Pörsterer: »Strinjam se, toda z naslednjo pripombo: gospoda Messnerja morate redno obveščati, kje je odred, v katero smer namerava kreniti, o učinkih boja s partizani itn. Zvezo med vami in gospodom Messnerjem bo vzdrževal Slavko Krek.«

zapustijo odred in se priključijo domobranskim posadkam, ki se ilegalno pravzaprav del slovenske narodne vojske. Kreka so postali in večina Gorenjcev je zapustila odred. Moštvo so razdelili po raznih domobranskih postojankah, predvsem v kranjski občini. Bitenc se volji moštva ni mogel upreti.

Po pogovoru v Hochsteinerjevili so se četniki premaknili z Rupe na neko drugo vas in nato so bili čez dni v Voklem. O teh svojih premikih Bitenc ni obvestil Messnerja, kot je bilo zmenjeno v Hochsteinerjevi vili. Nemci so zamerili in nadaljnji razvoj dogodkov je Mirko Bitenc takole opisal:

»Ko sem v Voklem zvedel, da pride popoldne Dichtl v domobransko postojanko, mi je bilo sumljivo. Izdal sem povelje za odhod od tam. Sli smo ob Savi proti Smledniku. Na glavni cesti smo zagledali avtomobile, ki so se drveli naprej. Verjetno so iščejo kranjski gestapovci, sem se mislil. Legli smo v travo in se pritajili. Ko so avtomobili oddirali, smo nadaljevali pot. Blizu Smlednika smo se srečali s tamkajšnjimi domobransko patroljo, ki me je obvestila, da me išče Dichtl. Patrolji sem rekel, naj se čez nekaj časa vrne in javi, da nas niso videli (patrolja namreč iskala nas). Prek Toške čela nad Šentvidom smo se umakali v Polhograjske Dolomite. Poveljnika slovenske narodne vojske (ilegale) polkovnika Prezjaja sem obvestil o dogodkih na Gorenjskem, medtem ko sem zamolčal pogovor s Pörstererjem.«

Slavko Krek je vsiljeval svoje zamisli. Četnike je nagovarjal, naj

V Žirovnici ustanovljajo turistično društvo — Na pobudo osnovne organizacije Zveze socialistične mladine se v Žirovnici pripravljajo na ponovno ustanovitev Turističnega društva. Na sestanku v začetku tega meseca so imenovali 9-članski pripravljalni odbor, ki bo v sodelovanju z družbenopolitičnimi in družbenimi organizacijami sestavil predlog programa dela društva. Vodilo pri, v glavnem, prostovoljnem delu društva, bo pripadnost domačim krajev, ki jih tamkajšnji prebivalci tele čim bolj predstaviti vsem obiskovalcem. V ta namen nameravajo od Vrbe do Janšvega čebelnjaka urediti pot, ob kateri bi postavili doprsne kipe Antonu Janši, Matiji Čopu, Janezu Jalnu, Francetu Preberru in Francu S. Finžgarju. — Besedilo in slika: B. Blenkuš

Z Glason in Alpetourom na izlet Pomlad na Rabu

Za 25., 26. in 27. april smo vam, dragi bralci, ki ste si po dolgi zimi zaželeli toplega južnega sonca, skupaj z Alpetourom pripravili izredno lep tridnevni izlet na Rabu. No, ne samo na Rab. Med potjo se bomo ustavljali in si marsikaj lepega še ogledali po naši domovini. Tako si bomo nazaj grede ogledali tudi gornja Pijtiška jezera in se ustavili še v eni od pristnih belokranjskih zidanic.

Pravijo, da bomo na Rabu spali v prijetnem hotelu Carolina, na namni obali, kjer imajo še celo majhen bazen za kopanje. Pa četudi kopanja ne bi bilo, bo Rab za nas lep in zanimiv. Pravzaprav je Rab najbolj zanimivo otoško mesto na gornjem Jadranu.

Morda malo zgodovine Raba. Časa carja Avgusta je bil Rab rimska baza rimske flote. Od njegovega veka pa do leta 1828 je bil sedež škofov. V času križarskih vojn, od 12. do 14. stoletja, so se tu naseljevali benediktinci, ki so tu zgradili najlepše samostane in katedrale in razvili obrt in trgovino. V 15. Stoletju je na Rabu

morila kuga. Od konca 15. stoletja se tu gradi novo mesto z beneško arhitekturo opusteli stari del mesta pa je ostal v ruševinah. Še danes najdeš sredi Raba hiše, z zazidanimi vrati in okni, ki so bile žarišče kuge. V prvih desetletjih 20. stoletja pa je Rab postal klimatski in kopalniško mesto.

Veliko zgodovinskih spomenikov ima Rab. Med nami pa je bolj poznan po svojem koncentracijskem taborišču. Avtobus bomo imeli na voljo ves dan, zato si bomo lahko ogledali ves otok, pa tudi bivše koncentracijsko taborišče, kjer je izgubilo življenje več kot 4.000 internirancev, med njimi največ Slovencev. Če pa boste hoteli peš po otoku, se bomo lahko sprehodili na najvišji vrh Raba, Kamenjak (408 m), od koder je lep razgled po Rabu in vseh sosednjih otokih.

Cena izleta je 1.500 dinarjev (za naročnike Glasa, za ostale je 50 dinarjev dražje. Prijave sprejemajo vse Alpetourve agencije na Gorenjskem. Nekaj mest je še prostih.

D. D.

VAŠA PISMA

KJE JE NAŠA KULTURA?

Hvaležno vam vračam to »prasic« in naj jo obesi sebi pred oči tisti, ki mu je tako všeč, da jo je hotel pokazati še vsem drugim naročnikom Glasa.

Nikar se ne čudite temu uvodu. Prebiram druge časopise in revije in berem: na Švedskem ženske zahtevajo, naj izgine pornografija iz izložbenih oken. V Ameriki so ženske javno demonstrirale proti poplavi pornografije. Nemška feministka (imena se ne spominim) toži revijo Stern zaradi naslovnice. V zadnji Naši ženi: problem zase so ekstremni primeri s področja erotike. Naš tisk, (jaz pravim tudi film) posebej revije, jih objavijo kot nekakšen posladek in ne zdi se jim vedno pripisati, da gre za izjemne primer. Naš mladostnik pa to prebere (gleda) in vzame za »suhozlato«. Tudi poplava lepotic (jaz jim pravim prasice), je nekaj podobnega. (To sem prepisala iz članka: pogovor delavk z Vido Tomšič).

Kot bi se smejali vsem v brk pa v Glasu objavite občasno prave packe in delate reklamo za te erotične komedije, ki polnijo blagajne kinematografom in pohotnim moškim hlače. Vsem tistim, ki pripomorejo, da taki pornografski filmi in packe pridejo na program in tako vzgajajo našo mladino, bi svetovala, naj nekaj časa prislusnejo zdravnikom-ginekologom, ki opravljajo splave pri mladoletnicah, ki v svoji neumnosti posnemajo, kar gledajo v porno filmih, niso pa sposobne razlikovati filma od resnice, idoli v filmu so jim idoli v življenju in jih brezglavo posnemajo.

Nič ne mislim, da so samo filmi in časopisi krivi, sem pa prepričana, da marsikatero dekle misli, da se bo njej igra »z ognjem« prav tako srečno končala kot se je oni v filmu. Če hočete vzgajati za film, za umetnost, potem za erotične komedije ni treba delati reklame, ker nimajo z umetnostjo nič skupnega. Že dolgo prebiram Novo v kinu, a največkrat le besede — reklama za največje neumnosti. Po radiu sem slišala, da so v Nemčiji erotične komedije daleč zadaj po številu obiskovalcev. Pri nas pa je ravno obratno. Med prvimi petimi najbolj gledanimi filmi so bile tri erotične komedije. Kje je naša kultura? Kaj smo Slovenci res na tako nizki stopnji?

Ob koncu pripišem le to, da nisem tercialna ne puritanka. Vrednost ženske pa vidim drugje, ne v njenih oblinah. Ženske »držimo pokonci« skoraj polovico slovenskega gospodarstva, upam trditi, da 80 odstotkov slovenskih družin sloni na ženi. V zahvalo za vsa bremena, ki jih prenašamo v službi in doma, pa dobivamo od javnih občil taka ponižanja in žalitve.

L. B.
Škofja Loka

NAGICA — prava figa!

Sem vaš naročnik in Glas rad prebiram. Saj ne boste zamerili, če vam povem, da se mi zdi vaš časopis le malce suhoparen in dolgočasen, stereotipen, zato je vsaka sprememba dobrodošla. Verjemite, nisem kaj posebno vznemirjen, ko se s časopisnih strani zabohotijo lepoticke, a verjame mi lahko tudi, da nimam nič proti, če sem in tja vidim lepo žensko telo. Za vaš časopis pa je lahko to prava revolucija in se bodo zganili naši vrli šentflorjanci in vam nagice prepovedali. V usesplošni poplavi erotike pa je vaš prispevek manj kot nič — le majčkna poživitev in osvežitev, ki bi jo lahko vnesli tudi na druge strani in ne le v rubriko Novo v kinu.

Marjan D.
Kranj

ODPOVEDALI BOMO GLAS

Slika oziroma slike v Novo v kinu niso primerne za mlade, po pregovoru Zgledi vlečejo, besede mičejo. Zakaj izrabljamo zakonsko intimnost? Vse podirate s tem, mladi pa norijo. Za naprej bomo ob takih reklamah Glas odpovedali.

Prizadeti starši
iz Cerkelj

Črtomir Zorec

NEKAJ BESED O KAMNIKU OB NJEGOVI 750-LETNICI

(37. zapis)

Nadaljevati moram pripoved v dolini Kamniške Bistrice, ki sem jo pričel v 35. zapisu.

MEŠČANSKA KORPORACIJA

Nekaj pa je Kamnik imel, kar druga mesta niso poznala: svojo skupnost meščanov (194 hiš), ki je imela več stoletij v lasti vse obsežne bistriške gozdove. Iz teh gozdov so meščani (lastniki teh 194 hiš) dobivali precejšnje količine lesa za kurjavo in po potrebi tudi stavbni les za popravila hiš — vse skoraj brezplačno ali za majhen denar.

Bila pa je Kamniška meščanska Korporacija v nenehnih sporih s kamniško mestno upravo, ki je trdila, da so gozdni kompleksi pač last občine, ne pa posameznikov. Seveda so se meščani trdno oklepali svojih starih privilegijev in svoboščin, ki so jih pred stoletji dobili od nekaterih vladarjev, n. pr. od cesarja Karla IV.

Danes upravlja z gozdovi nekdanje Kamniške meščanske Korporacije Gozdna uprava v Kamniku. Zdaj ni več globeli med meščani s privilegiji in nenavadnimi občani. Zdaj imajo vsi enake pravice pa tudi enake dolžnosti.

Plavljenje lesa po vodi je sedaj tudi že opuščeno, ker je kamenje preveč poškodovalo debela. Ves prevoz lesa iz doline Bistrice opravijo danes v glavnem tovornjaki po trdni cesti, ki vodi od Stahovice prav do izvira Bistrice.

LOVSKE PRAVICE

Že od nekdaj je bila dolina Kamniške Bistrice (od izvira pa vse do Stahovice) pravi »lovčev raj«. Sprva je bila pravica lova v dolini in na obdajajočih jo pobočjih pridržana deželnemu knezu. Na ta čas, sredi 16. stoletja, je še do leta 1826 spominjala kamnita »knežja miza« globoko v bistriškem gozdu. Zgodovinsko mizo so brumni vojni skrivači (ali rokovnjači?) razbili — danes je ni več, te »firštove« mize...

Skrb za divjačino je bila zaupana deželnoknežjim lovskim mojstrom. Le-ti so se nenehno bodli z okoliškimi kmeti, ki bi radi pasli živino v bistriških gozdovih, kar pa tudi gozdarjem ni bilo prav, saj divjačini najbolj teknejo vršički mladega drevoja.

Divjad v bistriških gozdovih je bila kar raznovrstna. Bili so tu jeleni, gamsi, srne, divji prašiči, risi in divje mačke. Pa tudi bolj krotkih lisic, zajcev, velikih petelinov, ruševcev in jerebov je bilo v velikem lovišču dosti. Še danes velja bistriško lovišče za eno od najbogatejših in najpestrejših. Med obema vojnama je bilo lovišče vzeto v zakup kot dvorno lovišče. Tudi danes je področje pod posebno družbeno zaščito in predvideno za narodni park.

ZAGANA PEČ

Dolina Kamniške Bistrice je nekaka žila, po kateri teče reka turistov in planincev skozi vse leto, saj je Planinski dom pri izviru reke izhodišče za izlete in ture v vse smeri in na vse vrhove lepih zasneženih kamniških planin.

Žagana peč v zatrepu doline Kamniške Bistrice

Kras in jame

Bled — Osnovna organizacija ZSMS Bled je v sodelovanju z društvom za raziskovanje jam Bled pripravila predavanje v Kras in jame na Gorenjskem. Predavanje, ki je bilo v petek, 4. aprila, je vodil predsednik društva Vaclav Novak. S pomočjo diapozitivov nam je najprej podal splošen gografski oris Krasa ter njegove značilnosti. Poslušalce je

Iti moraš proti Kokrškem sedlu (1791 m), da se vzpneš na Kočno (2539 m), Grinatavec (2558 m) in Skuto (2532 m). Če si namenjen na Brano (2253 m) in na Planjavo (2399 m), je treba stopiti v Jermanova vrata (1844 m). Na Ojstrico (2349 m) pa te pripelje pot čez Presedljaj in čez Koroško.

Pot v Jermanova vrata ali na Kamniško sedlo (kar je bolj gosposko ime za preval med Brano in Planjavo) vodi mimo znamenitih Rokovnjaških lukenj. Tu je menda imel rokovnjaški poglavar Nande svoj skrivni sedež, zakladnico in skladišče blaga, hrane in orožja.

Ob poti na Kokrško sedlo, v Proseškem gozdu, zagledamo ogromen ledeniški balvan »Žagana peč«. Skala, ki jo je v dolino prinesel ledenik gotovo pred desetstisoletji, je visoka 9 m, široka 13 m in dolga 15 m. Zaradi navpičnih razpok ji je ljudstvo vzdelo tako nenavadno ime — Žagana peč.

Poleg cele vrste naravnih lepot, ki jih nudi izlet v dolino Kamniške Bistrice radoznavemu očesu, je slap v Malem Predoslju, naravni most nad Predosljem, to je 20 m globoko ozko korito, ki ga je v teku stoletij izdolbla v trd apnenec hudourniška Bistrica, in slap Orglice (ali Orličje?) v dolini Bistriške Bele. Skoraj bi rekel, da so Orglice miniatura Savice!

Pri omembi Bistriške Bele, ki ji daje vodo višavje okrog Ojstrice, moram brž reči, da teče iz osrčja Kamniških planin ali Savinjskih Alp, kot hočejo nekateri, kar četvero rečic, ki jim pravijo Bela. Najprej je tu naša Bistriška Bela, potem sledi Luška Bela, ki priteče izpod Presedljaja pod Koroško in se pri Lučah zlije v Savinjo, Robanova Bela, iz Robanovega kota in Koroška Bela, ki teče skozi Železno Kaplo kot desni pritok Drave.

Omeniti velja najdišče ostankov jamskih medvedov, ki so jih izkopali v manjši jami na pobočju Mokrice, zahodno od bistriške doline.

Iz doline je speljana 1640 m dolga vzpenjača na Šimnovec, ki leži 1415 m visoko na robu Velike planine, slovite po samosvoji arhitekturni pastirskih bajt.

KAJ PA IME BISTRICA?

Skoraj si ne morem kaj, da ne bi še zastal pri lepem vodnem imenu Kamniške Bistrice. Brž je treba seve reči, da poznamo samo na Slovenskem čez 20 vodnih imen Bistra in Bistrica.

Sprva pomislimo na bistro, čisto vodo. Toda v besedi se skriva drug pomen: bistra voda je hitrotekoča voda. Le rečicam in potokom, ki pridrve iz gora rečemo, da so Bistre ali Bistrice. — Najbrž pa smemo podvomiti v razlago, da je bilo Bistra ime nekemu vodnemu božanstvu starih Ilirov, staroselev, ki so se zlili z nami. Tu je še »bistrooki« in »bistroumi« — dvoje sorodnih besed, a v drugačnem pomenu.

Najprisrčnejša pa je gotovo oznaka za potok, ki priteče izpod Sidraža, ovije Zakal in se pod Županjimi njivami izlije v Kamniško Bistrico — bistremu potoku je ime Bistričica! Gotovo edino ime na Slovenskem!

26

VEZAVA
Dama ne more z diagonale b7-h1 in je njen nadzor nad poljem f1 povsem brez koristi.

V položaju na diagramu 55 (ROGOFF — PORTISCH; Biel, 1976) je videti kot da beli na liniji g veže nasprotnikovo damo na polje g7. V resnici je nasprotno. Črna dama drži belega v kleščah z vezavo na liniji g.

Način uveljavitve prednosti belega v položaju na diagramu 56 (PARMA — VELIMIROVIĆ, prv. Jugoslavije 1978) je zelo poučen. Beli ima lovski par, ki je močnejši od nasprotnikovih lahkih figur, lovca in skakača, ima pa tudi priložnost za takojšnjo zmagovito akcijo, ki jo omogoči vezava skakača na damo.

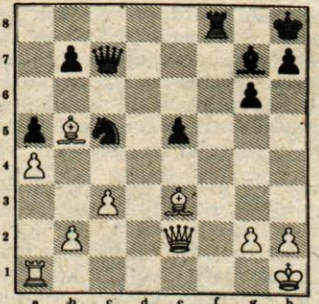

Diagram 56
1. Dc4!! Tc8
Ni dobro 1. ... Sa6, zaradi 2. La6: Dc4 3. Lc4:, na 1. ... b6 pa odloči 2. b4.
2. Td1
Vezava na liniji c omogoči belemu, da sproščeno pripelje v središče dogajanja še trdnjavo. Preti Lc5:, Dc5: in nato Td8+.

2. ... h5
3. Lc5!
Najenostavnejše! Zaradi nevarnosti na osmi vrsti je črni igral s kmetom h, toda s tem je oslabil kmeta g6. To beli izkoristi tako, da odstrani nasprotnikovega skakača in nemudoma zavzame s težkima figurama šesto vrsto.
3. ... Dc5:
4. De6 Kh7
5. Td6

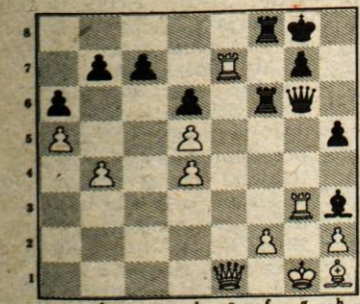

Diagram 55
1. ... h4!!
2. Tg7: +
Na 2. Tg6: bi sledilo enostavno Tg6: + 3. Lg2 Tg2: + 4. Kh1 (Seveda ne 4. Kf1, zaradi Tgf2: + + 5. Kg1 Tf1+ z matiranjem.) Tgf2: 5. Te8 Tf1+ 6. Df1: Lf1: 7. Tf8: + Kf8: 8. Kf1: Kf7 in črni ima lahko dobljeno kmečko končnico.
2. ... Kg7:
Beli se je vdal. Na 3. De7+ igra črni T8f7 in povsem onemogoči nasprotnika.

Dr. Srečjan Bavčar (Nadaljevanje v naslednjem številku)

Smučarska šola na Krvavcu

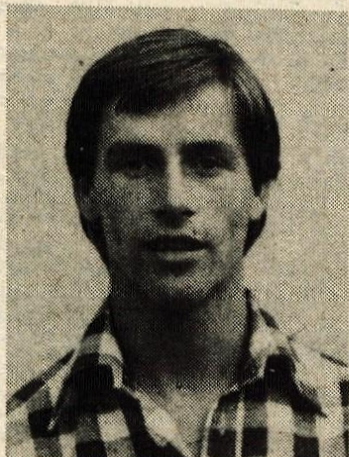
Po skrajšani poti do dobrega smučanja

Šola je bila ustanovljena v lanskem decembru kot del dejavnosti Počitniške zveze Kranj — Do konca marca je v njej »shodilo« že preko 600 začetnikov — Za strokovnost dela skrbi ob pomoči ZVUT Kranj 15 smučarskih učiteljev, vaditeljev in demonstratorjev — Novosti prihodnje sezone: smučarski poligon in smučarski otroški vrtec

Krvavec — Zimska sezona se že bliža h koncu, čeprav zadnje snežne padavine zagotavljajo še izredno ugodno spomladansko smuko. Letošnja sezona je še bolj podkrepila trditve iz prejšnjih let, da je smučanje v Sloveniji nacionalni šport številka ena. Vrste pred žičnicami so najlepši dokaz za to in obenem tudi alarm, da kaže čimprej ukrepati in na samoupraven način rešiti probleme slovenskih žičničarjev in zimskega turizma nasploh.

Za Slovence velja, da jim večšine »dilanca« niso neznana stvar in da se po spretnosti vijuganja po snegu lahko postavijo ob bok smučarjem tudi iz bolj razvitih alpskih dežel Evrope, pa četudi so smučarske šole v njihovih zimsko-sportnih središčih že nekaj običajnega. V Sloveniji in na Gorenjskem smo prve korake v tej smeri napravili šele pred leti, saj so se s smučarskimi »nebogljenci« doslej ukvarjale predvsem organizacije učiteljev, vaditeljev in trenerjev smučanja.

Krvavec — smučišče z razvejanim sistemom žičnic, z raznovrstnimi tereni in z največjimi razvojnimi perspektivami — v tem ni bil nobena izjema. Led je bil prebit šele v lanskem decembru, ko so se na smučiščih pojavili fantje v enotnih rumenih smučarskih oblačilih z napisom na hrbtu »smučarska šola«. O njenih začetkih je pripovedoval vodja šole, 22-letni smučarski učitelj Damjan Ambrožič iz Kranja: »Za stalno smučarsko šolo smo se odločili zaradi zahtevnosti krvavških smučišč. Potrebe so se večale iz leta v leto, zato je bila naša pobuda ugodno sprejeta pri delavcih RTC Krvavec. Popolni začetniki se namreč v gneči, kakršna je čisto na Krvavcu, težko znajdejo na smučiščih. Prav njim je namenjena naša pomoč. Tečajnike — posamezno ali v skupinah — seznanjamo s smučarskimi veščinami, obenem pa jih spoznavamo z obsežnimi smučišči. Izkušnje letošnje sezone govorijo, da

Damjan Ambrožič — vodja smučarske šole na Krvavcu

je mogoče smučarske »analfabete« naučiti osnove tehnike vijuganja po nezahtevnih terenih že v dobrih dveh urah.

Krvavška smučarska šola je del dejavnosti Počitniške zveze Slovenije, enote v Kranju, ki v zadnjem času vse več pozornosti posveča zimski rekreaciji. Pri odpravljanju smučarske »nepismenosti« sodeluje 15 smučarskih učiteljev, vaditeljev in demonstratorjev, za strokovnost dela pa skrbita predvsem učitelja Janez Robas in Iztok Belehar ter celotni področni zbor ZVUT (Zveza vaditeljev, učiteljev in trenerjev) Kranj, ki obenem predstavlja tudi zaledje krvavške šole.

»Poleg zasebne pomoči smo dejavnost usmerili še v organizirane 7-dnevne tečaje za delavce iz organizacij združenega dela. Zanje so, zanimivi zlasti popoldanski tečaji. Prevladujejo starejši, ki so spoznali, kako zdrava in koristna rekreacija je smučanje. Letos je v smučarski šoli »shodilo« preko 600 začetnikov, od tega 260 v zasebni šoli, ostali, med katerimi so prevladovali delavci

Iskre, Planike in Centrala, pa v organiziranih tečajih.

Podatki letošnje sezone kažejo, da Krvavec smučarsko šolo potrebuje in da jo je zato potrebno še naprej kadrovsko ter strokovno razvijati in krepiti. In kako v prihodnji sezoni? O tem razmišlja vodja šole Damjan Ambrožič takole:

»Po vzoru avstrijskih zimsko-sportnih središč smo preuredili sedanjí smučarski poligon za začetnike, ki je zaradi neustreznega terena neprimeren. Kot novost prihodnje sezone velja omeniti še smučarski otroški vrtec. Predšolski otroci so bili doslej v nenehni nevarnosti pred divjaki in tistimi, ki jim načela smučarske etike niso mar. V vrtcu bodo varni tudi pred temi, obenem pa bodo razrešili stalno skrb staršev, kam z otroki v času smučanja. Te skrbi bodo lahko odslej zaupali strokovno usposobljeni smučarski učitelji, ki se bo na posebej ograjenem prostoru posvečala zgolj najmlajšim.

Vsekakor je to zamisel, ki so jo obiskovalci Krvavca že dlje časa pogrešali. Z ureditvijo takih in podobnih idej pa bodo krvavške smučarje še privlačnejše.

C. Zaplotnik

Kropa — V Plamenu se vedno bolj modernizirajo tudi v notranjem transportu. Zato so pripravili izobraževalni tečaj za voznike viličarjev. Tečaj je pripravil Železarsko izobraževalni center Jesenice. — Foto: B. B.

Premalo požarnih bazenov

Radovljica — Samoupravna interesna skupnost za varstvo pred požarom je namenila za dejavnost občinske zveze in društev sredstva iz prispevne stopnje v višini 0,30 odstotka od bruto osebnega dohodka.

Večinoma je denar namenila za osnovno nujno opremo gasilskih enot, za 31 gasilskih društev in štiri

industrijska gasilska društva. Del denarja pa prispevajo tudi za zagotavljanje požarne vode v naseljih, kjer te vode ni ali pa je v premajhnih količinah.

V minulih letih so v občini zgradili osem požarnovarnostnih bazenov v povprečju s 110 kubičnimi metri vode, nabavili orodni gasilski avtomobil za gasilsko društvo Kropa, dve mehanični lestvi ter nekaj članov opremili z najbolj nujno zaščitno opremo. Nekaj denarja so dali za gradnjo in obnovo gasilskih domov in orodniš. Čeprav so načrtovali, da bodo lahko napeljali UKV zveze za požarno varstvo in izpopolnili tehnično opremo za reševanje iz višjih nadstropij, teh načrtov še niso uredili.

Za letošnje leto znaša prispevna stopnja 0,28 odstotkov od bruto osebnih dohodkov, gasilci pa si bodo letos in v naslednjih petih letih prizadevali, da bi postala požarna varnost sestavni del dejavnosti v delovnih organizacijah in v krajevnih skupnostih. Tako bodo organizirali več demonstracij in tečajev, preventivnih pregledov ter nudili pomoč pri izdelavi požarnih načrtov. Denar pa bodo namenili predvsem za gradnjo požarnovarnostnih bazenov v krajevnih skupnostih, za gradnjo gasilskih domov in orodniš, za adaptacijo gasilskih domov, za nabavo gasilskih vozil ter za nabavo osebne, zaščitne in skupne gasilske opreme za gasilska društva.

D. S.

Smučarski učitelji, vaditelji in demonstratorji smučarske šole na Krvavcu: Janez Slavec, Tomaž Slavec, Smiljana Vončina, Damjan Ambrožič, Barbara Teran, Jure Sajovic, Ambrožič Cvetka, Blažič Ljubo, Žun Marko — na sliki, ter Milan Košnik, Dušan Blažič, Darko Štular, Janez Robas in Iztok Belehar.

MI PA NISMO SE UKLONILI

Janko Erzen — Gotnarjev

»Daj, poišči enkrat tistega borca v Železnikih, ki mu je v borbi nogo odrgalo, pa jo je zabrisal med bele, češ, če ste mi jo že odrgali, hudiči, jo pa še imejte«, so mi prigovarjali kolegi v redakciji. »In je bil potem tako razmesarjen, da so ga njegovi borci pustili kar tam, ker so bili vsi prepričani, da bo že naslednji trenutek izdihnil. Potem so pa po vojni na nekem mitingu ugledali nekoga, ki mu je bil čisto podoben, kako opleta po plesišču z leseno nogo...«

Ko mu pripovedujem to zgodbo, ki kroži med ljudmi, se smeje. Desno nogo, ki mu je manjka od kolena, je porinil na rob kuhinjske klopi. Kaže, da mu je tako najbolj ugodno... Novo cigareto je prižgal in pogledal ven proti čebelnjaku. Tako nenadoma sem padla v njegov mir po kosilu, da se kar ne more živjeti v tisti čas pred 36 leti.

»O, ne. Ni bilo čisto tako«, pripomni, ko nekajkrat potegne dim. Ljudje pridajo po svoje. Odrezal bi si jo bil, pa si je nisem mogel, ker mi je vse odneslo. Tudi nož. Zato sem jo vlek za sabo. In pekla je tista koža, ki se je še držala in nategovala...«

Potem pripoveduje, kako je bilo tistega usodnega 26. septembra 1944 na Pasji ravni nad Vinharji oziroma Polhovim gradcem. Janko je bil takrat v novoustanovljenem 3. bataljonu Prešernove brigade. Iz prejšnjega 3. bataljona je bil ustanovljen Jeseniško-bohinjski odred, novi 3. bataljon pa je nastal iz borcev raznih čet. Prejšnji večer so se premaknili z Mrzlega vrha na Žirovski vrh in potem na Pasjo ravan. Tu je 2. bataljon že imel boje z belimi. Kar ti pride komandant Karel Leskovic in pove, naj se pripravijo, da bodo beli napadli točno ob štirih popoldne. Spogledali so se in na smeh je šlo borcem. »Kar povedat so mu prišli, kdaj bodo napadli, so se šalili potihem. Toda niso vedeli, da so partizanski vezisti prerezali telefonske žice, ki so jih imeli beli speljane na svoje položaje, se pripojili nanje in prestregli vest, da bo napad točno ob štirih popoldne, znak pa rdeča raketa.

Janko, ki je bil takrat kurir čete 3. bataljona, se na položaju ni vkopal. S puško in nekaj municije se je spravil za skladovnico drv, ki jo je pred kratkim nekdo tu naredil. Malce v bregu je bilo, spodaj malo dolinice in na drugi strani spet breg.

Točno ob štirih so beli udarili. S Črnega vrha, iz Lučin in Gorenje vasi. Trikrat so beli napadli in vsakič so bili odbiti. Vmes so tolkli z mimometalci. Hude izgube so bile na obeh straneh. Že v prvi uri borbe je padel komandant 3. bataljona, Jelko, doma s Planine nad Cerknim, pa mitraljezec. Precej je bilo ranjenih. Jankov zaklon za drvimi je bil sprva dober. Potem so pa mine pričele padati vse bliže. Gledal jih je, kako sekajo v ravni vrsti proti

njemu. Morda bo udarilo mimo... Toda že naslednja je udarila naravnost za skladovnico. Med njegovo nogo in skladovnico. Ali prav v njegovo nogo. Ne more vedeti. Spominja se le, da se je prijel za nogo, pa so mu meča, vsa osmojena, kar v roki ostala. Sosednja dva partizana, ki sta ležala v zaklonu levo in desno od njega, je raniło, vendar sta jo odnesla z manjšimi ranami. V tistem trenutku je bil ukazano hiter umik. Mimo skladovnice se je potegnilo za pol čete borcev. Ko so ga videli vsega v krvi, so bili prepričani, da bo že naslednji trenutek izdihnil in pustili so ga za skladovnico...

Vidim, da nerad govori o tem. Saj so bili sami dobri fantje. Sem že moral res klavarno izgledati, da mi niso prisodili drugega kot smrt, govori pogled, ki spet išče rjavo prebarvan čebelnjak na vrtu pred hišo. Ampak živ je bil in moral bi mu pomagati. Sla po samoohranitvi je bila močnejša. Vedel je, da bi ga belí, če bi ga dobili, na mestu potolkli do konca. Pijani so bili, kot vedno...

V mrtvem kotu je bila ta skladovnica in če bi se potegnil vsega 150 metrov, bi bil na varnem v gozdu, med grmovjem. Da bi se le priplazil do tistih fižolovk pri hiši, da bi se na eno oprl, potem bi šlo. Plazil se je, odrgana noga se je vlekla za njim in koža je pekla. Krvaveti je nehal. Pravijo, da se ti kri ustavi od strahu.

»Izgleda, da res. Meni se je ustavila. Mislil sem nogo zgoraj prevezati z jermenom od torbice, pa ni bilo treba. Le odrezal bi rad nogo, ki se je tako malo držala za kožo in me skupaj s težkim čevljem ovirala.

Brez puške je bil, le ročno bombo je še imel. Celo večnost se mu je zdelo tistih nekaj desetih metrov. Ko se je priplazil že blizu sto metrov daleč, so prihiteli k njemu štirje partizani. Mitraljezec ga je opazil z vrha hriba in je poslal svo-

jega pomočnika na štab brigade, da so prišli ponj.

Nikoli ne bo pozabil fantov, ki so prihiteli: poročnik Kranjc, Milan, komisar bataljona, Zagar, doma nekje od Kobarida in Lenart, komisar 2. bataljona. Lenart mu je potem odrezal tisto kožo...

Položili so ga v šotorsko krilo, pa ni zdržalo. Potem so ga povili v odejo. Zdaj je šlo. Kaj se je dogajalo, beli niso mogli videti in mitraljezec jih je od zgoraj ves čas ščitil. Ko so ga nesli, je bil ves čas pripravljen, da bi se zvalil iz odeje, če bi bilo treba.

»Noga je ostala tam. Neka domačinka mi je po vojni pravila, da jo je pokopala. Ko so 15 let kasneje delali cesto tam mimo, so pravili, da so odkopali čevlji, v katerem je bila še človeška kost... Menda je bila moja.

Najprej so ga odnesli v štabno preobvezovališče. Komisar ga je hotel tolažiti. Žejalo ga je in prosil je za vodo. Bolničarji mu je niso hoteli dati. Pa jim je komisar potihem rekel, naj mu jo kar dajo, ker tako ne bo več dolgo...

Spet je popravil nogo na klopi. Pa je še danes tu. Tako je življenje, kaj hočeš. Potem so ga spravili v bolnico. Čez Soro so ga nesli, z Gabrške gore pa peljali v lojtrskem vozu na Zaprevalj, Rovte, Črni kal, pa okoli Blegoša na javko v Novake, od tam pa v Franjo. Trije težki ranjenci so bili tedaj na vozu. Po grdih potih se je voz vsaj trikrat prevrnil.

Prejšnje popoldne ob petih je bil ranjen, naslednji dan ob desetih zvečer je bil že v bolniški sobi bolnice Franje. Kdo ga je operiral, ne ve. Obi sta bila tam: dr. Očka in dr. Franja. V barakah med skalami je čas hitro mineval. Pa vendar bi bil raje bliže doma. Po novem letu so ga premestili na oddelek C v Davči. Tu je bil mesec dni, ko pa se je spet obetala ofenziva, so vse nepokretne spravili nazaj v Franjo.

Ker pa je ofenziva grozila tudi Franji, so že po tednu dni vse ranjence in bolnike vprašali, če morda gredo lahko v kakšno drugo varno skrivališče. Pri Gotnarjevih v Podlonku so imeli doma pravi bunker, ki ga tujec ni mogel odkriti. Ko so prezidavali hišo, so pri kuhinji naredili dvojni zid in vmes je bilo toliko prostora, da je v njem človek zlahka ležal. V prostor se je prišlo s podstrehe. Če si odmaknil »ječsterl«, ki je bil ves posut s smetmi, si se lahko spustil noter.

»Pa je bila nevarnost, da bi vas lahko odkrili?«

»Dvakrat sta dva bela hodila po vrhu. Toda odkrila me nista. Še v svinjske kože sta se spodtaknila, ki so visele nad vhodom, češ, kole so tu, mesa pa nikjer. Jaz sem pa spodaj sedel na mesu... Nemci so sicer držali zasede na Prtovc, vendar pa nas v Podlonku niso mogli presenetiti. Vsak otrok je bil partizanski kurir in vest o nevarnosti je šla od ust do ust... Za vsak premik smo vedeli, za vsakega partizana, ki je šel mimo. Izdajalca ni bilo med nami.

Z mitraljezecem, ki ga je takrat rešil in ščitil, sta se potem še enkrat srečala: v bolnici Franji. Malo pred zadnjo ofenzivo je bil v borbi pri sv. Križu in Kališu nad Železniki ranjen v nogo in prepeljan v bolnico. Po vojni se je ubil z motorjem...

D. Dolenc

Planinstvo kot vir narodnostne zavesti

Razstava Stol v Karavankah skozi čas je te dni na ogled v Bohinjski Bistrici – Zbrano gradivo je plod prizadevnega dela odbora za triglavski muzej pri Planinskem društvu Dovje-Mojstrana

Bohinjska Bistrica – Dom Jože Klemen v Bohinjski Bistrici je kraj, kjer odbor za pohod na Stol in odbor za triglavski muzej pri Planinskem društvu Dovje-Mojstrana letos že pripravljata razstavo Stol v Karavankah skozi čas. Odprli so jo petek, ogledati pa si jo bo mogoče do 24. aprila.

Med krajšo svečanostjo ob odprtju razstave je okrog petdeset zbranih pozdravil tajnik Planinskega društva Bohinjska Bistrica, France Mazi. Obiskovalcem je o Stolu in pomenu pohodov nanj spregovoril eden prvih borecev jeseniške čete Franc Konobelj-Slovenko, ki je med drugim dejal: »Stol in njegova bližina okolica sta znana že iz časov, ko se je moral slovenski človek boriti za svojo narodnostni obstoj. Na njegov vrh so zahajali planinci, ki so jim bile drage naše slovenske gore. Pravi na Stolu so Piparji sprejeli sklep o ustanovitvi Slovenskega planinskega društva, kar naj bi imelo vpliv germanizacije v naši državi med avstroogrsko vladavino. Obujanje spominov na dobo, kot je bila borba 38 borecev jeseniške čete na najvišjem vrhu Karavank 20. februarja 1942. leta.

Koroška v besedi, pesmi in sliki

V petek se v Trzinu začnejo Koroški dnevi – Odlomke iz del pesnikov in pisateljev bo predstavil Polde Bibič, bogato pevsko kulturo pa mešani zbor Jakob Petelin Gallus – V paviljonu NOB otvoritev razstave del slikarja Valentina Omana

Trzin – Na pobudo Skupine prijateljev pri organizaciji pomaga k kulturo in izobraževanju bodo v petek ob 18. uri v Cankarjevem domu v Trzinu Koroški dnevi, vsebinsko bogata prireditve, ki bo približala literarno, likovno in glasbeno kulturo slovenske narodne umetnosti z druge strani Karavank.

Osvobodilna slovesnost, imenovana so jo Koroška v besedi in pesmi, bo prinesla izbor iz del koroških pesnikov in pisateljev: Hartman, Andreja Kokota, Valentina Polanska, Florjana Poljana in Janka Messnerja. Predstavil jih bo gledališki igralec Polde Bibič, na prireditvi pa bodo imeli poslušalci priložnost slišati tudi pozdravit.

Jože Žvokelj v Creini – Koroški individualist Jože Žvokelj bo v četrtek, 17. aprila, ob 19. uri pri dolgih pripravah nastopil za koroške poslušalce. Koncert bo v hotelu Creina. Jože bo predstavil lastne pesmi, ki govorijo pretežno o življenju mladih, po svoji obliki pa se najbolj spominjajo na glasbo po slovensko. Kot gost bo nastopil njegov prijatelj Brane Smole, obetaven kitarist, ki sicer sodeluje s skupino Naša stvar iz Obale Loke. – K. Mohar

priča o težavnosti boja jugoslovan-skih narodov za narodnostno in socialno osvoboditev... In pohodi na Stol! Vse večja udeležba na njih potrjuje, da gre za akcije, na katerih lahko na najbolj nazoren način približamo dogodke iz najtežjih dni mlademu človeku in ga pripravimo na podobne preizkušnje... Razstava prikazuje pomen in veličino takih akcij. Gradivo na njej pa opazovalca tudi usmerja v obujanje revolucionarnih tradicij našega ljudstva...»

Zatem ko so se učenci osnovne šole Janez Mencinger iz Bohinjske Bistrice v kulturnem sporedu predstavili z recitacijami, je član odbora za triglavski muzej Ivan Jenko obiskovalce vodil po razstavi. Obrazložil je prikazano gradivo in dokumente o zgodovini Stola, izgradnji koč na tem območju, bitki jeseniške čete z Nemci na Stolu in njenih borcih, počastitvi desetletnice bitke in zimskih spominskih pohodih na Stol.

Gradivo za razstavo, ki so jo javnosti prvič predstavili v dneh letošnjega jubilejnega pohoda na Stol v Zirovnici in so si jo marca ogledali številni obiskovalci na Jesenicah, je odbor za triglavski muzej

zbral skoraj leto dni. Pri tem mu je nudil pomoč zlasti jeseniški tehniški muzej, sodelovali pa so tudi mnogi posamezniki. Ker so vtisi dosedanjih obiskovalcev razstave v glavnem pohvalni, bo odbor še naprej zbiral gradivo za razstavo o Stolu. Kot je povedal predsednik odbora Avgust Delavec, je to le del njihove dejavnosti pri zbiranju gradiva o našem planinstvu in zgodovini narodno-osvobodilnega boja. Ob skromnih finančnih sredstvih so z amaterskim delom doslej uspeli zbrati okrog petsto muzejskih eksponatov o planinstvu. Težava pa je v tem, da nimajo prostorov za razporeditev gradiva in ureditev stalnih muzejskih zbirk, zato le občasno prirejajo razne razstave na Gorenjskem.

S. Saje

Borec jeseniške čete Franc Konobelj-Slovenko si ogleduje razstavo Stol v Karavankah skozi čas v Bohinjski Bistrici – Foto: S. Saje

Srečanje kot spodbuda

Na minulem srečanju gledaliških skupin Gorenjske se je predstavilo več amaterskih odrov. – Najboljši na republiško srečanje – Zgledna organizacija

Jesenice – Od 3. do 6. aprila je Zveza kulturnih organizacij na Jesenicah skupaj z amaterskim gledališčem Tone Čufar zgledno pripravila 23. srečanje gledaliških skupin Gorenjske.

Od januarja do marca so si člani komisije na raznih odrih Gorenjske ogledali predstave, ki so se prijavile za srečanje gledaliških skupin, ki je bilo letos prvič v organizaciji amaterskega odra in na enem kraju. Ogledali so si predstave Prešernovega gledališča Kranj, gledališča Tone Čufar z Jesenic, gledališča Trzin, Svobode iz Bohinjske Bistrice, Svobode iz Ribnega, iz Zirovnice, Javornika in Koroške Bele ter predstavo KUD Simon Jenko iz Mavčič. Na sklepno prireditve so se uvrstile predstava Prešernovega gledališča Kranj z delom Samuela Becketta Čakajoč na godota. DPD Svobode Rudi Jedretič Ribno z Molierovim George Dandin ali Kaznovani soprogi. Trzinčani s Frelihovim delom Vrnili se je in Jeseničani z delom Heinricha Kleista Razbiti vrč.

Srečanje gledaliških skupin Gorenjske ni bilo tekmovalnega značaja, s srečanjem so želeli le predstaviti in opozoriti na amatersko kulturno dejavnost na Gorenjskem.

Izkazalo se je, da so gorenjski amaterski delavci, ki jih združuje delo na odrih, vsi po vrsti izredni ljubitelji gledališča, zagnani in iskreno predani odrom. Kvaliteta predstav pa je bila različna, saj se marsikateri odri otepaajo z več težavami, od strokovnega vodstva do pomanjkanja igralcev, od tesnih prostorov do pomanjkanja denarja. Na drugi strani pa delajo na Gorenjskem gledališča, predvsem kranjsko in jeseniško, ki so domala že profesionalna po kvaliteti in stopajo z našimi poklicnimi gledališči. Ta gledališča imajo za seboj dolgoletno tradicijo, izkušnje, ki bogatijo nove igralce, ki se vključujejo med starejše na amaterskem odru.

Srečanje, ki so si ga ogledali predstavniki republiške komisije in izbrali najboljše predstave za republiško srečanje gledaliških skupin, je bilo dobrodošlo in toplo sprejeto, želeli bi si še več predstav, ki so jih naši amaterski odri sposobni ponuditi občinstvu. Prav gotovo je minulo srečanje spodbuda za nadaljnje delo vseh igralcev, ki kljub težavam vztrajajo pri gledališču in s tem bogatijo sebe in gledalce, ki spremljajo njihovo amatersko delo.

D. Sedej

Tomaž Domicelj in Jani Kovačič v Iskri

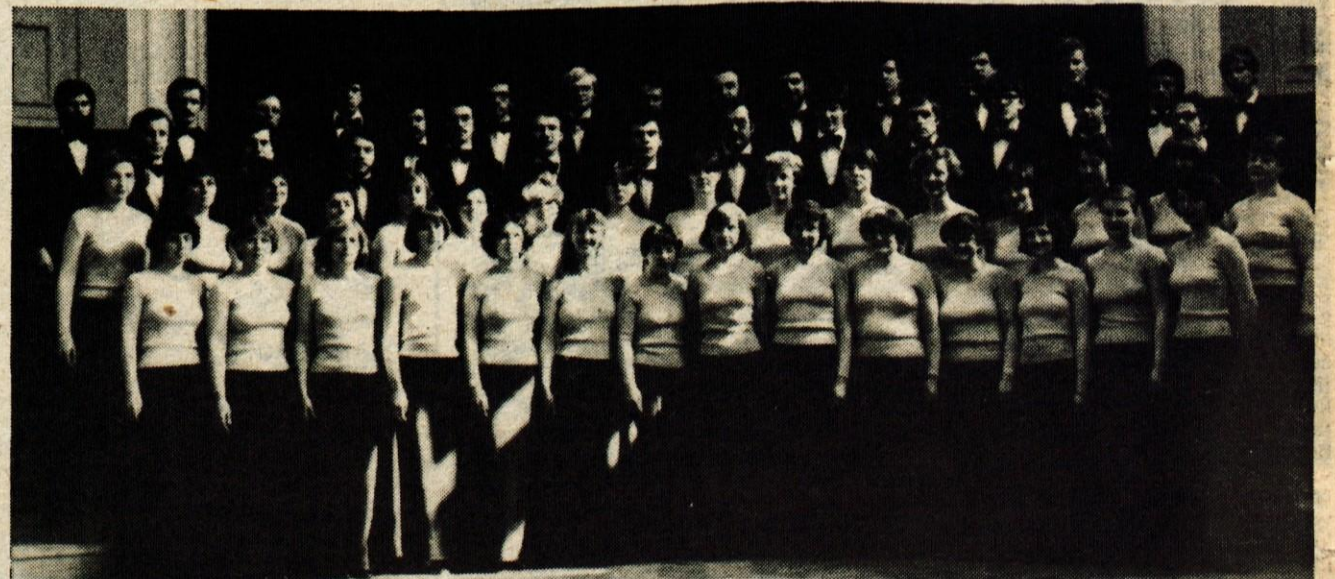
Kranj – V petek, 18. aprila, bo ob 18. uri v delavski restavraciji Iskra na Laborah zanimiv koncert. Predstavila se bosta dva vodilna glasbenika – individualista slovenske glasbene scene – Tomaž Domicelj in Jani Kovačič.

Jani Kovačič se je Iskrašem že predstavil na lanskoletni prireditvi Iskra poje, kjer je nastopil kot gost. Tokrat bo svoj ustvarjalni opus predstavil bolj celovito. Kajpak tudi znamenita »Škofljica« ne bo manjkala. Slovenski glasbeni kritiki menijo, da je Kovačič eden najtehtnejših avtorjev z domače mlade glasbene scene. Njegova duhovita prostestno rockerska nastrojena besedila, satirično kritične osti in bodice,

izjemna idejnost v celotnem glasbeno izpovednem pristopu, dobro igranje kitare, nenavadno in zanimivo petje, sposobnost komunikacije s katerimkoli občinstvom – vse to so prednosti, ki mu zagotavljajo pomembno mesto v jugoslovanskem rocku.

Tomaža Domicelja pa tako vsi poznamo. Kljub nekaterim začetnim odporom se je že zdavnaj vrasel v nas in brez njega si skoraj ne bi mogli predstavljati domačih glasbenih dogodkov. Trenutno je fant v Londonu, kjer si nabira novih glasbenih spoznanj. Vse, kar bo tam nabral, bo po vrnitvi v domovino najprej predstavil Iskrašem.

K. Mohar

Najboljši med najboljšimi – Akademski komorni zbor iz Kranja je eden izmed treh zlatih nagrajencev letošnjega tekmovanja slovenskih odraslih pevskih zborov »Naša pesem«, ki je od petka do nedelje potekalo v Mariboru. Zlati plaketi mesta Maribora sta prejela še mešani pevski zbor Obala Koper in Consortium musicum iz Ljubljane. Na koncertnem večeru so zbrali več kot 90 odstotkov možnih točk in zlato odličje jim pomeni pot na mednarodna tekmovanja in nastope. Mariborskega tekmovanja se je udeležilo 28 zborov in že sam izbor ni bil lahek, saj imamo v Sloveniji doma 800 zborov, z zborovskim petjem pa se ukvarja nekaj deset tisoč Slovencev.

H. Jelovčan

Boris Jesih Jakopičev nagrajenec

Akademski slikar in grafik Boris Jesih je dobitnik letošnje Jakopičeve nagrade, najvišjega priznanja za slovenske likovne umetnike, ki ga skupaj podeljujejo Društvo Slovenskih likovnih umetnikov, Moderna galerija in Akademija za likovno umetnost iz Ljubljane.

Na petkovi slovesnosti v Moderni galeriji je o nagrajencu spregovoril Bogoslav Kalaš, predsednik umetniškega sveta Društva slovenskih likovnih umetnikov, ki je v obrazložitvi med drugim dejal: »Jesih je v delih, ki smo jih lahko videli v zadnjem letu, potrdil vse tisto, kar smo v njegovem ustvarjanju zasledili že v zgodnjih osemdesetih letih. Zdaj še bolj zaostruje vsebinsko napetost v svojih delih, čeprav sporočila njegovih slik niso programska glasna. Z vso ostrino kaže vrednosti, ki izginjajo, ker njihovo prizadeto pojavnost pokriva s tistim, kar se v naši notranjosti izkazuje kot prozorna, daljna podoba nekega minljivega časa, ki nam je še v zavesti, a se ga komaj spominjamo. Pred nas stopa podoba, ki vse bolj prerašča v novo prilagoditev stanju v katerega drvim. Boris Jesih pripada močni in plodoviti generaciji likovnih umetnikov, ki so prav temu času izgradili svoj likovni jezik in s svojim delom izrazito vplivali na podobo slovenske likovne umetnosti.«

Komentiramo

Na najvišji stopnici

KRANJ - Jugoslovanski plavalci in plavalke so z državnim prvenstvom starejših pionirjev končali letošnjo zimsko tekmovalno sezono. Skoraj v vseh konkurencah so v moštvenem delu tekmovalci kranjskega Triglava ostvoji najvišje naslove. Bili so prvaki v članski, mladinski in pionirski B konkurenci ter pri starejših pionirjih. Le v kategoriji mlajših pionirjev in pionirk so bili drugi. To je izkupiček, ki je za jugoslovanske plavalce razmere izvrstne. Za natečaj so Kranjčani po nekaj letih le uspeli osvojiti največjo jugoslovansko lovoriko, plavalni pokal.

Tudi med posamezniki v vseh konkurencah so Triglavani stopali na najvišje stopnice. Ni bilo discipline, kjer se Triglavani ne bi postavili na zmagovalni oder. Uspehi, ki so jih dosegli to zimsko sezono, niso več plod peščice plavalcev in plavalk, temveč dela celotnega plavalnega kolektiva. Nesporno so Kranjčani najboljši plavalni kolektiv v državi, v Sloveniji pa nimajo prave konkurence. Primer je zadnje republiško prvenstvo za starejše pionirje in pionirke, ki je bilo pred dnevi v Trbovljah. Le štirje republiški naslovi med posamezniki so odšli v druge klube. Pogosto se je dogajalo, da so na zmagovalni oder prihajali samo Triglavani.

Ze lansko poletno sezono so tekmovalci Triglava osvajali državne in republiške naslove. Vsi ti uspehi so jim dajali polet, da se tudi v novi zimski sezoni dokopljejo do zmagovalja. Niso počivali na lovorikah, ki so jih osvojili v poletni sezoni. Pri PK Triglavu se namreč ne drže načela, da je po osvojenih lovorikah treba počivati. Zagnali so se v delo in uspehi v zimski sezoni so plod načrtnega dela z vsemi plavalci in plavalkami. Ne mine dan, da v zimskem bazenu v Kranju ne bi bilo plavalcev kranjskega Triglava.

Uspehi so sad načrtnega dela trenerjev in ljudi v klubu, ki skrbé, da je kranjsko plavanje v nenehnem vzponu. Vsako leto je nekaj novih moči, ki že osvajajo medalje. Če se bo tako nadaljevalo, potem ni skrbi, da v Kranju ne bi bil vedno plavalni rod, ki bo nadomeščal tiste tekmovalce, ki so sedaj najboljši v državi.

Čeprav imajo najslabše pogoje za delo, so vendar najboljši med najboljšimi. Skrajni čas bi že bil, da se začne z izgradnjo novega petdesetmetrskega olimpijskega bazena. Obljubljajo ga že nekaj let. To so le obljube, od teh pa se ne da dobro plavati!

D. Humer

SMUČARSKI TEKI

V maratonih Podlogar, Kršinar in Muniho

POKLJUKA - Nasi smučarski tekači so s tekmo na petdeset in dvajset kilometrov v smučinah na Pokljuki sklenili letošnjo tekaško sezono. V konkurenci članov, mladincev in žensk je nastopilo štirideset tekačev in tekačic iz desetih slovenskih smučarskih klubov. Novi državni prvaki so Cveto Podlogar iz Gorij pri članih, Metka Muniho pri ženskah, medtem ko si je državni naslov na dvajset kilometrov pri mladincih pritekel Jani Kršinar iz ljubljanske Olimpije.

Če bi iskali letošnje poključke junake, potem to laskavo pohvalo zaslužijo vsi. Vendar lahko izdvojimo tri državne prvake. Cveto Podlogar je ubranil lanskoletni državni naslov v maratonu, Jani Kršinar je prvi državni prvak v najdaljši mladinski progi, Metka Muniho iz Olimpije pa je pri ženskah tista, ki se ponaša z naslovom. Organizator SK Triglav iz Kranja je s startom in ciljem pri gostišču pri Mari pripravil desetkilometrsko progo. Proga, ki je bila sprva počasnejša, se je iz kroga v krog ohlajala in postajala hitrejša. Favoriti so lahko budno pazili eden na drugega, saj je bila kontrola na progi odlična. Pri članih se je bil izenačen boj za prvo mesto med favoriti tekme Ivom Čarmanom, Cveto Podlogarjem, Cenom Poklukarjem, Tonetom Djuričcem in Janezom Reberšakom. Vsi so imeli enake možnosti za osvojitve naslova. Prvi krog so vsi začeli pre-

vidno, saj jih je čakalo še napornih štiri-deset kilometrov. V prvem krogu je imel Poklukar iz Gorij dvanajst sekundnaskoka pred klubskim kolegom Cveto Podlogarjem, Tonetom Djuričcem iz Mojstrane, Čarmanom iz Triglava in Reberšakom. Drugi krog je bil že hitrejši, saj je Podlogar že skoraj ujel Poklukarja. Odločitev je padla v tretjem krogu. Pri sedemindvajsetih kilometrih je iz proge izstopil Tone Djuričec. Poznejši zmagovalci Podlogar je že nabral šestnajst sekund prednosti pred Čarmanom, v četrtem pa si je Podlogar, ki je tekel taktično odlično, že priboril več kot minuto prednosti pred Poklukarjem. Čarman je zaočeval že za nekaj več. Lanskoletni prvak Cveto Podlogar je imel tudi v zadnjih desetih kilometrih dovolj moči, da si je zagotovil tudi letos državni naslov. Izredno izenačen boj sta bila Poklukar, ki je tekel odlično in je drugi, in Ivo Čarman. Zal se v končni boju ni vključil Janez Reberšak iz Triglava, saj je moral pri sedemindvajsetem kilometru odnehati.

Zagriseni kot pri članih so bili boji tudi pri mladincih ženskah. Tu je presenetljivo slavil Jani Kršinar iz Olimpije, ki je v boju za prvo mesto premagal Klemenčiča iz Dola in prvega favorita Dušana Djuriča iz Mojstrane. Djuričec, ki je hotel nastopiti pri članih, ni tekel tako kot smo ga bili vajeni to sezono. Prehitro je začel in že v prvih kilometrih je hotel obratovati z nasprotniki, kar se mu je maščevalo.

Metka Muniho je imela v boju za prvakinjo dobro nasprotnico v Jeli Jelovčan iz kranjskega Triglava. Obe sta druženo tekli. Vendar je imela v zaključnem delu več moči bolj izkušena članica Muniho.

REZULTATI - člani - 1. C. Podlogar 2:20:50,34, 2. Poklukar (Triglav) 2:22:49,71, 4. Cvajnar 2:25:11,56, 5. Ivančič (oba Olimpija) 2:33:22,08, 6. Kopač (Triglav) 2:44:15,53; mladinci - 1. Kršinar (Olimpija) 57:16,69, 2. Klemenčič (Dol) 57:24,03, 3. D. Djuri-

čič (Mojstrana) 57:46,49, 4. D. Podlogar (Gorje) 59:57,14, 5. Lebar (Kranjska gora) 1:01:39,86, 6. Orešek (JLA) 1:02:04,16, 7. Z. Zupan (Bled) 1:02:19,34, 8. T. Zupan (Triglav) 1:02:23,30, 9. Verovšek 1:02:46,90, 10. Pustovrh (oba Olimpija) 1:02:47,55; ženske - 1. Muniho (Olimpija) 1:05:25,71, 2. Jelovčan 1:05:57,74, 3. Kršinar (Triglav) 1:10:52,79, 4. Korobec 1:12:33,64, 5. Bucan (vse Triglav) 1:13:46,19, 6. Sušina (Olimpija) 1:13:55,15, 7. Vrhovec (Olimpija) 1:14:02,35, 8. Reš (Gorje) 1:15:22,78, 9. Makar (Triglav) 1:25:29,38.

D. Humer

Smučarski skoki

Na Pokljuki zaključek sezone

KRANJ - S svečano podelitvijo priznanj letošnjim zmagovalcem pokala SRJ v smučarskih skokih in meddruštvenim tekmovalcem na 55 metrski in 35 metrski skakalnici za vse kategorije, razen cicibanov, bo uradno zaključena letošnja sezona tekmovalj v skokih. Gorenjski skakalci pa se bodo hkrati potegovali še za naslove gorenjskih prvakov v konkurenci članov, starejših mladincev, mlajših mladincev in mlajših pionirjev. Tekma bo v soboto, 19. aprila, ob 10. uri v organizaciji Odbora gorenjske regije. Svečana podelitev priznanj bo jsti dan ob 14. uri v Sporthotelu.

J.J.

Vaterpolo

Triglavani za zdaj drugi

KRANJ - Za kadetskimi vaterpolskimi moštvi, ki tekmujejo v ligi prijateljstva, je že sedem odigranih kol. Na čelu prvenstvene lestvice so mladi igralci reškega Primorja, ki vodijo z dvajsetimi točkami brez poraza. To je moštvo, ki svoje nasprotnike iz Italije in Kranja ter Kamnika premaga z visokimi izidi. Reški vaterpolisti so že lani premočno osvojili prvo mesto.

Kadeti kranjskega Triglava so po sedmih kolih na odličnem drugem mestu. To mesto bodo tudi obdržali, saj so po moči drugo moštvo v tej ligi. Lep uspeh so v teh kolih dosegli tudi mladi Kamničani, saj so četrto moštvo na lestvici. V zadnjih treh kolih je Triglav visoko izgubil na Reki ter dobil s Kamnikom.

Kamničani pa so v kranjskem bazenu premagali svoje vrstnike iz Italije. Izidi - V. kolo: Primorje : Triglav 15:1, Gorica : Edera 8:6, N. Friuli : Triestina 0:18; VI. kolo: Gorica : Primorje 3:12, Kamnik : Triglav 8:12, N. Friuli : Edera neodigrano; VII. kolo Edera : Primorje 3:8, Kamnik : N. Friuli 18:4, Gorica : Triestina 7:6.

Lestvica:	6	6	0	0	102:20	12
Primorje	5	4	0	1	52:31	8
Triestina	6	3	0	3	46:26	6
Kamnik	6	3	0	3	60:58	6
Gorica	5	1	1	3	32:34	3
N. Friuli	6	1	0	5	15:74	2
Edera	6	0	1	4	18:32	1

-dh

NOGOMET

Alpina obdržala vrh

KRANJ - Začelo se je tudi gorenjsko rekreacijsko nogometno tekmovalje. Začeli so člani in pionirji B. Pred preteklo soboto, ko se je začelo spomladansko nadaljevanje tekmovalja, sta vodila Alpina in Tržič z 10 točkami pred Poletom B in Bohinjem B, ki sta jeseni zbrala po 6 točk. Gorenja vas je zbrala 4 točke, Bled in Kondor pa po tri točke.

V prvem spomladanskem kolu je Tržič v Bohinju gladko odpravil domače B moštvo, vodilna Alpina prav tako v gosteh Kondor, Gorenja vas in Bled pa sta igrala neodločeno. Še naprej vodi Alpina z 12 točkami, kolikor jih ima tudi Tržič. Polet B je tretji s 6 točkami.

Odigrani sta bili tudi polfinalni tekmi za pokal maršala Tita. Alpines je premagal Polet B s 6:5, Leščani pa so v Tržiču premagali domačine s 3:2.

P. Novak

TRIGLAV ZMAGAL V GOSTEH

DUPLICA - V okviru priprav na prvenstvo v občinski nogometni ligi so nogometaši kranjskega Triglava gostovali v Duplici in v lepi ter učinkoviti igri premagali domači Virtus s 5:3. Zadetke za Triglav so dosegli Česen 2, Brulc, Sprajcar in Moklič, za domačine pa Momčilovič in Tomič.

R. Gros

ŠKOFJA LOKA - SPREJEM ZA OLIMPIJCE - Ze v navadi je, da ob koncu smučarske sezone v občini sprejemajo smučarje in smučarke, ki so bledeli na mednarodnih smučarskih prireditvah po Evropi in Ameriki. Letos so svoje obeležje dajale tudi zimske olimpijske igre v Lake Placidu. Iz loške občine so našo državno reprezentanco zastopali kar trije smučarji in smučarski tekač: alpinci Nuša Tome, Jože Kuralt in Boris Strel ter tekač Ivo Čarman, ki je član kranjskega Triglava. Druženopolitične organiza-

cije občine Skofja Loka so za olimpijce privedile sprejem v hotelu Transturist. V imenu skupščine jim je čestital predsednik Viktor Žakelj in jim izročil skromna darila. Nuša Tome, Boris Strel in Ivo Čarman so dobili izdelke kropsarskih kovačev, Jože Kuralt pa lesen kip samorastnika, delo kiparja Jovanoviča. V Loki niso pozabili tudi na trenerja naše moške A alpske vrste Filipa Gartnerja in poklicnega trenerja smučarjev Alpetoura Jaroslava Kalana. (-dh) - Foto: F. Perdan

Za konec sezone so se na Pokljuki zbrali naši najboljši smučarski tekači. Za državne naslove v maratonih so se borili člani, mladinci in ženske. Cveto Podlogar iz Gorij je na 50 km obranil lanskoletni naslov pri članih. - Foto: D. Humer

ALPSKO SMUČANJE

Za konec Strel in Leskovškova

SORIŠKA PLANINA - Ze tretje leto je Soriška planina prizorišče paralelnega slaloma najboljših slovenskih alpink in alpincev. Tako kot že dve leti nazaj so paralelni slalom izvrstno pripravili delavci Sportnega društva iz Železnikov. Čeprav v zaključnem nastopu ni nastopil Bojan Križaj iz Tržiča, pa je bilo tekmovalje izredno zanimivo v vseh osmih konkurencah. Boris Strel iz loškega Alpetourja je bil najspretnější in najhitrejši pri članih, Andreja Leskovšek pa je bila najboljša pri članicah.

Strel je odlično vozil vse tekmovalje pri članih. V prvem dvoboju je premagal svojega klubskega kolega Pretnarja, v polfinalni borbi Jožeta Kuralta in nato je obratunal še s Tržičanom Markičem. Andreja Leskovšek ni imela lahkega dela pri članicah. Ze v prvem krogu se je srečala z Dornigovo. Bojana je tokrat smučala nekoliko slabše in Andreja se je uvrstila naprej. Zanimiv je bil dvojob med poznejšo zmagovalko Leskovškovo in Ravnikarjevo. Spet je bila boljša Leskovškova. Tudi v dvojobu za prvo mesto je bila Leskovškova v obeh nastopih boljša od Nuše Tome.

Najbolj izenačeni dvojobi so bili v konkurenci mlajših pionirjev in pionirk ter pri starejših pionirjih in mlajših mladincih in mladinkah. Zmagovali so najboljši. Tako je naslov pri mlajših pionirjih odšel na Jesenice. V neposrednem dvojobu je Žan premagal svojega vrstnika iz kluba Robita.

D. Humer

Najmlajša pri članicah Andreja Leskovšek je za konec sezone že drugič slavila. Po zmagi v slalomu na državnem prvenstvu je bila tudi v paralelnem slalomu odlična. V borbi za prvo mesto je bila boljša od Nuše Tome. - Foto: F. Perdan

Pri mlajših mladincih je imel največ uspeha Alpetouravec Peternel. K poti do zmage je med drugimi premagal tudi Flaža in Mtajurja. - Foto: F. Perdan

PD Kranj

VABILO na

PLANINSKO IN TURNOSMUČARSKO TURO NA SKORAJ 2000 m VISOKI ZVOH, V NEDELJO, 20. APRILA

Odhod z avtobusom iz Kranja z avtobusne postaje ob 7.40, z gondolsko žičnico do Kravca in nato preko postojanke Gorske reševalne službe na Zvoh. Ker je teren zasnežen in pričakujemo sončno vreme, priporočamo udeležencem dobro obutev, sončna očala, smučarjem pa smuči. Tura ni zahtevna in je primer-na tudi za družine. Povratek v Kranj ob 16. uri.

-dh

**Poliks
ŽIRI**
TOZD Lahka obutev

Komisija za delovna razmerja objavlja naslednja prosta dela in naloge:

2 PREŠIVALK

Pogoji: KV prešivalka ter nad 1 leto delovnih izkušenj

2 NK DELAVK

OBRATNEGA MEHANIKA

Pogoji: KV strojni ključavničar ter 5 let delovnih izkušenj in izpit iz varstva pri delu

Delo je za nedoločen čas s polnim delovnim časom in 3-mesečnim poskusnim delom.

Prošnje pošljite na naslov Komisija za delovna razmerja TOZD lahka obutev, Poliks Žiri, v 15 dneh po objavi.

ČGP Delo
TOZD Prodaja
Podružnica Kranj
Koroška 16

sprejme takoj
RAZNAŠALCA-KO
jutranjika DELO naročnikom na dom, v Trzinu.

Delo je pogodbeno, v jutranjih urah, primerno za dijake, študente, gospodinje in upokojenke.

Ponudbe pošljite na ČGP Delo, TOZD Prodaja, Podružnica Kranj, Koroška 16.

Razpis velja osem dni po zadnji objavi.

**KS ZSMS
GORENJSKA
PREDILNICA
ŠKOFJA LOKA**

V počastitev dneva mladosti organizira Koordinacijski svet Zveze socialistične mladine Gorenjska predilnica Škofja Loka dne 19. 5. 1980 v kinodvorani »SORA« v Škofji Loki javno zabavno – glasbeno prireditev »GLAS MLADIH«. Zato vabimo mlade pevce amaterje, da se do vključno 25. aprila 1980 prijavijo na naslov: KS ZSMS Gorenjska predilnica, 64220 Škofja Loka ali po telefonu 60-631 int. 32.

Zaželjene so revolucionarne pesmi v novejši izvedbi. O avdiciji, ki bo predvidoma do 10. maja, boste obveščeni naknadno.

GOZDNI BONTON

Ne obsekavaj
drevja,
ne teptaj
mladih
nasadov,
ne poškoduj
skorje dreves

Jelovica
Lesna industrija
Škofja Loka, Kidričeva 58

objavlja zbiranje prijav

ZA DELO V ČASU ŠOLSkih POČITNIC

v proizvodnih obratih v Škofji Loki, Gorenji vasi, Sovodnju, Preddvoru in Kranju.

Za delo se lahko prijavijo učenci, dijaki ali študenti, najkasneje do 30. aprila 1980 na naslov: JELOVICA, lesna industrija, Škofja Loka – kadrovska služba s pripisom »za počitniško delo«.

Kandidati naj v vlogi navedejo čas, v katerem bi želeli delati. Za delo bodo izbrani kandidati, ki bodo opravljali delo najmanj 30 dni. O izboru kandidatov bomo kandidate obvestili do 20. maja 1980.

**Kmetijsko živilski kombinat
Kranj**

z n.sol.o. Kranj, C. JLA 2

TOZD KOOPERACIJA RADOVLJICA

objavlja na podlagi sklepa Komisije za delovna razmerja naslednja prosta dela in naloge za nedoločen čas:

KV DELAVCA ALI DELAVCA BREZ POKLICA

za opravljanje del in nalog v kmetijski proizvodnji na delovišču v Poljčah

Posebni pogoji:

– vozniški izpit B kategorije, veselje do dela v kmetijski proizvodnji

Kandidati naj pošljejo pismene vloge Splošno kadrovskemu sektorju KZK, Kranj, C. JLA 2, v 15. dneh po objavi.

novе ugodnosti za imetnike hranilnih vlog v devizah

Krajevna skupnost Železniki

Delovna skupnost KS

razpisuje prosta dela in naloge

NATAKARJA (ice)

v bifeju plavalnega bazena

Pogoj:

– kvalificiran ali priučen natakar

Delo poteka v izmenah, sobotah, nedeljah in praznikih.

OD po pravilniku o razporejanju OD in učinku.

Delovno razmerje bo sklenjeno za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Stanovanja ni na razpolago.

Rok razpisa 15 dni po objavi.

Prijave pošljite na tajništvo KS Železniki.

Gimnazija Kranj

64001 Kranj
Koroška 13

razpisuje prosta dela in naloge

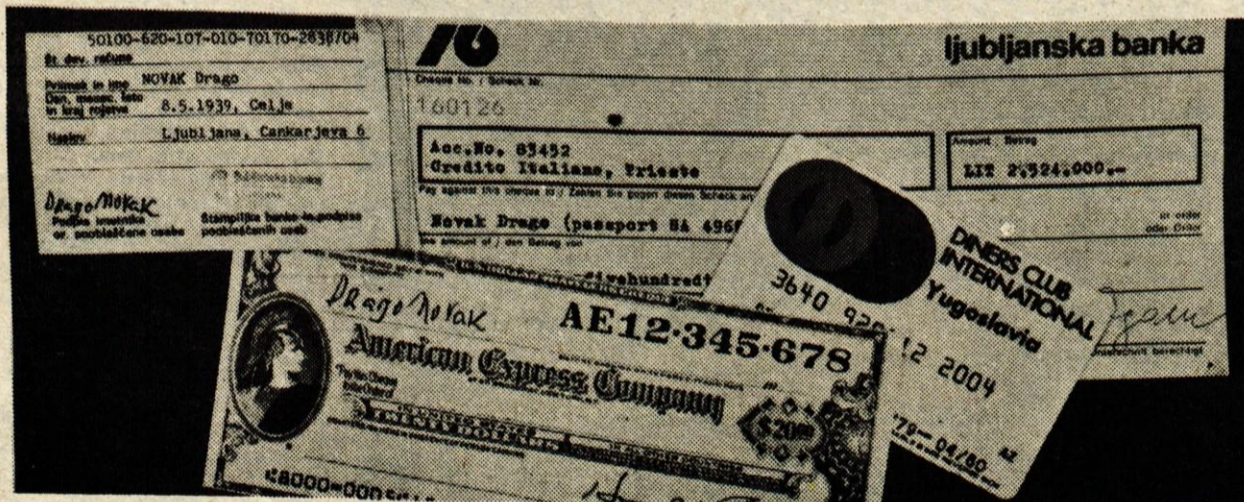
**DELAVCA ZA POMOČ
V TAJNIŠTVU IN
RAČUNOVODSTVU**

Delo se združuje za nedoločen čas s polovično delovno obveznostjo in poskusnim delom treh mesecev.

Pogoj:

– 2 letna ali 4 letna srednja šola administrativne ali ekonomske smeri

Rok prijave je 15 dni po objavi razpisa. Nastop dela 1. maja 1980.

Novi predpisi na področju deviznega varčevanja občanov prinašajo imetnikom hranilnih vlog na deviznih računih in deviznih hranilnih knjižicah vrsto ugodnosti ter zanimivih olajšav. Tako si občan z vezavo deviz pridobi pravico do takojšnjega gotovinskega posojila v višini dinarske protivrednosti vezanih sredstev. Pri tem je doba vezave enaka dobi vračanja posojila ter znaša najmanj 6 in največ 60 mesecev, posojilo pa banka izplača občanu v dinarjih na njegov tekoči račun ali hranilno knjižico. Občan lahko dobi posojilo v znesku najmanj 10.000.– dinarjev, medtem ko banka zgornje meje ne postavlja.

Z ustanovitvijo deviznega računa ali devizne hranilne knjižice imetnik ustvari enega od pogojev za pridobitev posojila za nakup, zidavo ali večjo preureditev stanovanja oziroma stanovanjske hiše ali za razširitev zasebne kmetijske, obrtne in druge dejavnosti v Jugoslaviji. Občan se pri tem lahko odloči za vezavo deviznih prihrankov, ali pa izbere prodajo deviz banki ter si tako zagotovi še večje ugodnosti. S prodajo deviznih sredstev banka je občan odslej oproščen tudi plačila prometnega davka pri nakupu blaga trajnejše vrednosti, ki ga navaja poseben odlok.

Kadar občan ob potovanjih v tujino potrebuje svoja devizna sredstva v večjem znesku, mu banka zaradi varnejšega poslovanja lahko izroči bodisi poseben devizni ček Ljubljanske banke, ki ga imetnik po prihodu v drugo državo vnovči pri tuji banki, bodisi potrebno število potovalnih čekov, s katerimi občan razpolaga pri plačilih blaga in storitev na tujem. Imetnik deviznega računa ali devizne hranilne knjižice Ljubljanske banke pa lahko postane tudi član Diners Cluba ter uporabnik kreditne kartice te mednarodne organizacije.

Ljubljanska banka

Združena banka, Ljubljana
n. sub. o.

Reklamna
sporočila
v Gorenjski

GLAS

bere preko 90.000
bralcev

INEX | adria aviopromet | ljubljana

Komisija za delovna razmerja objavlja prosta dela in naloge

PREVZEMANJE IN SKLADIŠČENJE MATERIALA

za oskrbo potnikov in opremljanje letal ter prirodnih skladišč

zaposliti želimo enega delavca za nedoločen čas s polnim delovnim časom, a kontacija OD od 5.900 do 6.900 din

Pogoj: - osnovna šola in tečaj za skladiščno poslovanje
- šoferski izpit B kategorije
- dve leti delovnih izkušenj pri opravljanju podobnih del in nalog ali brez delovnih izkušenj

Pismene vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo na naslov: Inex Adria Aviopromet, Titova 48, Ljubljana v 15 dneh po objavi. Vlog, ki jim ne bodo priložena dokazila o izpolnjevanju pogojev ne bodo upoštevali.

Kandidati lahko dobe podrobnejše informacije po telefonu št. (064) 23-647.

DO MIG
Tozd Posestvo in TMK Škofja Loka, Suha 1

Komisija za medsebojna razmerja TOZD Posestvo in TMK Škofja Loka objavlja prosta dela za opravljanje nalog za nedoločen čas

1. VOZNIKA TRAKTORJA
- popolna osnovna šola.
- izpit za voznika traktorja

2. SKLADIŠČNEGA DELAVCA V MEŠALNICI
- 5 delavcev
- popolna osnovna šola

Pod točko 2 je možna priučitev za mlinarja in voznika viličarja.

Kandidati naj dostavijo pismene vloge v roku 15 dni po objavi na naslov: DO MIG TOZD Posestvo in TMK Škofja Loka, Suha 1.

Kemična čistilnica in pralnica

Bistca

Škofja Loka

Komisija za delovna razmerja razglašča prosta dela in naloge **VODENJE PISARNE**

Pogoji: - dokončana 4-letna srednja šola upravno-administrativna smer.
- 2 leti delovnih izkušenj

Poskusno delo dva meseca.

Kandidati naj pošljejo pismene prijave v 15 dneh po objavi na naslov: Kemična čistilnica in pralnica Bistra Škofja Loka, Spodnji trg 27, z oznako Komisija za DR.

Center slepih in slabovidnih
Dr. Antona Kržišnika
Škofja Loka

objavlja na podlagi sklepa komisije za delovna razmerja z dne 4. 4. 1980 naslednja prosta dela in naloge:

1. STATISTIKA IN ANALITIKA
2. MATERIALNO-BLAGOVNEGA KNJIGOVODJE
3. PRIUČENE SOBARICE

Kandidati morajo za opravljanje del in nalog poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje pogoje:

- Pod 1.: ekonomska srednja šola in 5 let delovnih izkušenj
Pod 2.: ekonomska srednja šola in 3 leta delovnih izkušenj
Pod 3.: priučena sobarica in 6 mesecev delovnih izkušenj

Pod 1. se sklone delovno razmerje za določen čas s polnim delovnim časom zaradi nadomeščanja delavke med porodniškim dopustom,
Pod 2. se sklone delovno razmerje za določen čas s polnim delovnim časom zaradi nadomeščanja delavke, ki je odsotna z dela zaradi bolezni
Pod 3. pa se sklone delovno razmerje za nedoločen čas s polnim delovnim časom

Pismene prijave s potrebnimi dokazili naj kandidati pošljejo v 15 dneh po objavi na naslov: Center slepih in slabovidnih dr. Antona Kržišnika, Škofja Loka, Stara loka 31 - komisija za delovna razmerja.

O izbiri bodo kandidati obveščeni v 30 dneh po končani objavi.

Gorenjska kmetijska zadruga
TZE SLOGA
Kranj

Zbor delavcev objavlja prosta dela in naloge

VODJE PRODAJALNE KMETIJSKE MEHANIZACIJE PLANINA

Kandidati naj poleg splošnih izpolnjujejo še naslednje pogoje:

- visoka ali višja izobrazba strojne ali agronomske smeri
- veselje do dela z ljudmi

Delovno razmerje se sklone za nedoločen čas. Nastop dela je možen takoj. Poskusno delo traja tri mesece. Kandidati naj pošljejo prijave v 15 dneh od objave na naslov: GKZ, TZE Sloga, Gasilska 5, Kranj. O izidu izbire bodo vsi kandidati obveščeni v 15 dneh po izbiri.

Podjetje za PTT promet
Kranj n. sol. o.
Poštna ul. 4

OBVESTILO

Telefonski naročniki - na območju Jesenice in občine Tržič v avtomatskem mednarodnem prometu

obveščamo telefonske naročnike vključene v ATC

**JESENICE
KRAJSKA GORA
MOJSTRANA
ŽIROVNICA
TRŽIČ IN KRIŽE**

da lahko avtomatsko vzpostavljajo zveze v mednarodnem prometu.

V avtomatski mednarodni telefonski promet so bile pred tem že vključene ATC iz območja občin KRANJ, ŠKOFJA LOKA IN RADOVLJICA.

Tako lahko vsi telefonski naročniki na Gorenjskem sami avtomatsko izbirajo naročnike v drugih državah.

Navodila za vzpostavljanje avtomatskih mednarodnih telefonskih zvez so objavljena v telefonskem imeniku.

Informacije dobite na telefonski številki 988.

Paket rezervne hrane „danes in jutri 84“

za 4 člansko družino
3 obroki
7 dni

Z razvojem naše samoupravne socialistične družbe smo dosegli tudi na področju graditve splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite pomembne uspehe, predvsem zaradi dejstva, ker sta ljudska obramba in družbena samozaščita sestavni del človekovih in samoupravnih pravic in dolžnosti. To daje delavcem in občanom široke možnosti za ustvarjalno in samoiniciativno delovanje, tako v združenem delu, KS in družbeno-politični skupnosti glede organiziranja, opremljanja in preskrbe prebivalstva z živili.

Eden izmed pomembnih dejavnikov v funkciji preskrbe je tudi akcija z geslom

»DANES IN JUTRI 84«

saj praktično rešuje eno izmed važnejših nalog ljudske obrambe in družbene samozaščite, to je zagotovitev minimalne rezerve živil v vsakem gospodinjstvu.

Znanstveno-sociološke ugotovitve so pokazale, da so rezerve hrane predvsem v večjih urbaniziranih stanovanjskih soseskah glede na nov način preskrbe in prehranske navade nezadostne in ne zagotavljajo niti najnujnejše prehrane v izjemnih situacijah.

Temeljni element, ki izhaja iz izkušenj in načel NOB, in daje celovitosti sistema ljudske obrambe in družbene samozaščite specifičen poudarek, je človek-delavec in občan, edini ki se lahko v organiziranih in pripravljenih akcijah bori tudi proti moderni vojaški tehniki in premaguje s svojo voljo in sposobnostjo tudi največje elementarne stihije.

Prav zaradi tega je prehrana prebivalstva bistven element v republiški akciji »Nič nas ne sme presenetiti«.

Ta sistem aktivnosti je v delovni organizaciji HP Kolinska časovno pogojeval tudi pospešeno pripravo proizvodnje in sestave paketa rezervne hrane v temeljni organizaciji Slovenj Gradec.

Vsebina paketa rezervne hrane

»DANES IN JUTRI 84«

omogoča kompletno prehrano štiričlanski družini po 3 obroke za 7 dni - 7 dni x 3 obroki x 4 osebe = 84 z dopolnilnimi obroki suhega sadja, mleka in vitamina C.

Pri sestavi paketa so strokovnjaki upoštevali predvsem biološko vrednost jedi, obliko in hitrost priprave jedi oz. obrokov. Paket je primeren tudi za manjše družine, saj so konzerve praviloma 2-porcijske. Paket tehta 25 kg.

Prehranski paket, ki vsebuje 45 izdelkov prehranske industrije Jugoslavije, je sestavljen tako, da zadovoljuje dnevne fiziološke potrebe po kalorični plati. Dnevni obrok (na osebo) ima kalorično vrednost 1900 kalorij in vsebuje 55% beljakovin poleg ogljikovih hidratov, mineralov in vitaminov, katerih kalorična vrednost povsem zadošča dnevnim potrebam človeškega organizma.

Vsebino paketa je podrobno pregledala in potrdila komisija strokovnjakov s področja prehrane, ki jo je imenoval republiški komite za tržišča in cene. Paketu je priložena brošura, ki vsebuje navodila za pripravo jedi iz prehranskega paketa in kompletne jedilnice za 7 dni, kar vsekakor olajšuje hitro in pravilno pripravo obrokov. Jedi, vsebovane v paketu, bodo uporabne najmanj

leto dni, nekateri izdelki tudi dlje, tako, da bo družina ta prehranski paket postopoma obnovljala.

Cena paketa je 1.320,00 din, cena izdelkov v paketu pa je za približno 20% nižja od maloprodajnih cen.

Da bi delovnim ljudem in občanom poenostavili nakup paketa

»DANES IN JUTRI 84«

sta zveza sindikatov in SZDL, kot temeljna nosilca in politična dejavnika na področju uresničevanja ljudske obrambe in družbene samozaščite, ustvarila skupno z delovno organizacijo HP Kolinska možnost obročnega plačevanja paketa.

Tako bo zveza sindikatov, kot najširši družbeno-politični dejavniki delovnih ljudi, konkretno vodila eno izmed svojih številnih nalog ter tako omogočala delavcem najoptimalnejšo preskrbo z rezerвно hrano. Osnovne organizacije v vsaki temeljni organizaciji bodo evidentirale kupce in poskrbele za brezobrestno plačevanje (4 obroki). Obroki se bodo odplačevali, kot vsa ostala posojila pri izplačilu osebnih dohodkov.

Drugi način pa je direktno naročilo in plačilo pooblaščenim predstavnikom HP Kolinska z gotovino oz. virmanskim nalogom ali čekom v roku 15 dni.

Prijave in potrebe pa zbira tudi neposredno tozd Slovenj Gradec, Francetova 17, tel. 062/841-551, ali HP Kolinska oddelek Gastro, Ljubljana, Nazorjeva 12, tel. 061/24-614.

Namen paketa je torej predvsem ustvariti potrebne zaloge hrane v primeru vojne in elementarnih nesreč, ko bi zagotovo nastopile težave pri preskrbi s hrano in ko bi bil prav za prehod na racionalizirano preskrbo v spreminjenih razmerah potreben čas, ki bi bil v različnih krajih različen, pač odvisno od konkretnih priprav in izvedbo nalog s področja družbene samozaščite. Predvsem za premostitev teh težav pri preskrbi z živili je nujno, da si vsaka družina oz. gospodinjstvo sprotno zagotavlja zalogo živil.

Begunje – Prejšnji petek se je skupina Elanovih delavcev trudila z zanje dokaj nenavadnim delom: v bližini tovarne so postavljali kozolec. Elan se namreč širi proti severu in ima tam že dalj časa po urbaniščenem načrtu rezervat za svoje nove investicije. Nova zemljišča potrebuje za nova skladišča lesa in telovadnega orodja. Pa je na tem zemljišču stal tudi velik Stavarjev kozolec, ki ga je bilo po pogodbi treba prestaviti na drugo Stavarjevo zemljišče. Pogodba je pogodba in treba jo je spoštovati. Zato so Elanovi delavci zavihali rokave in se ga lotili. Pa jim je šlo delo kar dobro od rok. – Foto: D. Dolenc

Zelenje sredi mesta

Člani jeseniškega hortikulturnega društva so preuredili nekdanje pokopališče v spominski park – Obiskujejo ga številni občani – Zelenja v železarskem mestu bo še več, če bodo uresničili predlog društva za izgradnjo centralnega parka na travniku nasproti železniške postaje.

Jesenice – Zveza za varstvo okolja in za hortikulturna društva v naši republici je sklenila imenovati letošnje leto za Leto hortikulture. V njem naj bi si vsako hortikulturno društvo prizadevalo urediti vsaj zelenico v naseljenem kraju. Člani jeseniškega društva se lahko pohvalijo, da jih ta akcija ni zalotila nepripravljene, saj so že doslej vestno skrbeli za ozelenitev železarskega mesta.

S strokovno pomočjo članov hortikulturnega društva so na Jesenicah zasadili mestne zelenice z več kot tristo vrstami okrasnega drevja in grmovnic. Razen tega raste v zasebni zbirki na Bregu okrog dvesto različnih vrst iglavcev in okrasnih grmovnic. Poseben okras mestu pod Mežakljo pa je spominski park, ki bo prek celega leta v cvetju.

Spominski park je nastal iz nekdanjega jeseniškega pokopališča. Seveda, da so zapuščeno zemljišče na dostojen način spremenili v park, so bila potrebna večletna prizadevanja. Člani hortikulturnega društva so koristno uporabili finančno pomoč jeseniške občinske skupščine in prikupili nekaj denarja celo od svoje članarine. V ureditev spominskega parka so vložili na tisoče ur prostovoljnega dela. Društvo, predvsem pa njegovemu predsedniku Janezu Pšenici, gre zahvala za takšno požrtvovalno delo.

Spominski park na Jesenicah, ki ga je društvo že izročilo v uporabo, je prijeten kraj razvedrila za številne občane, še posebno za prebivalce s Plavža. Obiskujejo ga najmlajši in najstarejši, ki si žele miru in zelenja. Mnogi se ustavljajo pri urejenem grobišču ponesrečenih graditeljev karavanškega predora in grobišču padlih partizanov. Le kapele v spomin padlim v prvi svetovni vojni, ki je zaenkrat ropotarnica, ni nikomur v ponos.

Društvo je poskrbelo za ureditev parka, predlaga pa tudi, da bi pristojni razmislili o njegovi čim boljši izkoriščenosti. V njem bi lahko postavili skulpture slavnih rojakov, organizirali železarsko formo vivo in prirejali razne kulturne prireditve. Tako bi v park in na Jesenice privabili tudi obiskovalce od drugod.

Ob tem ko so člani društva končali prvo etapo hortikulturne ureditve spominskega parka, je med njimi že dozorela zamisel o nadaljnji ureditvi zelenih površin na Jesenicah. Predlagajo namreč, da bi na travniku nasproti železniške postaje uredili centralni park, ki bi bil namenjen rekreaciji prebivalcev mestnega centra. To bi bil nov prispevek industrijskega kraja k ohranjanju zdravega človeškega okolja.

S. Saje

Sporočamo vsem sorodnikom in znancem, da nas je zapustila naša draga teta

ANGELA VIDMAR

Pogreb pokojnice bo v torek, 15. aprila 1980, ob 15.30 na pokopališču v Zg. Bitnjah

Zalujoči nečak z družino in drugo sorodstvo!

Zg. Bitnje, 12. aprila 1980

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža

FRANCA ŠTULARJA

se zahvaljujem vsem sosedom, botrom, sodelavcem Iskre, zdravstvenemu osebju in g. župniku za poslovilne besede ter vsem, ki so ga spremili na zadnji poti in kakorkoli pomagali v tem težkem trenutku.

Zalujoča žena Marija!

Zg. Bela

V 72. letu nas je nepričakovano zapustila naša draga mama, stara mama, sestra in teta

FRANCKA ROBEŽNIK

Pogreb drage pokojnice bo v sredo, 16. aprila 1980 ob 15.30 izpred mrliške vežice na pokopališču v Bitnjah.

Zalujoči vsi njeni!

Kranj, Ljubljana, Koper, Žiri, Argentina

ZAHVALA

Ob prerani in boleči izgubi našega dragega sina, brata, strica in svaka

STANETA VRBEKA

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so ga pospremili na njegovi zadnji poti, mu darovali cvetje in nam izrekli sožalje. Posebno se zahvaljujemo sosedom in sodelavcem Elektro Kranj za vso pomoč.

Hvala tudi pevksemu zboru in govorniku za poslovilne besede ter duhovniku za opravljen obred.

Vsi njegovi!

ZAHVALA

Ob prerani izgubi ljubega sina in brata

FRANCA ŽEŽELJA

roj. 20. 2. 1962

se iskreno zahvaljujemo znancem in prijateljem, ki so v težkih trenutkih sočustvovali z nami ter darovali vence in cvetje.

Najbližjim sosedom, sodelavkam iz Konfekcije Triglav, sodelavcem in OO ZSMS Veletrgovine Živila Naklo, pa smo dolžni posebno zahvalo za nesebično pomoč.

Posebno zahvalo izrekamo mladini iz Kokrice, Mlake in Kranja ter njegovim najboljšim prijateljem, ki so nam v najtežjih trenutkih stali ob strani in nam nesebično pomagali. Zahvaljujemo se vsem, ki so nam izrazili sožalje ter ga tako številno spremili na njegovi zadnji poti.

Zalujoči: mati Anica, sestra Branka in brat Miro

ZAHVALA

V 86. letu starosti je umrl naš dragi brat in stric

LOVRENC STARE

Zahvaljujemo se sosedom za vsestransko pomoč, sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste se poslovilni od njega, nam izrazili sožalje, mu darovali vence in cvetje ter ga spremili na njegovi zadnji poti.

Najlepša hvala g. župniku za pogrebni obred in besede slovesa, domačim pevcem za petje na domu in bratom Zupan za žalostinke pri pogrebu. Hvala organizaciji ZB za venec in tov. Likarju za poslovilni govor ob odprtem grobu, kakor tudi vsem praporščakom. Še posebno zahvalo smo dolžni Dr. Novaku za dolgoletno zdravljenje na domu.

Vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali in počastili njegov spomin, iskrena hvala

Zalujoči: nečakinja Angelca z družino v imenu vsega sorodstva!

Srednja vas, 7. aprila 1980

MALI
GLASI
telefon
23-341

PRODAM

SADIKE živo rdečega
- nizkega. Nova vas 1.
2810

semenski KROMPIR
demire in saskia. Polica 1. Na-
2734

prodam KOSILNICO BCS
malnikom. Mulej Rajko. Stu-
15. Lesce 2811

prodam globok italijanski OTRO-
VOZIČEK, rjav zamet. Grenc
Loka 2917

prodam večjo količino STREŠNE
bobovec. Godešič 2 2918

prodam ŠOTOR za 5 oseb.
13. Škofja Loka 2919

prodam TELICO simentalko, ki
kratkem teletila, in semenski
KROMPIR. Posavec 14. Podnart
2920

prodam VRŠIČKE bršlink za
v lončke. Sp. Brnik 32. Cerklje
2921

prodam večjo količino hlevskega
šena. Poženik 36. Cerklje 2922

prodam TELEVIZOR, potreben
popravila, za 400 din.
Reteče 8. Škofja Loka 2923

prodam črnobel TELEVIZOR,
KALIZATOR, in MIZICO na
zelo za 1.000 din in RADIO za
Gubčeva 7, stan. 19 2924

prodam PEČ za centralno ogre-
vanje na trda goriva. Telefon 45-144
2925

prodam KRAVO po izbiri ali
težkega BIKA. Hlebce 8,
2926

prodam ugodni ceni prodam dvoj-
kOTVE, dolžina: 1,30 in 1,60 m;
prodam po naročilu. Informacije
2927

prodam MEŠALEC za beton na
pogon, brejo KOZO in
za izdelavo betonskih zida-
vanj. Janez, Bašelj 37, (31)
2928

prodam SPALNICO, ogled v po-
nem času. Ječnik, Zaloše 10,
2929

prodam semenski KROMPIR
malis. Podbrezje 111 2930

prodam jahalnega KONJA, pol-
angleža. Lesce, Alpska 41

Prodaj jedilni in semenski
KROMPIR igor. Bešter Anton.
Poljšica 11. Podnart 2932

Prodaj 14 mesecev staro PSIC-
KO, pasme boksar. Ogleđ vsak dan
od 16. do 18. ure. Telefon 24-848

Prodaj 50 ARMATURNIH BE-
TONSKIH MREŽ, različnih debe-
lin, možnost plačila na kredit. Žvan,
tel. v službi 75-010, int. 258 2934

Ugodno prodaj BETONSKO
ZELEZO v kolobarjih, debelina: 10,
8, in 6 mm. Korošec Janez, telefon
064-76-181 vsak dan razen petka od
16. do 19. ure 2935

Pevsko ozvočenje DAVOLI z
echom in motor za čoln TOMOS-4
(rabljen 10 dni, 4.900 din) prodaj.
Stular, Rodine 15, Žirovnica 2936

Prodaj 6 let starega, dobro uja-
hanega KONJA, sposobnega tudi za
preskakovanje zaprek. Prešeren
Peter, Vrbnje 36, Radovljica 2952

Prodaj otroški športni VOZI-
ČEK. Informacije tel. 26-353 2953

KUPIM

Kupim I-NOSILCE - traverze,
dolge 7 m. Cankar Dominik, Zminec
8. Škofja Loka 2937

VOZILA

Ugodno prodaj ZASTAVO 750,
letnik 1970. Žepič Bojan, Retnje 45,
Tržič 2938

Prodaj RENAULT 4, letnik
1974, tudi na posojilo. Pot v Bitnje
68, Kranj - Stražišče 2939

Prodaj avto FORD EXCORD,
letnik 1973. Perša, Kranj, Puharjeva
5, Planina 2940

Ugodno prodaj ZASTAVO 1300,
letnik 1978 in AKUMULATOR za
zastavo 1300. Sopotnica 13, Škofja
Loka 2941

Prodaj ŠKODO 100 B, letnik
1970, celo ali po delih. Jelenc, Smo-
levo 1, Železniki 2942

RENAULT 16, letnik 1968, regi-
striran do 1981, prodaj za 3 SM,
potrebno popravilo polosovine, osta-
lo brezhibno. Delavska 46, Kranj -
Stražišče 2943

Prodaj ZASTAVO 125-P, letnik
1979, cena 9 SM. Tel. 064-22-221, int.
29-62, Žarko, Planina 3, Kranj 2944

Ugodno prodaj »TAM PIO-
NIR« avtocisterno s črpalko in
osebno vozilo »DESOTO«, letnik
1930, oba v voznem stanju. Infor-
macije dobite v gasilskem domu v
Tržiču vsak dan v popoldanskem
času. Tel (064) 50-223

Prodaj ZASTAVO 750, letnik
1973. Stojakovič Mirko, Žabnica 64
(železniška postaja) 2945

Prodaj avto ŠKODA, letnik 1972,
v nevoznem stanju. Kersnik Ludvik,
Leše 32, Tržič 2946

Prodaj ZASTAVO 101, po delih.
Marolt, Oprešnikova 22, tel. 26-406
2947

Prodaj ČZ 250. Žare Krstič, Vreč-
kova 11, Planina - Kranj 2948

Prodaj ZASTAVO 750, za 1,3
SM, parna številka. Razinger, Utik
35, Vodice 2949

Prodaj osebni avto BMW 2500,
letnik 1972, zamenjam tudi za manj-
ši avto. Predoslje 123, Kranj 2950

Prodaj DYANO, letnik 1976.
Lahko tudi na gradbeno posojilo.
Zaplotnik, Ravne 20, Tržič 2951

Prodaj FORD CAPRI 2300.
Ogleđ možen popoldan. Kramar,
Šempeterska 42/a, Kranj 2767

Prodaj MERCEDES 200/D
(repač), v voznem stanju. Teran
Jože, Retnje 1/a, Tržič 2770

Prodaj FIAT 600 D, letnik 1965,
10.000 km po genaralni, cena 7.000
din. Križaj Franc, Reteče 16/a,
Škofja Loka 2954

Prodaj dobro ohranjen WART-
BURG turist karavan. Korošec Janez,
tel. 064-76-181 vsak dan razen
petka od 16. do 19. ure. 2955

Prodaj VALJAR bomag BW-90
S. Šetina Zdene, Sp. Gameljne 13.
Šmartno pod Šmarno goro. 2963

Ugodno prodaj ŠKODO, letnik
72. Telefon 21-835.

STANOVANJA

Nudim STANOVANJE osebi, ki
bi bila pripravljena pomagati voditi
gospodinjstvo starejši ženski. Dol-
nar Marja, Puštal 17, Škofja Loka
2956

Prodaj takoj vseljivo GARSO'
NJERO v Kranju. Telefon: 22-573
2957

POSESTI

V centru Jesenic prodaj manjši
LOKAL za mirno obrt. Šifra: Ob
glavni cesti 2798

V centru Kranja vzamem v najem
manjši LOKAL, primeren za trgo-
vino. Ponudbe sporočite po telefonu
22-728 2958

Leseno stanovanjsko HIŠICO (45
kv. m) z 800 kv. m zemlje zamenjam
za zidano HIŠICO brez zemlje in v
bližini Škofje Loke. Ponudbe na
naslov: Jelovčan Milan, poštno leže-
če, 64200 Škofja Loka 2959

ZAPOSLITVE

V redno delavno razmerje sprej-
mem SOBOSLIKARJA. OD po
dogovoru. Beber Dušan, Mlaka 46,
Kranj 2961

OBVEŠČAMO

SERVIS za čiščenje »tepihova,
tapisoma in itisona, za privat in
družbeni sektor! Telefon 22-043 od
14. do 20. ure. 2009

ZAMENJAM in PORAVIM vam
zavore. Kurirska pot 6, Kranj -
Primskovo 2960

OSTALO

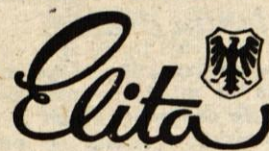
Iščem VARSTVO za 11 mesecev
starega otroka, po možnosti v Kra-
nju. Dobrajc, Gradnikova 7, Kranj,
tel. 47-026 do 14. ure 2800

Iščem obrtnika, ki bi prevzel dela
pri stanovanjski hiši - do III. faze.
Naslov v oglašnem oddelku. 2962

Izdaja ČP Glas, Kranj. Stavak: TK Go-
renjski tisk Kranj, tisk: ZP Ljudska
pravica, Ljubljana. Naslov uredništva
in uprave lista: Kranj, Moše Pijadeja 1.
- Tekoči račun pri SDK v Kranju šte-
vilka 51500-603-31999 - Telefoni: n. c.
23-341, glavni urednik, odgovorni ured-
nik in uprava 21-835, redakcija 21-860,
komercialna - propaganda, naročnina,
mali oglasi in računovodstvo 23-341.
Naročnina za prvo polletje 1980 din
200. Oproščeno prometnega davka
po pristojnem mnenju 421-1/72.

elita elita elita elita elita elita elita

TRGOVSKO PODJETJE KRANJ

Titiv trg 7

Ponovno je odprta GALANTERIJA
v Prešernovi 14.

PRENOVLJENA TRGOVINA BO BOGATO ZALOŽENA Z:

- vsem galanterijskim blagom
- šiviljskimi potrebščinami
- usnjeno drobno galanterijo
- torbicami in
- urami vseh vrst.

V vseh naši prodajalnah prodajamo tudi na obveznice
cestnega prometa posojila - kupon št. 1 in 2.

elita elita elita elita elita elita elita

Izvršni svet

Skupščine občine Kranj

razpisuje dela in naloge

ravnatelj

1. Osnovne šole Simon Jenko Kranj
2. Osnovne šole Helene Puhar Kranj
3. Osnovne šole Stane Žagar Kranj
4. Osnovne šole Janko in Stanko Mlakar Šenčur
5. Nove osnovne šole na Planini
6. Glasbene šole Kranj
7. Šolskega centra za blagovni promet Kranj
8. Dijaškega doma Kranj

Pogoji:

Pod 1. do 5.:

- visoka ali višja izobrazba pedagoške smeri ali druge smeri, ki ustre-
za za šolske svetovalne delavce in druge delavce na šolah oz. učite-
ljišče
- pet let vzgojno izobraževalne prakse
- opravljen strokovni izpit

Pod 6.:

- visoka ali višja izobrazba glasbene smeri
- pet let vzgojno izobraževalne prakse
- opravljen strokovni izpit

Pod 7. in 8.:

- visoka izobrazba, ki ustreza za učitelja srednje šole
- pet let vzgojno izobraževalne prakse
- opravljen strokovni izpit

Kandidati morajo imeti ustrezne moralnopolitične kvalitete ter orga-
nizacijske in vodstvene sposobnosti.

Mandatna doba je štiri leta.

Rok za prijavo je 15 dni po objavi.

Kandidati naj vložijo prošnjo, priložijo življenjepis, dokazila o
izobrazbi, strokovnem izpitu ter potrdilo o delovnih izkušnjah
na naslov:Komisija za kadrovanje in zaposlovanje pri izvršnem svetu,
Skupščina občine Kranj, Trg revolucije 1, 64000 Kranj.

Kandidati bodo obveščeni o izbiri v roku 15 dni po izbiri.

Vodnogospodarsko podjetje
Kranj, Komunalna cona Primskovo
Ul. Mirka Vadnova 5Na podlagi določil Zakona o prometu z nepremičninami
(Ur. list SRS 19/76), ter sklepa Delavskega sveta z dne
28.3.1980 ponavljaRAZPIS JAVNEGA NATEČAJA
z zbiranjem pisemenih ponudb za prodajo stanovanjskega
objekta, imenovanega »MONGA«
v Tržiču, Ul. Heroja Grajzerja 12, s pripadajočim funkcio-
nalnim zemljiščem parc. št. 354/2 v izmeri 168 kv. m, k. o.
Tržič

Izključna cena za navedeno nepremičnino je 177.019.

Stanovanjski objekt je nezaseden.

Pogoji prodaje:

Ponudbo v višini 10 procentov od izključne cene plačajo interesenti isto-
časno z oddajo ponudbe pri blagajni DO Vodnogospodarskega podjetja
Kranj, Komunalna cona Primskovo, Mirka Vadnova 5.Kupcu mora plačati kupnino v 15 dneh od podpisa kupoprodajne
pogodbe.Pisemne ponudbe pošljejo interesenti na naslov: Vodnogospodarsko
podjetje Kranj, Komunalna cona Primskovo, Ul. Mirka Vadnova 5 in
svojimi v zaprti ovojnici z oznako »Natečaj za prodajo stanovanjskega
objekta«.

Rok za oddajo pisemenih ponudb je 15 dni po objavi.

Podrobnejše informacije daje splošna služba pri DO Vodnogo-
spodarskega podjetja Kranj.

ZAHVALA

Po dolgi in hudi boleznini nas je v 52. letu starosti zapustila naša draga žena, mama, babica, hčerka,
sestra in teta

KRISTINA BRINŠEK

roj. Golmajer

Iskreno zahvalo izrekamo sorodnikom, prijateljem, znancem in še posebej sosedom Šuštarjevim za
pomoč in podarjene vence in cvetje ter izrečena sožalja.Zahvalo smo dolžni tudi g. župniku za pogrebni obred. Zahvaljujemo se tudi dr. Kuharju za zdrav-
ljenje in pomoč.

Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči vsi njeni!

Zgoša, marca 1980

vezenine bled n sol. o.

TOZD Konfekcija Bled

Na podlagi sklepa komisije za delovna razmerja TOZD
Konfekcija Bled z dne 25.3.1980

objavljamo naslednja prosta dela in naloge

1. KUCHARICE
- 1 DELAVKAPogoj: - poklicna šola
- tečaj o higijenskem minimumu
- eno leto kot kuharicaPrijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo
na naslov: Vezenine Bled, n. sol. o. Kadrovske splošni sektor,
Bled, Kajuhova 1.

Rok za prijavo je 15 dni po objavi oglasa.

O izidu bodo kandidati obveščeni v roku 15 dni po preteku
objavnega roka.

Premalo rejniških družin

V kranjski občini je razmeroma malo rejniških družin, zato služba socialnega skrbstva le s težavo najde drugi dom za otroke, ki iz različnih vzrokov ne morejo bivati v lastni družini

Le 25 rejniških družin resnično ni velika številka za občino kot je kranjska, še posebej zato, ker se socialni delavci neredko znajdejo pred problemom, kam z otrokom: življenje včasih prinaša kaj nenadne spremembe, od smrti ali hude bolezni staršev, pa tudi neurejena družina, kjer je morda kdo od staršev vdan alkoholu, ne more biti okolje, kjer bi se lahko otrok normalno razvijal in odraščal.

»Najlažje je prav gotovo sprejeti v rejo dojenčka,« meni Francka Ban, socialna delavka, ki v Centru za socialno delo v Kranju ureja rejništvo. »Največkrat je majhen otrok v reji vse dotlej, dokler si mati ali oboje starša ne uredita življenja, da lahko otroku zagotavljata normalno otroštvo. Res pa se tudi zgodi, da rejenček ostane pri svoji rejnici vse do šole in še kasneje, ko popolnoma odraste in si ustvari nov dom.«

Konec lanskega leta je bilo v kranjskih rejniških družinah 34 rejencev vseh starosti, od dojenčkov pa do mladostnikov. Čeprav že nekaj let velja zakon, ki priznava rejništvo kot poklic pod pogojem, da ima rejnica vsaj tri rejence, pa v kranjski občini ni videti, da bi zakon o rejništvu, ki prinaša brez dvoma ugodnosti, ki jih rejnice prej niso imele, kaj vplival na število rejnic. Tako so v občini le 4 rejnice, ki jim je zdaj to poklic, vse ostale pa imajo pokojnino, so še zaposlene ali pa so

kmetijske proizvajalke. Med njimi praviloma ni mladih rejnic, saj se starost suče tam okoli 50 let in več. Mlajše ženske v občini so pač v veliki večini zaposlene v industriji, terciarnih dejavnostih. V drugih slovenskih regijah, kjer v preteklosti zaposlenost žena ni bila kaj dosti velika, pa je rejniških družin seveda kar veliko.

»To, da pri nas ni velike tradicije v rejništvu, se seveda močno pozna,« pravi Francka Ban, »zaradi česar se ženske tudi ne odločajo za ta poklic, pa čeprav imajo danes pri vzgoji in varstvu na voljo tudi vrtnice, pa šolsko varstvo in druge oblike družbene skrbi kot za vse druge otroke. Vendar se na žalost dogaja, da posebno za šoloobvezne otroke, ki morajo iz različnih vzrokov zamenjati vsaj začasno svojo družino za primernejše okolje, ne najdemo rejniške družine. Seveda rejniške družine so, vendar že imajo rejence, nikakor pa ne moremo rejnic preobremeniti z delom in skrbmi za večje število otrok; novih rejnic pa seveda ni. Zato morajo pogosto otroci tudi v vzgojni dom, kar vsekakor ni primeren rešitev, saj otrok vendarle potrebuje družino, dom.«

Moških med rejniki zaenkrat ni, vendar pa brez dvoma v družinah, kjer so poleg lastnih otrok še rejenci, morajo očetje prevzeti tudi doberšen del tako vzgojnih kot drugih nalog, tako kot pač je v družinah. Rejenci se navežejo na oba, tako na svojo

drugo »mamo« kot na »očeta«, kar je seveda prav in nujno potrebno za zdrav otrokov razvoj. Rejniki pa se prav tako zelo navežejo na rejence, vzgajajo in boje se zanje kot bi jim bili pravi starši. Prav zaradi take čustvene navezanosti največkrat ostane v ozadju, da rejnina še vedno predstavlja le minimalne stroške in je zato delo rejnice, ki je všteto v rejnino, res premalo cenjeno.

»Rejnine so določene po republičkem sporazumu in se valorizirajo vsako leto: letos so na primer rejnine od 2350 do 2900 din za otroke motene v duševnem razvoju pa so višje; da bi vsaj delno povrnili rejnicam njihov trud in skrb ob ne preveč visokih rejninah, dobe naše rejnice vsako leto denarno nagrado, priredimo jim srečanje, kjer izmenjajo izkušnje. Lani prvič pa je skupnost socialnega skrbstva namenila denar tudi za letovanje rejnic skupaj z njihovimi rejenci. Nekateri otroci so bili tako prvič na morju, drugi pa so sicer že bili z zdravstvenimi kolonijami, s starši pa še ne. Tako letovanje rejnic z otroki je prav tako priznanje za njihovo delo in ker so bile lani zelo zadovoljne, jim bomo letovanje omogočili tudi letos.« je zadržala Francka Banova.

L. M.

Ljubelj, 13. aprila — Pred spomenikom žrtvam koncentracijskega taborišča na Ljubelju so se v nedeljo zbrali civilni invalidi vojne z vse Gorenjske. 6. april je namreč proglašen za njihov dan in vsako leto ga proslavijo tako, da obiščejo nek kraj, poznan iz naše borbe. Ob spomeniku so priredili tudi krajski kulturni program, ki so ga izvedli pevci Društva upokojencev iz Kranja in recitator recitatorske skupine iz Iskre. Zbrane civilne invalide vojne z Gorenjske sta pozdravila tudi predsednik Občinskega odbora ZZZB NOV Tržič Tone Stritih in predsednik KO ZZZB NOV Podlublje Vinko Polajnar. Društvo civilnih invalidov vojne z Gorenjske praznuje letos že 9-letnico obstoja. Zveza društev pa že 10-letnico. Centralna proslava bo letos septembra v Lokvah na Primorskem, kjer se bo zbralo preko 600 slovenskih civilnih invalidov vojne. — Foto: D. Dolenc

Mladi o razvoju samoupravljanja

Na medobčinskem tekmovanju v znanju Tito-revolucija-mir je sodelovalo trideset mladih iz osnovnih in srednjih šol, iz delovnih organizacij in krajevnih skupnosti Gorenjske

Gostitelji so v osnovni šoli pripravili zanimivo razstavo fotografij iz življenja in dela velikega misleca Eduarda Kardelja. — Foto: F. Perdan

Gorenja vas — V osnovni šoli Ivan Tavčar je bilo v soboto popoldne sklepno gorenjsko tekmovanje mladih v znanju Tito-revolucija-mir. Lahko rečemo, da je akcija že postala tradicionalna oblika množičnega idejnopolitičnega izobraževanja mladih v vseh sredinah. Medtem ko so se vanjo sprva vključevali le učenci osnovnih in srednjih šol, se je zlasti letos zanimanje zanjo pojavilo tudi v večini osnovnih organizacij ZSMS iz delovnih kolektivov in krajevnih skupnosti.

Tema letošnjega šampionata znanja je Trideset let socialističnega samoupravljanja. Izteka se namreč tretje desetletje, kar so v skladu z zakonom o upravljanju podjetij v družbeni lasti zaživel delavski sveti.

Ne medobčinskem tekmovanju v Gorenji vasi, ki ga je organizirala občinska konferenca ZSMS Skofja Loka, je sodelovalo trideset mladih, ki so pred tem med 363 vrstniki pokazali največ znanja na občinskih prvenstvih. Iz vsake gorenjske občine je nastopilo po šest tekmovalcev; trije iz osnovnih šol in trije iz srednjih šol, organizacij združenega dela oziroma krajevnih skupnosti.

Preden so mladi zvedeli za rezultate tekmovanja, jim je o pomenu učenja, pridobivanja znanja za samoupravljanje, spregovorila pred-

sednica medobčinskega sveta zveze sindikatov za Gorenjsko Ivanka Šulgaj. »Človek se razvija in kali v revolucionarnih akcijah,« je dejala. »V njih pridobiva izkušnje in se izoblikuje v osebnost, ki zna svoje interese povezovati s širšimi družbenimi interesi. Seveda je za uspešno akcijo potrebno znanje, ki je v naši samoupravni socialistični družbi, osnovani na samoupravnih odnosih, še toliko bolj pomembno. Zato se moramo stalno učiti. V boju za nadaljnji razvoj socialističnega samoupravljanja, za uresničevanje ustave, zakona o združenem delu, statični in sklepov partijskih kongresov kot tudi nalog, začrtanih na mladinskih in sindikalnih kongresih, imajo mladi izjemno vlogo in odgovornost,« je dejala Ivanka Šulgaj in sklenila svoje misli z besedami, ki so jih vsi nadvse tople pozdravili: »V času, ko praznujemo obletnico tako pomembnega dogodka naše revolucije, povezanega z imenom in delom tovariša Tita, ko spremljamo pot štafete mladosti, nas prežemajo najgloblja čustva in iskrene želje za čim hitrejšo ozdravitev tovariša Tita. Naš pozdrav in želje tovarišu Titu z današnjega srečanja naj spremljajo prizadevanja za uresničevanje in utrjevanje samoupravne demokracije, to je za utrjevanje človekove sreče, svobode in razvoj družbe, v kateri živimo in smo ponosni nanjo.«

... v drugi skupini pa je zmagal Zoran Jelovec, učenec škofjeloške gimnazije. — Foto: F. Perdan

Po krajšem kulturnem programu, v katerem so recitatorji Mladinskega gledališča iz Tržiča in pevci Gorenjevaškega okteta skozi besede in pesem prikazali razvoj samoupravljanja, sta predsednik medobčinskega sveta ZSMS za Gorenjsko Edo Gruden in predsednik koordinacijskega odbora tekmovanja Tito-revolucija-mir Erna Hafner podelila priznanja najboljšim.

V skupini osnovnošolcev je bila najboljša Sandra Tušar iz osnovne šole Karavanski kurirji NOB na Koroški Beli, drugo mesto je osvojila Nadja Višak iz osnovne šole A.T. Linhart v Radovljici, tretja pa je bila Alenka Burnik, prav tako s Koroške Bele. Med tekmovalci iz srednjih šol, organizacij združenega dela in krajevnih skupnosti je zmagal Zoran Jelovec, druga je bila Vesna Petek, oboje iz škofjeloške gimnazije Boris Zihlerl, tretja pa je bila Zdenka Sušnik iz ekonomske šole v Radovljici. Sesterica najboljših so bila 26. aprila preskusila na republičnem tekmovanju v Velenju.

H. Jelovec

Socialna varnost kmetov

Širše pravice slone na večjem dohodku

Širitev pravic sedanje socialne varnosti za slovenskega kmeta pomeni tudi povečanje prispevkov, ki pa se že sedaj dopolnjujejo s solidarnostjo — Spodbude za večjo produktivnost in s tem dohodek kmetij bi prav gotovo razrešile tudi vprašanja obsega in širitev pravic iz socialne varnosti kmetov

Ko smo v republiki Sloveniji prvi v Jugoslaviji uvedli starostno zavarovanje kmetov, je veljala ta organizirana skrb družbe za kmečko prebivalstvo naše republike vsekakor za zelo napredno, čeprav je kmečki zavarovanec dobival in seveda tudi še sedaj dobiva razmeroma nizko pokojnino. Z leti je seveda ta zakonodaja dobila nekaj »patine«, kasneje sprejeti zakoni v drugih jugoslovanskih republikah pa so lahko že dokaj širše zastavili reševanje starostnega zavarovanja kmetov. Prav gotovo je sedaj pravi čas, da se pozorno pregleda doseženo in pred naslednjim srednjoročnim obdobjem ugotovi tudi možnosti nadaljnega reševanja socialne problematike kmečkega prebivalstva. Interesna skupnost starostnega zavarovanja kmetov je zato pripravila gradivo, ki naj bi bilo osnova za javno razpravo o tem vprašanju.

Obvezno starostno zavarovanje kmetov v naši republiki obsega 70.000 zavarovancev, kar je za približno 13.000 manj kot pred leti, ko je bilo to zavarovanje uveljavljeno. Osip zavarovancev gre predvsem na račun odliva v druge zaposlitve, nekaj zaradi smrti, deloma pa tudi na odliv v zavarovanje kmečkih kooperantov. Zmanjševanje števila upravičencev do starostne pokojnine po uveljavljenem, a zdaj tudi protustavnem načelu ena pokojnina na eno kmetijo, seveda ne zadošča za zadostno zbiranje sredstev sklada, ki

svoj manjko mora pokrivati iz solidarnostnih sredstev. Prav zato se takoj zastavlja vprašanje, kako zagotoviti sredstva za širši krog upravičencev do starostne pokojnine. Predvsem gre tu za zakonca in kajpak tudi za ostale družinske člane, ki prav tako delajo na kmetiji. V sedanjem družbenoekonomskem položaju slovenski kmetje — gre predvsem za takoimenovane čiste kmetije — nikakor ne bi zmogli večjih prispevkov za širše pravice in za širši krog upravičencev do pokojnine in morda še invalidskega zavarovanja.

Prav gotovo je sedanjim trenutkom za razpravo o širitvi pravic najmanj primeren: za vse vrste družbene porabe smo se v letošnjem letu ustavitve gospodarstva odpovedali širjenju in celo uvedli nekatere restrikcije. Kakorkoli že, jasno je, da kmečki zavarovanci s prispevki ne bi mogli zagotavljati tako kot ne sedanjih tudi ne razširjenih pravic. Treba je namreč vedeti, da 30 odstotkov čistih kmetov ne zmore prispevka za starostno zavarovanje, da se je delež 50 odstotkov prispevka kmetov v sklad starostnega zavarovanja z leti znižal na 30 odstotkov. Prav gotovo smo družba, ki z mehanizmom solidarnostnega prispevanja lahko zmanjšuje bremena posameznih kategorij prebivalstva; toda velike družbenoekonomske spremembe, ki ves čas po vojni krepko redčijo kmečko prebivalstvo, so vsekakor pokazatelj, da bi se kazalo vprašanja lotiti z drugačne smeri.

Ce pravimo, da ima kmetijsko prioriteto, je treba pač zagotoviti tudi mere, da bi se nagla krivulja reprodukcije kmečkega prebivalstva ne nižala več tako strmo navzdol. Lani se je na takoimenovanih čistih kmetijah v Sloveniji rodilo le 685 otrok, le 20 odstotkov kmetov zavarovancev je mlajših od 50 let...

Tudi si ne bi smeli zapirati oči pred tem, da poprečna slovenska kmetija ne prinaša primerne dohodka, tako da pravice iz socialne varnosti dopolnjujemo s solidarnostnim prispevkom. Če se bo razslojevanje kmečkega prebivalstva nadaljevalo, sploh ne bo šlo več brez solidarnosti pri vseh prispevkih za socialno varnost; pot pa je lahko tudi drugačna — omogočiti bi bilo treba kmetu, da bo tako dvignil svojo produktivnost in s tem tudi dohodek, da bo lahko sam prispeval za svojo socialno varnost in se s tem izenačil z drugimi delovnimi ljudmi. L. M.

V Dvorjah boljša javna razsvetljava

Dvorje — Prebivalci vasi Dvorje v krajevni skupnosti Grad so se pred nedavnim odločili, da stare električne drogeve za javno razsvetljava zamenjajo z novimi kovinskimi. Da pa bi se krajani Dvorj izognili visokim nabavnim stroškom kovinskih drogov, so se odločili, da večino del opravijo s prostovoljnimi delom. Tako so se zbrali na skupni akciji preteklo soboto pri Janezu Globočniku v Cerkljah, kjer je bilo še pred petimi leti razgibano kovaštvo, ter s skupnimi močmi izdelali 21 kovinskih drogov. Kjer imajo že položen kabel, bodo kovinske drogeve postavili še ta mesec. J. Kuhar

Največ znanja iz zgodovine delavskega samoupravljanja je med osnovnošolci pokazala Sandra Tušar s Koroške Bele...

DEŽURNI NOVINAR

tel.: 21-860

ZAGREB — V saboru skupščine Hrvatske v Zagrebu je bila slavnostno seja hrvatske skupščine. Predstavili so 35. obletnico ustanovitve prve hrvatske ljudske vlade.

LONDON — Komunistična partija Velike Britanije je sporočila KP Franciji in KP Poljski, da se bo udeležila konference evropskih partij v Parizu. To je za Italijo, Španijo in Jugoslavijo že četrta partija, ki se bo udeležila te konference.

KRANJ — Včeraj so v Kranju zapeli devetnajsti sejem kmetijstva in gospodarstva. Sejem si je ogledalo 36.000 obiskovalcev in vsi med njimi tudi razstavo Trimovalcev in vseh med njimi tudi razstavo Trimovalcev na lovu. Razstavo in to sejemsko prebivalstvo so si ogledali tudi Viktor Avbelj, Stan Dolenc, Tone Bole, Ivo Marek, Fran Setine, Lojze Briski in drugi.

KRANJ — V nedeljo, ob 14. uri, bo na Okroglem pri spomeniku slovenske revolucije ob 38. obletnici herojske borbe partizanov v okolevalski jami. V programu bodo sodelovali učenci OS France Prešern, pihalni orkester in člani KUD iz Nakla.

LJUBLJANA — Včeraj so člani udeleženi CPG Delo na tiskovni konferenci predstavili letošnji slovenski športni almanah. To je knjiga o športu in športnih rezultatih in ki je nastala v sodelovanju Radenske Slovenijašporta in Elana. Almanah je izšel v 10.000 izvodih in bo v prodaji v vseh kioskih in knjigarnah.